

Redaksjonskomite - arbeidsdokument
Vestland Arbeiderparti - Årsmøte 2022

Medlemmer:

Leder Linn Terese Erve (Styrt i VAP/Sveio),
Nestleder Geir Steinar Dale (Bergen),
Trine Lindborg (Bjørnafjorden),
Hilde Magnusson (Voss),
Nina Bognøy (Fylkestingsgruppa/Alver),
Marie Helene Hollevik Brandsdal (Årdal)
Fauzia Hussain-Wiik (Bergen)
Stian O. Davies (Askøy)
Helge Robert Midtbø (Sunnfjord)
Kjetil Datland (Bergen)
Solveig Willis (Kinn)
Odd Harald Hovland (Stortingsrepresentant/Bømlo)
Egil Vestrheim (Lærdal/LO)
June Gruer (AUF)

Sekretærer:

Jin Sigve Mæland
Regine Olsen-Hagen

Oversikt over forslag som er sendt fra styret til redaksjonskomite for behandling:

Tema:	Forslagsnr:	Antall forslag
Arbeid	2-3, 10-11, 14,17-19, 21, 232	10

Asyl	23-28	6
Energi	29-72	44
Helse	13, 73, 77-78, 80-81, 83-89, 92, 95-98, 162	19
Internasjonalt	101-102, 104, 108, 112	5
Miljø	120-121, 123, 126-127, 129, 228	7
Samferdsel	4, 131- 161, 163 - 188	58
Skole	194-203, 205-206, 208, 211-216, 219, 222, 224,	22
Velferd	225 - 227, 229, 231, 233, 235-245	17
Totalt:		188

28

29

Innstilling fra redaksjonskomite

30

31 **Forslag som oversendes fylkestingsgruppen:**

32 160, 161, 169

33 **Forslag som vedtas og oversendes stortingsgruppen:**

34 23, 26, 29, 77, 84, 97, 153, 235, R1, R2, R3, R4, R5, R6, R7, R8, R9, R10

35 **Forslag som oversendes styret i VAP:**

36 127, 165, 176, 226, 232, R7

37 **Forslag som avvises:**

38 14, 69, 92, 138, 162, 165, 201, 203, 213, 231, 236, 237, 238, 244

39 **Forslag med dissens:**

40 R 5 Internasjonalt

41 **Forslag som helt eller delvis blir ivaretatt i nye forslag:**

42 R 1 Arbeid til alle er jobb nummer éin

43 *Ivaretar helt eller delvis forslag nr. 2, 3, 21 ,19 ,17 ,18 ,10 ,11,*

44 R 2 Asyl

45 *Ivaretar helt eller delvis forslag nr. 24, 25, 27, 28*

- 46 R 3 Energi
47 *Ivaretar helt eller delvis: 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47,*
48 *48, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 67, 68, 70, 71, 72,*
49 *121,*
- 50 R 4 Et sterk offentlig helsevesen
51 *Ivaretar helt eller delvis forslag: 13, 73, 78, 80, 81, 83, 85, 86, 87, 88, 89, 95, 96*
- 52 R 5 Internasjonalt
53 *Ivaretar helt eller delvis forslag nr. 101, 102, 104, 108, 112*
- 54 R 6 Miljø og Klima
55 *Ivaretar heilt eller delvis forslag nr 56, 120, 121, 123, 126, 129, 228*
- 56 R 7 Samferdsel
57 *Ivaretar heilt eller delvis forslag nr 4, 131, 132, 134, 135, 136, 137, 139, 140, 141, 142, 143*
58 *144, 145, 146, 148, 149, 150, 151, 152, 154, 155, 156, 157, 158, 159, 161, 163, 164, 166,*
59 *167, 168, 170, 171, 172, 173, 174, 175, 177, 178, 179, 180, 181, 182, 183, 184, 185, 187*
- 60 R 8 Utdanning
61 *Ivaretar helt eller delvis forslag: 194, 195, 196, 197, 198, 199, 200, 202, 205, 206, 208, 211,*
62 *212, 214, 215, 216, 219, 222, 224,*
- 63 R 9 Sunn folkehelse, bustad til alle, rettferd og tryggleik.
64 *Ivaretar helt eller delvis forslag: 225, 227, 233, 239, 242, 245*
- 65 R 10 Justispolitikk
66 *Ivaretar forslag 229, 240, 241, 243*

67

68 **Nye forslag fra redaksjonskomiteen**

69

70 **R 1 Arbeid til alle er jobb nummer éin**

71 **Kompetansereform - Lære heile livet**

72 *Ivaretar forslag nr. 2, 3*

73 Arbeidslivet er i stor endring som følgje av digitaliseringa, robotiseringa og den grøne
74 omstillinga av alle delane av samfunnet. For å møte omstillinga i det norske arbeidslivet er vi
75 avhengige av å sikre arbeidstakarane våre riktig og nok kompetanse. Vi har i dag verdas
76 beste fagarbeidarar. Noreg kan aldri konkurrere på pris i den internasjonale marknaden, men
77 vi er best på kvalitet. Det er eit av våre største konkurransefortrinn når våre verksemder skal
78 konkurrere på verdsmarknaden. Utan det konkurransefortrinnet, tapar vi industri og
79 arbeidsplassar i Norge.

80 Det er grunnskolen, den vidaregåande skulen og høgare akademisk- og yrkesfagleg
81 utdanning som er grunnmuren for kompetansen i Noreg. Men i ei verden i stadig

82 endring kor arbeidstakarane kanskje må skifte jobb fleire gonger i livet, må vi også gje
83 moglegheita til å lære heile livet.

84 Fagskulane få auka løyvingar over statsbudsjettet for å kunne tilby etter- og vidareutdanning
85 til fagarbeidarar, og samarbeidet mellom arbeidsgivarar, arbeidstakarar og staten må sikre at
86 arbeidsfolk får tid og ressursar til å ta vidareutdanning.

87 Arbeidstakarane må sikrast relevant etter- og vidareutdanning som er mogleg å ta i
88 kombinasjon med arbeid. Her må det offentlege bidra med nok midlar slik at det kan settast i
89 gang ei storstilt satsing på en reform for etter- og vidareutdanning. Reforma må utarbeidast
90 og gjennomførast i tett samarbeid med fagrørsla.

91 Vestland Arbeidarparti vil:

- 92 • At kompetansereforma i Hurdalsplattforma skal sikre arbeidslivet den kompetansen
- 93 det treng for å klare omstillinga den står ovanfor dei neste åra.
- 94 • Satse på oppskalering av bransjeprogram for vidareutdanning i samarbeid med
- 95 partane i arbeidslivet.
- 96 • Grunnfinansieringa til relevante utdanningstilbod må bli kraftig styrka.
- 97 • Auke løyvingane frå statsbudsjettet til fagskulane slik at dei kan tilby meir og anna
- 98 relevant etter- og vidareutdanning.

99 **Tryggleik i overgangen frå trygd til arbeid**

100 *Ivaretar forslag nr. 21*

101 Ein av dei viktigaste oppgåvene vi har dei neste åra er å få fleire i arbeid. Vi veit at
102 arbeidslivet er i rask endring, noko som krever at vi sikrar utdanning til alle og moglegheit til å
103 omskolere seg sjølv i vaksen alder. Høg sysselsetting er avgjerande for produktiviteten i
104 samfunnet og inntekter til å finansiere velferdsstaten.

105 Etter åtte år med borgarleg styre er sysselsetjinga no så låg at det om ikkje noko vert gjort vil
106 verte vanskelegare å gjennomføre tunge velferdsreformer og styrking av folk

107 sine levekår. Difor må det skapast så mange nye arbeidsplassar som mogeleg dei komande
108 åra. Samstundes må me lukkas med å få fleire av dei som har falt utanfor, inn igjen i
109 arbeidslivet.

110 Staten og kommunane må spele ei viktig rolle med å skape nye arbeidsplassar, og å
111 inkludere fleire i arbeidslivet. Samstundes må det skapast nye arbeidsplassar også i privat
112 sektor. Gode ordningar som sikrar samarbeidet mellom arbeidsgjevarar, arbeidstakarar og
113 styresmaktene om forholda i arbeidslivet er viktige. Heile fagforeiningskontingenten må så
114 raskt som mogeleg kunne førast som frådrag frå skattepliktig inntekt.

115 Arbeidsmarknadstiltaka må styrkast. Det vert feil med økonomisk pisk om
116 arbeidslivsdeltaking ikkje lukkas. Høgresida sin hang til å redusere økonomiske stønader og
117 trygdeytningar fordi det skal «løne seg å jobbe» må avvisast. Arbeidslinja må bety å aldri gje
118 opp å få folk i jobb, og å prøve endå ein gong når dette ikkje lukkas. Økonomisk straff for at
119 helse er dårleg er det motsette.

120 Difor må vi sikre at ein klarar å skape ei god balansegang mellom trygdeytingar og deltaking i
121 arbeidslivet. For å sikre at ikkje trygdeytingane skal bli ei fattigdomsfelle, må vi sikre ei god
122 overgang frå trygd til arbeid. Arbeidslinja skal stå ved lag, men prinsippet om arbeidslinja må
123 ikkje overkøyre behovet for kombinasjon av trygd og arbeid for å få folk tilbake i arbeid.

124 Vestland Arbeidarparti vil:

- 125 • Fjerne unødvendige og vanskeleggjerande tidsavgrensingar i dei arbeidsretta
126 stønadane. Folk må få bruke kreftene på å kome i jobb, ikkje på å uroe seg over
127 privatøkonomien.
- 128 • Det må verte enklare for uføre å prøve seg i arbeid utan at dette skal føre til avkorting
129 av trygdeinntekter.
- 130 • Dei økonomiske støtteordningane for åleineforsørgjarar utan fast arbeid må styrkast.

131 **Sosial dumping og arbeidslivskriminalitet**

132 *Ivaretar forslag 19*

133 Det trygge, seriøse og organiserte arbeidslivet i Norge vert utforda av useriøse aktørar,
134 sosial dumping og låg organisasjonsgrad i utsette bransjar. Det bidreg til auka forskjellar,
135 svekkar den norske modellen og svekkar rekruttering til viktige yrke.

136 I Hurdalsplattforma legg regjeringa mellom anna opp til å styrke Arbeidstilsynet og
137 samarbeidet mellom de viktigaste etatane på området, slik at kapasiteten til å utføre stadlige
138 tilsyn aukar.

139 Vidare står det i Hurdalsplattforma at ein vil etablere fleire senter mot arbeidslivskriminalitet
140 (A-krimsentre) og gjere sentra sterkare og meir operative, mellom anna ved å lempe på
141 teieplikta mellom de samarbeidande etatane.

142 Vestland arbeidarparti er samd i dette og meiner at vegtransport er eitt av områda som må
143 følgjast betre opp. Dagens A-krim sentre har ikkje Statens vegvesen som deltakar. Statens
144 vegvesen kontrollerar tusenvis av køyretøy årleg, og har god oversikt over kva stoda er
145 innanfor transport på veg når det gjeld lovbrøt.

146 Vestland Arbeiderparti vil:

- 147 • Ein må vurdere å opprette kontrollteam lokalt der Politi, NAV, Tollvesen,
148 Arbeidstilsynet, Skatteetaten og Statens vegvesen deltek.
- 149 • Vidare må ein vurdere å ta Statens vegvesen inn som deltakar i dagens A-krim
150 sentre.

151 **En bærekraftig og rettferdig pensjon for framtiden**

152 *Ivaretar helt eller delvis forslag 17 og 18.*

153 Det siste tiåret har sysselsettingen i Norge falt. Arbeidsledigheten etter koronakrisen kan bite
154 seg fast på et høyt nivå, og den norske handelsbalansen er svekket. De med store formuer
155 har fått mer, samtidig som mange pensjonister og arbeidstakere med lave lønninger har fått
156 mindre å betale regningene sine med. Forskjellene øker blant pensjonistene idag, og
157 bekymringene for unges framtidige pensjoner er store.

158 Pensjonssystemet er under sterkt press. Selv om vi er glade for at flere blir pensjonister,
159 utfordrer det finansieringen av spleiselaget som dagens pensjonsordning er. Det utfordrer
160 hele pensjonsordningen. Det viktigste er å sikre en rettferdig og bærekraftig pensjon for
161 framtiden.

162 Den viktigste oppgaven vi står overfor nå er å sikre våre framtidige generasjoner en god
163 pensjon. Høyresidens svar på dette er mer individuell pensjonssparing, som bare gagnar
164 dem med solide inntekter og muligheter til å spare. Arbeiderpartiets løsning må være å finne
165 fellesskapsløsninger som sikrer alle, uavhengig av inntekt eller arbeidssituasjon, en god
166 pensjon.

167 En del av pensjonen vår i dag er obligatorisk tjenestepensjon. I dag er minstekravet til OTP
168 at 2% av lønnen betales til en pensjonskonto for den ansatte. Mange arbeidsgivere tilbyr en
169 høyere OTP-sats til sine ansatte, ofte på rundt 4-6%. Mange av de virksomhetene som tilbyr
170 en høyere OTP-sats, har ansatte med høyere utdanning og gode tariffavtaler. I
171 lavtlønnsyrker eller arbeidsplasser uten tariff, holder man seg til minstekravet. Derfor må
172 Storting og Regjering vurdere å øke minstesatsen til OTP, slik at man i fellesskap sikrer flere
173 en bedre pensjonstilværelse.

174 Samtidig må alle deler av pensjonssystemet gjennomgås for å sikre fellesskapsløsninger
175 som løfter alle. AFP-ordningen, fylkestygdens pensjonsytelser, OTP og andre
176 pensjonsytelser må gjennomgås for å sikre en bærekraftig og rettferdig pensjon for
177 framtiden.

178 Vestland Arbeiderparti vil:

- 179 • Regjeringen skal gjennomgå pensjonssystemet for å sikre et bærekraftig og rettferdig
180 pensjonssystem for framtidens generasjoner.
- 181 • Regjeringen vurderer å øke minstesatsen på obligatorisk tjenestepensjon (OTP).

182 **Havbruksskatt og lokale arbeidsplassar**

183 *Ivaretar forslag nr. 10, og delvis nr. 11.*

184 I statsbudsjettet for 2022 vart det vedteke å formuebeskatte oppdrettskonsesjonar erverva
185 før 1998 etter dagens auksjonsprisar. Dette lå inne i Solberg regjeringa sitt framlegg til
186 statsbudsjett.

187 Konsekvensen av teksten i statsbudsjettet er at nokre oppdrettselskap skal frå 2022 betale 4
188 kroner meir i skatt per kilo produsert laks. Dette kjem i tillegg til nyleg innført
189 produksjonsavgift og andre næringssskatter. Formueskatt på oppdrettskonsesjoner gjeld ikkje
190 for børsnoterte selskap eller selskap med utenlandske eigare og er ein skatt som kun gjeld
191 for norskeigde oppdrettsselskap.

192 Tilbakemeldinger frå næringa er at skatteomlegginga slik den no framstår, så vil den særleg
193 ramma dei mindre havbruksselskapa som ikkje er børsnoterte aksjeselskap. Ein fryktar at det
194 ikkje vil vera igjen privateigde mindre selskap i vårt område viss formueskatten vert for høg.

195 Endringa i formueskatt gjer norskeigde selskap sårbare gjennom at dei mister forutsigbarhet i
196 sine rammebetingelsar. Denne skatten må betales uavhengig av om selskapet går med
197 overskudd eller underskudd. Børsnoterte selskap og selskap på utenlandske hender får eit

198 konkurransefortrinn foran norskeigde selskap som mister viktig kapital for å utvikla bedrifta si
199 og sikre lokal verdiskaping.

200 I Hurdalsplattformen har Regjeringa signalisert at ein vil «gjennomgå ordningene med
201 tillatelser i havbruksnæringen for å sikre fortsatt mangfold og lokalt eierskap». Å starte
202 regjeringsperioden med å leggje til rette for at lokalt eigarskap mister konkurransekraft er eit
203 steg i feil retning for å nå dette målet.

204 Ordninga med havbrukstillatelsar som er foreslått i Hurdalsplattformen må gjennomgå. For
205 å sikre levande, kompetente og framoverlente bygder langs kystnøreg, er det viktig med
206 mangfald, vekst og lokalt eigarskap i oppdrettsnæringa.

207 Vestland Arbeiderparti vil:

- 208 • Ha ei evaluering av konsekvensane for små og mellomstore bedrifter ved
- 209 skatteomlegginga som Høgre la fram hausten 2021
- 210 • Ha ei utredning om ny verdifastsetjing på oppdrettskonsesjonar.

211 Innstilling: **Vedtas og oversendes Stortingsgruppen**

212 **R 2 Asyl**

213 Ivaretar helt eller delvis forslag nr. 24, 25, 27, 28

214

215

216 Asylsøkere

217 Over 80 millioner mennesker er på flukt i verden. FNs høykommissær for flyktninger har
218 gjentatte ganger oppfordret flere land til å ta imot flere flyktninger for å unngå at folk blir
219 sittende i leire over lenger tid, og for å forhindre at mange legger ut på en farlig ferd mot
220 Europa. Asylsøkerne som kommer til Norge på egenhånd er i en sårbar situasjon. Mange er
221 eller blir ofre for overgrep, menneskehandel og utnytting.

222 Arbeiderpartiets landsmøte i 2021 gikk inn for å se på muligheten for å sende asylsøkere til
223 asylmottak utenfor Europa. Slike leire vil i følge Flyktninghjelpen bare føre til at mennesker
224 blir sittende fast i et nytt land i påvente av behandling av asylsøknad. Vestland Arbeiderparti
225 deler denne kritikken og mener at arbeidet med en slik ordning bør stoppes og ressursene
226 heller brukes på å sikre bedre ivaretagelse av asylsøkeres menneskerettigheter i Norge.
227 Arbeidet bør også innebære at Norge tar initiativ til et nytt felleseuropeisk samarbeid om
228 behandling av asylsøknader og fordeling av flyktninger.

229 Frem til et nytt felleseuropeisk samarbeid er på plass må regjeringen arbeide med å sikre
230 rettighetene til asylsøkerne som befinner seg i Norge. Særlig gjelder dette papirløse
231 flyktninger – altså asylsøkere med avslag på søknad om oppholdstillatelse som Norge ikke
232 kan returnere og som ikke selv returnerer, eller personer som aldri har søkt om opphold.

233 Allerede i 2003 prøvde Utlendingsdirektoratet (UDI) i samarbeid med Norsk senter for
234 menneskerettigheter å finne en løsning for denne gruppen. Da var forslaget at opphold skal
235 innvilges fem år etter endelig avslag dersom det ikke er tvil om identitet, og etter åtte år ved
236 tvil. UDI pekte på at måten Norge behandler lengeværende asylsøkere utfordrer våre

237 forpliktelser i henhold til den Europeiske menneskerettighetskonvensjonen og «respekt for
238 den enkeltes menneskeverd». Det har nå gått 18 år siden forslaget ble fremmet og flere av
239 de samme menneskene befinner seg fortsatt i den samme livssituasjonen. Vestland
240 Arbeiderparti mener det nå er på høy tid at det kommer en varig løsning som faktisk løser
241 situasjonen. Istedenfor at man jevnlig drar i gang en politisk dragkamp for å få på plass
242 engangsløsninger bør det innføres en varig ordning som ivaretar de papirløse.

243 Vestland Arbeiderparti mener Norge trenger et nytt og bedre system for klagebehandling av
244 asylsøknader og for å ivareta papirløse i landet vårt. Utlendingsnemda (UNE) må reformeres
245 og asylsøkeres rett til kontradiksjon og muntlig forklaring må sikres slik at deres
246 rettssikkerhet ivaretas.

247 En sentral del av det norske asylinstituttet er frivillige returordninger og tvangsreturer.
248 Personer som har fått en riktig og rimelig vurdering av sitt behov for beskyttelse bør
249 returneres raskt og i noen tilfeller få bistand til reintegrering. Returprogrammene må følge
250 FNs høykommissær for flyktninger sine anbefalinger for å sikre at menneskerettighetene
251 ivaretas.

252 Vestland Arbeiderparti vil:

- 253 • At Norge forholder seg til FNs høykommissær for flyktninger sine anbefalinger knyttet
254 til returavtaler.
- 255 • At regjeringen tar initiativ til å gjennomgå saksbehandlingstiden og
256 vurderingskriteriene for papirløse slik at det raskere kan avklares om papirløse kan
257 innvilges opphold.
- 258 • At regjeringen styrker rettighetene til papirløse gjennom rett til arbeid og tilgang på
259 helsetjenester og utdanning.
- 260 • At Norge ikke starter arbeid med tredjelandsmottak, men isteden tar initiativ til et nytt
261 europeisk samarbeid om behandling av asylsøknader og fordeling av flyktninger.
- 262 • UNE må erstattes med et domstolssystem hvor rett til kontradiksjon og muntlig
263 forklaring sikres.
- 264 • At det skal utredes en tidsfrist, hvor det ikke er mulig å miste statsborgerskap etter
265 denne tiden.

266 **Barns beste**

267 I 2021 ble det høyeste antallet flyktninger noen gang registrert. Årsakene til at mennesker
268 flykter skyldes krig og konflikter, sult, nød og politisk forfølgelse. Vestland Arbeiderparti
269 mener Norge må føre en human og rettferdig asylpolitikk, som særlig ivaretar barn og
270 sårbare mennesker. Politikken som til enhver tid føres må være i tråd med våre
271 internasjonale forpliktelser og i samsvar med FNs høykommissær for flyktninger sine
272 anbefalinger. Hurdalsplattformens formuleringer om innvandring og integrering sier blant
273 annet følgende: «Sikre at barnets beste er et grunnleggende hensyn i behandlingen av
274 asylsaker som berører barn.», «Gjennomgå praksis når det gjelder vurderinger av barnets
275 beste for å sikre at det gjøres konkrete og individuelle vurderinger i hver enkelt sak»

276 Organene som har ansvar for å håndheve innvandringspolitikken har en for passiv holdning
277 til kva som er barnet sitt beste. Gang på gang viser ulike saker at innvandringsregulerende
278 hensyn er det bærende prinsippet. Denne praksisen må endres om vi som nasjon skal kunne

279 være stolte av hvordan forholder oss til Barnekonvensjonen og de yngste blant oss sine
280 rettigheter.

281 Norge må i tillegg ivareta barn med tilknytning til Norge på bedre vis enn i dag. Det
282 innebærer blant annet at barn av norske statsborgere som befinner seg i flyktningeleire i
283 Syria må hentes hjem – og mødrene deres stilles for retten for deres tilknytning til
284 terrororganisasjonen IS. På tross av at Norge ikke i utgangspunktet har jurisdiksjon i Syria,
285 og dermed begrenset med handlingsrom må Norge ta sitt moralske ansvar for disse barna.
286 Den norske stat må ta ansvar for at norske statsborgeres rettigheter, i dette tilfelles små
287 barn, ivaretas.

288 Vestland Arbeiderparti vil:

- 289 • Barns beste må i langt større grad vektlegges i saker som omhandler barn, og at
- 290 Norges forpliktelser gjennom Barnekonvensjonen må ivaretas.
- 291 • Norge må hente hjem de norske barna i Syria, og mødrene deres stilles for retten for
- 292 deres tilknytning til terrororganisasjonen IS.

293 Innstilling: **Vedtas og oversendes Stortingsgruppen**

294 **R 3 Energi**

295 *Ivaretar helt eller delvis: 30, 35, 36, 37, 40, 41, 43, 47, 48, 51, 52, 55, 57, 58, 61, 64, 65, 66,*
296 *68, 70, 71,*

297 Verden og Norge står overfor store utfordringer i årene som kommer: Klimakrisa krever at vi
298 erstatter fossil energi med fornybar energi. Dette vil gi store muligheter for Norge til å utvikle
299 ny teknologi og å ta en viktig rolle internasjonalt i det grønne skiftet. Elektrifisering av en
300 rekke sektorer øker behovet for mer strøm.

301 Lave strømpriser har vært et stort konkurransefortrinn for norsk industri i flere tiår. Det må vi
302 fortsette å sikre i årene som kommer. Der vi i 2020 hadde rekordlave strømpriser i Norge,
303 endte vinteren 2021-2022 med rekordhøye strømpriser i Sør-Norge. Norge har tjent godt på
304 stabile og forutsigbare kraftpriser. Vi må føre en kraftpolitikk som gjør at det blir tilfelle også i
305 fremtiden. Vi har ambisjoner om å skape nye jobber i det grønne skiftet; utvikle ny
306 kompetanse og ny teknologi som vi skal bruke i Norge og som vi kan eksportere ut i verden.

307 Tilgang på fornybar energi blir helt avgjørende om vi skal lykkes med det grønne skiftet. Det
308 er anslått at vi i Norge trenger en kraftproduksjon på mellom 40 og 60 TWh utover det som
309 allerede er planlagt. For å lykkes må vi modernisere eldre kraftverk, bygge flere
310 småkraftanlegg, føre en bred satsing på energiøkonomisering (ENØK) for å frigi energi,
311 bygge ut havvind, vindutbygging på land, solenergi og vi må komme i gang med en bred
312 forskning og utvikling på andre energikilder: Biogass, hydrogen, havstrømmer og bølgekraft
313 mm.

314 Rimelig energi til næringsliv og vanlige folk:

315 Norge har i mange år kunne leve med svært lave strømpriser for næringsliv og
316 husholdninger. Det har blant annet sikret velferden i norske hjem. Denne vinteren snudde

317 situasjonen, med rekordhøye strømpriser på 7-8 kr/kWh i noen områder. Strømkrisen treffer
318 husholdninger og næringsliv hardt, og slår sosialt urettferdig ut. De med lite fra før blir
319 hardest rammet.

320 Da den nye regjeringen overtok etter høyreregjeringen, møtte daværende olje- og
321 energiminister Marte Mjøs Persen et departement uten verktøy for å møte krisen. På
322 rekordtid fikk den Arbeiderpartiregjeringen på plass en kompensasjonsordning som først
323 dekket 55% av utgiftene over 70 øre/kWh, og senere 85% av utgiftene. Regjeringen bygget
324 opp en kompensasjonsordning på rekordtid.

325 Det er mange faktorer som spiller inn på strømkrisen, men det er særlig forhold i Europa som
326 har bidratt til prisveksten. Høye gasspriser, lite vind og nedbør i kalde måneder fører til høy
327 etterspørsel og begrenset tilbud. Krigen i Ukraina har både i opptakten og under krigen
328 medført ytterligere konsekvenser for hele kraftmarkedet i Europa.

329 Strømkrisen er ekstraordinær, men trolig er tiden med strømpriser nede på 3 øre/kWh forbi.
330 Økt elektrifisering av Norge og Europa som følge av behovet for enorme kutt i klimautslipp,
331 vil føre til et vesentlig økt behov for elektrisk energi. Det vil påvirke prisen, selv ved stor
332 utbygging av fornybar kraft.

333 Derfor må regjeringen gjennomføre tiltak på kort, mellomlang og lang sikt for å løse
334 strømkrisen vi står overfor i dag og i framtiden.

335 Strøm er en nødvendighet for husholdninger og bedrifter. Målet til Arbeiderpartiet sin energi-
336 og kraftpolitikk skal være å sikre forutsigbare strømpriser til alle. Dagens strømpriser går
337 hardest ut over dem som har aller minst. Sosialdemokratiets oppgave er å føre en
338 fordelingspolitikk som sørger for at vanlige folk kan leve gode liv.

339 Vestland Arbeiderparti vil:

- 340 • Dagens kompensasjonsordning må videreføres så lenge vi har en ekstraordinær høy
341 strømpris. Regjeringen bør styrke den ytterligere og vurdere å innføre ordninger som
342 treff næringslivet.
- 343 • Det må vurderes en permanent kompensasjonsordning som trer inn automatisk ved
344 et satt innslagspunkt. Ordningen må sikre levelige strømpriser, men samtidig bidra til
345 at energieffektivisering lønner seg.
- 346 • Omfordeling til dem som har minst må styrkes ytterligere. Lavinntektsgrupper,
347 personer på sosialhjelp, andre ytelser og studenter må ivaretas i
348 kompensasjonsordningene.
- 349 • Regjeringen må gjennomgå alle deler av verdikjeden, fra produksjon av energi til
350 levering, fakturering og forbruk med mål om å redusere unødvendig fordyrende ledd
351 og strukturer.
- 352 • Energikommisjonen, som regjeringen har satt i arbeid, må legge fram løsninger som
353 sikrer langsiktighet med rett prisnivå og forutsigbarhet for innbyggere og næringsliv.
354 Løsningen må ha mekanismer som sikrer at vi har incentiv for å gjennomføre ENØK
355 tiltak men samtidig ikke gir ekstrempriiser til sluttkunder. Vi må ha et energisystem
356 som fungerer uten bruk av ekstraordinære kompensasjonsordninger.
- 357 • Rimelig energi og forutsigbarhet til industrien må sikres som konkurransefortrinn også
358 i framtiden.

359 • Regjeringen må se på handlingsrommet som skapes i etterkant av EU-kommisjonen
360 sin plan om å gjøre EU mer uavhengig av russisk energi.

361

362 Offentlig eierskap og bedre skattlegging av vindkraft:
363 Ivaretar delvis forslag: 49

364 For å sikre kraftbehovet vårt i fremtiden vil vi være avhengig av en miks av flere energikilder
365 sammen med en storstilt effektivisering. En del av energien vil, og må, komme fra vindkraft.
366 Vestland Arbeiderparti støtter formuleringene i Hurdalsplattformen om at man skal tillate
367 utbygging av vindkraft på steder «der det er gode vindforhold og lokal aksept», og at man
368 skal ta hensyn til naturverdier.

369 Kommunene må ha større medbestemmelse ved etablering av vindparker. Søknader og
370 behandling av vindkraftparker skal behandles etter Plan og Bygningsloven. Vestland
371 Arbeiderparti er opptatt av at kommuner som er vertskap for vindkraft, også skal få noe
372 tilbake. En del av inntektene som skapes må tilfalle vertskommunene og samfunnet for øvrig.
373 I dag er ikke rammevilkårene gode nok, og for mye penger tilfaller utenlandske eiere. Vi må
374 sikre bedre beskatning og mer offentlig eierskap av vindkraften.

375 Vestland Arbeiderparti vil:

- 376 • Vindparkanlegg skal behandles etter Plan og Bygningsloven.
- 377 • Vestland Arbeiderparti støtter vindkraftutbygging i tråd med Hurdalsplattformen.
- 378 • Kommuner som er vertskap for vindkraftanlegg skal bli belønnet gjennom
379 skatteinntekter, for eksempel en produksjonsavgift.
- 380 • Staten må sikre gode inntekter til fellesskapet fra vindkraftanlegg, gjennom for
381 eksempel en grunnrenteskatt.
- 382 • Det offentlige eierskapet av vindkraftressursene må sikres gjennom at offentlige
383 selskaper som for eksempel Statkraft investerer i utbygging av vindkraft.

384 Lik nettleie i heile landet:
385 Støtter Forslag 44, 57, 63, 70

386 Om du er busett midt i Oslo, Finnmark eller i ei lita bygd på Vestlandet så treng du straum.

387 Det er nettselskapas kostnader som fastset nettleiga som ein får, og som gjer at nettleiga er
388 veldig ulik rundt om i landet.

389 Store forskjellar i nettleiga i Norge er uheldig. Det opplevast som urimeleg og kan medføre at
390 bedrifters vel bort å etablere seg i område med høg nettleige. Store variasjonar i nettleiga
391 kan og vere til hinder for det grønne skiftet.

392 Utbygging av straumnett er viktig for å nå klimamåla i samband med det grønne skiftet.
393 Samstundes er det slik i dag at område med utbygging av ny fornybar energi må ta rekninga
394 for å frakte denne straumen fram til forbrukar. Dette er urimelig.

395 Vestland Arbeidarparti vil:

- 396 • Utbygging av straumnettet er ei nasjonal oppgåve der byrdene må fordelast på alle.
397 • Det må etablerast nasjonale utjamningsordningar som sikrar lik nettleige for vanlege
398 forbrukarar.
399 • Kraftforedlende industri må sikrast med tariffmodellar som ivaretar norsk industri på
400 ein god måte.

401 Energiøkonomisering:

402 For å redusere behovet for å bygge ut ny fornybar energi kan vi i Norge hente ut store
403 besparelser ved å gjennomføre energibesparande tiltak (ENØK). En kWh spart i forbruk er
404 en kWh mindre å bygge ut.

405 Det er avgjerande med betre og fleire tilgjengelege støtteordningar, som gjer at Industri,
406 enkeltpersonar, bedrifter, burettslag, sameige, lag og organisasjonar og andre vil gjere
407 energireduserande- og effektiviserande tiltak i heimen eller på arbeidsplassen.

408 Vestland Arbeiderparti vil:

- 409 • Det er nødvendig med eit skikkeleg løft for energiøkonomisering, både i industrien,
410 husholdningene, offentlege og private bygg.
411 • Det trengst betre forretningsmodellar og langsiktig finansiering, som gjer det attraktivt
412 å investere i tiltak som straumsparing og solceller. Staten må ta oppgåva med å
413 sørge for dette.
414 • Enovas mandat må utvides med klare målsetninger om kva ein skal oppnå av
415 reduksjoner på kort og lang sikt.
416 • ENOVA må få kraftig auka rammer og det må bli enklare å få støtte til
417 energiøkonomisering, også slik at fleire typar tiltak kvalifiserer til stønad som
418 etterisolering, utskifting av vindauger og styringssystem. Investering i solenergi,
419 varmpumper og solfangere som produserer varme.
420 • Solenergi må defineres inn i stønadsordninga.
421 • Meir stønad til energiebesparande tiltak bør kanaliseres til hushaldningar med låg og
422 gjennomsnittleg inntekt. Dette kan gjerast anten direkte frå ENOVA eller ved å nytte
423 husbanken for å få kostnadene delt opp i mindre bolker og utover i tid.
424 • Husleigelova må endrast med krav om at utleigeboliger holder en akseptabel
425 standard og er utstyrt med tidsriktige installasjonar som muliggjør leietakere til å
426 kontrollere, styre og planlegge eget energiforbruk. Det bør også kreves at utleier
427 fremviser energiattest uoppfordret til leietaker ved inngåelse av leieforhold/
428 annonsering av utleieenhet.
429 • EU's oppdaterte direktiver for energieffektivisering må implementeres i Noreg snarast
430 mogleg

431 **Havvind/elektrifisering av sokkelen:**

432 Ivaretar nr. 32, 34, 38, 45, 46. 44 er delvis ivaretatt.

433 I Hurdalsplattformen sier regjeringen at en vil legge til rette for en storstilt satsing på havvind
434 gjennom en ambisiøs nasjonal strategi for havvind som blant annet inkluderer satsing på
435 norsk leverandørindustri, et godt regelverk og utvikling av nettinfrastruktur på norsk sokkel.

436 Vestland Arbeiderparti er enig og mener det er viktig at Norge nå kommer i gang med
437 utbygging av havvind i større skala. Norge må bli en foregangsnasjon på havvindproduksjon
438 og få fortgang i utbyggingen av nye havvindprosjekter. Dette må skje i et hurtigere tempo for
439 å kunne innfri storskala havvindproduksjon allerede før 2030. Prosjektene i Sørliche Nordsjø II
440 og Utsira Nord må derfor forseres. Samtidig må disse prosjektene brukes til å vinne erfaring
441 både om miljøvirkninger, konsekvenser for fiskeri og om økonomiske og regulatoriske grep
442 som kan sikre en sunn utvikling av denne næringen og skaffe norske arbeidsplasser og
443 vesentlig mer strøm til elektrifisering og ny industri.

444 Det må vurderes å etablere energi- og produksjonsøyer knytt til vindproduksjon til havs der
445 nettløsninger mot land ikke er økonomisk forsvarlig.

446 Den eksisterende og framtidens norske kraftforedlende industri har, og vil i framtiden ha et
447 betydelig behov for elektrisk kraft. Vestland Arbeiderparti vil understreke at det MÅ være en
448 prioritert nasjonal oppgave å sikre denne industrien tilstrekkelig elektrisk kraft.

449 Utslippene fra olje- og gassproduksjonen på norsk sokkel skal kuttes med 50% innen 2030,
450 ref. Stortingets klimamålsetning. Dermed blir kabel fra land nødvendig for å sikre stabil
451 kraftforsyning i en overgangsperiode. Senest i 2035 krever vi at havvind skal bidra med
452 betydelig netto kraftforsyning til fastlandet. Oljeselskapene bør bidra til dette arbeidet for å få
453 lisens til å operere.

454 Vestland Arbeiderparti vil:

- 455 • Prosjektene i Sørliche Nordsjø II og Utsira Nord må forseres og prosjektene må brukes
456 til å vinne erfaring om miljøvirkninger, økonomi og utvikling av lov og regelverk med
457 mål om å utvikle nye områder og legge til rette for effektive prosesser og raskere
458 konsesjonsbehandling
- 459 • Konsekvenser for fiskerinæringen skal kartlegges og tas hensyn til ved tildeling av
460 konsesjoner for utbygging.
- 461 • Det må utvikles en nettinfrastruktur med landkobling som bidrar til betydelig netto
462 kraftforsyning til fastlandet, senest innen 2035
- 463 • Elektrifisering av sokkelen skal i størst mulig grad skje med havvind eller annen
464 fornybar strøm produsert på sokkelen
- 465 • Det må innføres grunnrenteskatt på havvind og strømkabler på sokkelen og
466 konsesjoner skal tilbakeføres til staten når de går ut.
- 467 • Hywind Tampen er snart ferdig og bør vurderast knytt til land gjennom kopling til
468 sentralnettet ved Grov i Kinn kommune på eksisterande 420 kV linje.

469 **Forskning og utvikling av nye teknologier:**

470 Ivaretar helt eller delvis: 60, 55, 56, 67 og 121

471 Norges store fordel er våre fjorder og fjell, havet, vinden og regnet. Det kraftige klimaet i
472 Norge gir oss store muligheter til å utnytte ressursene til kraftutbygging. Det har vi gjort med
473 vannet og oljen, og nå også vinden. Selv om vi nå satser tungt på etablerte teknologier, har
474 vi fortsatt muligheter til å skape en kraftmiks som er mer diversifisert og som kan skape mer
475 stabil energitilførsel. Andre teknologier som utnytter vannet som tidevannskraft eller nye
476 teknologier innen bølgekraft, høydevind, er mulig. Det kommende hydrogeneventyret et viktig

477 vilkår for Norges suksess i framtiden. Andre muligheter er biogass, og kanskje eksport av
 478 thorium til kjernekraft i utlandet. Mulighetene for kraftutbygging er store.

479 Vestland Arbeiderparti mener:

- 480 • At Stortinget sikrer forskningsmidler til andre fornybare teknologier som kan bidra til å
 481 løse klimakrisen.

482 Skatter og avgifter/rammevilkår:
 483 Støttes heilt eller delvis 33, 50, 62, 70

484 Fjerne redusert elavgift til kryptovaluta utvinning.

485 NVE må sørge for hurtigere saksbehandling av søknader om etablering av småkraftverk og
 486 framføring av nye kraftlinjer.

487 Regelverket må endres slik at det vil være mer lønnsomt å igangsette og modernisere
 488 eksisterende vannkraftverk. Innslagspunktet/regelverket for grunnrenteskatt bør endres slik
 489 at alle kraftverk utnytter potensialet som ligg i vassdraget. Pumpekraftverk kan gi ny
 490 produksjon i eksisterende vassdrag, det må vurderes økonomiske insitament for å få løst ut
 491 dette potensialet. Kraftproduksjon fra pumpekraftverk bør ikke ilegges grunnrenteskatt.
 492 Vernede vassdrag skal forbli vernet og man skal i stedet se på oppgradering i allerede
 493 utbygde vassdrag for å øke vasskraftproduksjonen.

494 Nettkapasitet:
 495 Støttes heilt eller delvis 42, 53, 63, 68

496 Etablering og utvikling av nye næringar inn i mot det grønne skiftet er heilt avhengig av nok
 497 energi og nok kapasitet i linjenettet til å føre krafta fram til forbruker. Det er i dag store
 498 begrensninger i kapasiteten inn i mot industriområda i Vestland.

499 Det norske kraftnettet er i dag delt opp i 5 prisområder. Bakgrunnen for prisområda er
 500 flaskehalsar i straumnettet som fører til ulike prisar i dei ulike prisområda. Arbeiderpartiet må
 501 jobbe for at nettet vert forsterka slik at variasjonane mellom prisområda vert utjamna.

502 Vestland Arbeiderparti meiner:

- 503 • At fastlandet i Vestland får tilgang til nok elektrisk straum til næringsutvikling og
 504 elektrifisering av bil/båt og anna der fossilt brensel skal fasast ut.
- 505 • Auka kapasiteten i kraftnettet må komme på plass raskt.
- 506 • NVE må styrkast slik at saksbehandlingstida knytt til nye konsesjonar for framføring
 507 av kraftnett vert betraktelig redusert.

508 Vannkraft:
 509 Støtter heilt eller delvis 33

510 Norge har fortsatt potensiale til å produsere meir vannkraft.

511 Vernede vassdrag skal forbli vernet slik at man i stedet ser på oppgradering i allerede
 512 utbygde vassdrag for økt vasskraftproduksjon.

513 Vasskraftutbygging kan vere eit effektivt tiltak for å begrense fare for flaum i vassdrag og må
514 vurderast i lys av dei klimaendringane som vi veit vil føre til meir og intenst nedbør.

515 Det er fortsatt mykje energi som kan produserast ved å bygge ut mindre vasskraftanlegg. Vi
516 må legge til rette for meir småkraft, og foreta ein gjennomgang av lovverket knytt til småkraft
517 med sikte på å sikre nasjonalt eigarskap i sektoren.

518 Det må leggest til rette for lønnsemd i oppgradering og modernisering av eldre kraftverk.

519 Innstilling: **Vedtas og oversendes Stortingsgruppen**

520 **R 4 Et sterk offentlig helsevesen**

521 **Rekruttere og beholde helsepersonell**

522 *Ivaretar helt eller delvis forslag: 83, 86 og 87*

523 **Begrunnelse:**

524 Et sterk og offentlig helsevesen er helt avgjørende for å motvirke økende økonomiske,
525 sosiale og geografiske forskjeller samt motvirker en todeling av helsevesenet.

526
527 Det er viktig å styrke sykehusøkonomien og skrote ordningen med Fritt behandlingsvalg.
528 Et sterkt offentlig helsevesen må sikres nok ressurser, i tillegg til at man må ha fokus på
529 utdanning og rekruttering av relevant helsepersonell ved store og små sjukehus over hele
530 landet.

531 For rekruttering til de mindre sjukehusene, vil det være en fordel om en del av denne
532 utdanninga kan skje desentralt.

533
534 Norge skal være verdens beste land å få barn i. Dessverre er barselomsorgen i dag
535 nedprioritert, innskrenket og mangler ressurser.

536 Forutsetningen for god barselomsorg er nok penger, nok folk og nok plass.

537 Uten disse tre er på plass, er det umulig å styrke og bedre barselomsorgen.

538 Det må innføres en finansieringsmodell som sikrer kvalitet i barselomsorga.

539 Rekrutteringa må økes for å sikre nok jordmødre og barsel- og barnepleiere
540 på jobb – i fulle stillinger.

541
542 Vi må også beholde kvalifisert helsepersonell i arbeid så lenge som mulig.

543 Belastningen er så høy i dag at mange blir ufør før de skal gå av med pensjon.

544 Statistikken viser at Norge har helsepersonellmangel, denne utviklinga
545 vil fortsette hvis det ikke settes i gang tiltak på både kort og lang sikt.

546 Helsepersonellmangelen går ut over pasienttrygghet og helsevesenet.

547
548 I dag er det mange sjukehus som er helt avhengig av å fylle ekstravakter og mange
549 pensjonert helsepersonell som selv ønsker å jobbe fyller disse vaktene. Det er også god
550 kompetanse.

551 Utfordringen her er at de kan kun jobbe en viss prosent da det kan gå utover deres pensjon.
552 Det bør være en ordning for pensjonerte helsepersonell der de selv kan velge hvor mye de
553 vil jobbe uten pensjonstap.

554
555 **Vestland Arbeiderparti mener:**

- 556 • Det må sikres nok ressurser i helsevesenet, i tillegg til at man må ha fokus på
- 557 utdanning og rekruttering av relevant helsepersonell i fulle og hele stillinger.
- 558 • Det må innføres finansieringsmodell som sikrer kvalitet i barselomsorgen.
- 559 • Pensjonert helsepersonell er en ressurs som må kunne nyttes uten å tape pensjon.
- 560 Pensjonert helsepersonell skal komme i tillegg til, og ikke som erstatning for
- 561 rekruttering.

562 **Pasientreiser**

563 *Ivaretar helt eller delvis forslag 73 og 80*

564 **Begrunnelse:**

565 Dagens anbudssystem på pasientreiser til og fra sykehusene fører til kaos

566 blant ansatte, pårørende, pasienter og sosialdumping i drosjenæringen.

567

568 Helseforetakene sitt system for transport av pasienter er ikke dimensjonert for økningen i

569 polikliniske behandlingstilbud på dagtid. Uforutsigbarheten i tjenesten skaper utrygghet for

570 alle pasienter – uavhengig av alder, hjelpebehov og diagnose.

571

572 Avtale mellom Sykehusinnkjøp og taxiselskaper er basert på et anbudssystem, som viser at

573 Helseforetakene ofte velger det billigste alternativet fremfor seriøse aktører og kvalitet.

574

575 Bergen taxi – Et av de største og seriøse taxiselskaper har valgt å ikke delta i konkurransen

576 om pasientkjøring til og fra sykehusene i den siste anbudsrunder.

577 De kaller de inngåtte kontraktene for sosial dumping i regi av det offentlige. De to nye

578 selskapene som har levert inn anbud har akseptert en ny og lavere fastpris.

579

580 I den nye avtalen har leverandørene som Norges Taxi inngått en avtale der sjåførene

581 hverken får betalt for ventetid eller for å hente pasienter på avdeling eller inne i bosted.

582 Transportoppdragene i pasientreiseordningen er dårlig betalt for taxinæringen, og gir

583 halvparten så mye inntekt som en ordinær tur. En direkte konsekvens av dette er at sjåfører

584 tar oppdrag tett opptil pasientreisen, og blir forsinket. Dette er uholdbart både for pasienter,

585 pårørende og sjåfører.

586

587 Pasientreiser i Helse Bergen drives i egen regi og disse utfordringene skaper stor frustrasjon

588 blant ansatte som har en koordineringsrolle for all pasienttransport og direkte kontakt med

589 pårørende og pasienter. Dette skaper dårlig arbeidsmiljø.

590

591 Enkelte helseforetak som for eksempel Helse Bergen har funnet andre løsninger og benytter

592 såkalte «hvite biler». Hvite biler er kjøretøy som tidligere har vært brukt som ambulanser.

593 Helse Bergen HF har en syketransportbil som transporterer liggende pasienter og regnes

594 som ambulanseturer. Foretaket har i tillegg inngått et samarbeid med Hospitaldrift Transport,

595 en avdeling i samme divisjon som har ansvar for all internttransport. Portørene utfører

596 oppdrag for pasientreiser med en bil i noen få timer på hverdagene for å ta unna transport

597 når det er kapasitetsproblemer med drosjer, og sykehuset ønsker å sikre at pasienter rekker

598 hurtigbåt og lignende.

599

600 Det er også en del kommuner uten fungerende drosjetilbud.

601 For kommuner der det er nødvendig må det inngås særavtaler for å unngå soner uten god

602 drosjedekning.

603 **Vestland Arbeiderparti mener:**

- 604 • Finansieringsordningen mellom helseforetakene og pasientreiseordningen må
605 evalueres.
- 606 • Det må fremmes tiltak for å bekjempe sosial dumping og styrke de seriøse aktørene i
607 drosjenæringen.
- 608 • Helseforetakene og Fylkeskommunene må samordnes om en forsvarlig
609 drosjedekning i alle kommunene.

610

611 **Kvinnehelse**

612 *Ivaretar helt eller delvis forslag: 87 og 89*

613 **Begrunnelse:**

614 En spørreundersøkelse blant kvinner viser at nær halvparten av de som deltok mener at
615 sykdommer som rammer kvinner har lavere prioritet i forskning og helsevesen sammenlignet
616 med sykdommer som rammer menn. Ukjente sykdommer som for eksempel Endometriose er
617 en av sykdommene som har lavest status. En svært stor andel svarer at de ikke vet noe om
618 denne sykdommens status, noe som kan tyde på at den fortsatt er ukjent for mange.
619 Undersøkelsen er utført av Kantar på oppdrag for Norske Kvinners Sanitetsforening i juni
620 2021.

621 Lite kjennskap om en lidelse og sykdom betyr at det er vanskelig å søke hjelp, og å få hjelp.
622 Ukjente sykdommer blir ikke prioritert.

623 Når det gjelder sykdommer som rammer begge kjønn som f.eks. hjerteinfarkt, har kvinner
624 ofte andre symptomer, noe som er svært underkommunisert. Mesteparten av hjerteforskning
625 er gjort på menn og de fleste legemidler er utprøvd på menn. Det er problematisk når samme
626 behandling kan være mindre effektivt for kvinner enn for menn. WHO har identifisert høyt
627 blodtrykk som den vanligste årsak til at kvinner dør.

628 kvinner trenger andre velferdstjenester enn menn, og det gjelder ikke bare når de føder. Vi
629 må sørge for bevilgninger til velferdstjenester for kvinnehelse, slik som «flerkulturell doula»
630 som gir fødselshjelp til særlig sårbare minoritetskvinner, ressursvenner for voldsutsatte
631 kvinner og veiledningssentre for pårørende. I dag tilbys dette kurset på flere sykehus i Norge.
632 Vi trenger mer kunnskap om kvinnehelse og må derfor sørge for bedre offentlige tilbud innen
633 kvinnehelse. I 2021 åpnet Sverige sitt fjerde senter for endometriose, for å kunne tilby
634 avansert endometriosekirurgi. Det må jobbes med å opprette slike nasjonale kompetanse-,
635 og behandlingssentre.

636 **Vestland Arbeiderparti mener:**

- 637 • Det må øremerkes økte offentlige bevilgninger til forskning og mer kunnskap på
638 kvinnehelse.
- 639 • «Senter for hjertesykdom hos kvinner» i Bergen må videreføres med offentlig
640 tilskudd.
- 641 • Det må være tilgjengelige tjenester for kvinnehelse i heile landet - herunder tjenester
642 innen gynekologi, fødsel og barsel.
- 643 • Det må opprettes et eller flere nasjonale kompetanse-, kunnskaps- og
644 behandlingssentre for alvorlig endometriose og adenomyose.

645

Psykisk helse

Ivaretar helt eller delvis forslag 78, 81, 85, 88, 95, 96

Forebygging og normalisering av psykiske helseplager

Alle mennesker har en psykisk helse. Satsningen på psykisk helse er derfor helt sentral for et godt tjenestetilbud, ettersom den psykiske helsen er like viktig som den fysiske helsen. I praksis oppleves imidlertid den psykiske helsen å bli nedprioritert. Ofte er det vanskelig å få hjelp ved at man opplever å ikke bli trodd, eller at ventelistene er for lange. Det er også få tilbud i Norge om akutt lavterskeltilbud om man trenger hjelp der og da, og i selve behandlingen avhenger av hvor i landet man er. Dette mener Vestland Arbeiderparti at det må gjøres noe med, og det behandles nedenfor! Det viktigste tiltaket for en bedre psykisk helse er imidlertid å opprettholde et sterkt fellesskap som tar vare på hverandre, slik at behovet for psykolog eller annen ytterligere hjelp minsker.

Særlig viktig for forebyggelse av psykiske helseplager skjer i barnehagen, skolen, universitetene, arbeidsplasser, eldresentre, kulturen og idretten. Dette er arenaer hvor man blir kjent med andre mennesker, og hvor man lærer av hverandre, som gjentatte ganger har vist at motvirker ensomhet og andre psykiske helseplager. Vestland Arbeiderparti mener derfor at det må iverksettes tiltak for å styrke sosiale arenaer, og særlig øke midlene til kultur- og idrettstilbudene for unge.

Vestland Arbeiderparti vil:

- Ha psykisk helse inn i læreplanen fra og med barnehagen
- Øke midlene til studentskipnadenes prosjekter for samhold og bedre psykisk helse
- Innføre en nasjonal bemanningsnorm i skolehelsetjenesten
- På eldresentre må de eldre tilbys gruppeaktiviteter og støttegrupper for å avhjelpe isolasjon og ensomhet, i tillegg til vennskapskontakter for eldre deprimerte.

Behandling så raskt som mulig

Som nevnt ovenfor blir mange som søker hjelp hos psykiske helsetilbud møtt av varierende tilbud og ofte lange ventelister før man får hjelpen som behøves. Det er fellesskapets ansvar å tilrettelegge for god helse, uansett om det er fysisk eller mentalt velvære. Vestland Arbeiderparti mener derfor det må opprettes en lavterskel tilbud for psykisk helsehjelp i kommunene, hvor det stilles krav til hjelp innen tre uker. Prosjektmidler for ordningen må bli statlig finansiert.

Og det må komme midler til ressurser i det psykiske helsevesenet. For det er en realitet at mangel på ressurser medfører dårligere behandling, blant annet i form av færre sengeplasser, mer tvang, økt medisiner, mindre psykososial behandling og større risiko for tilbakefall. Vestland Arbeiderparti mener derfor at det er viktig å øke midlene til psykiske helsetilbudene, slik at alle personer møtes med verdighet av helsevesenet.

Vestland Arbeiderparti vil:

- Opprette en ordning for akutt psykisk helsehjelp lokalt i kommunene. Denne ordningen må være lavterskel, og må finansieres over statsbudsjettet.
- Styrke lavterskeltilbud for ungdom som sliter psykisk

- 691 • Sikre at midler til etablering av behandlingstilbud må fordeles over hele landet slik at
- 692 det psykiske helsetilbudet er likt
- 693 • Ved benyttelse av lavterskel psykisk helsehjelp skal man være garantert at ventetid
- 694 ikke er lenger en maksimalt tre uker før man får psykisk helsehjelp
- 695 • Stille maksimumskrav for ventetiden på BUP og DPS
- 696 • Utvide ordningen om digital helsehjelp for unge slik at den blir landsdekkende
- 697 • Utrede hvorvidt prosjekter som for eksempel «aldri alene» kan gjøres landsdekkende
- 698 • At behandling i spesialist- og kommunehelsetjenesten ikke skal kunne avsluttes uten
- 699 et tilbud om en individuell oppfølgingsplan
- 700 • Få på plass en beredskapsplan. Den må inneholde flere døgnplasser og flere
- 701 behandlere. Det er viktig med flere spesialister.
- 702 • Planer for å øke kompetansen i kommunal sektor må på plass. Vi må få et samsvar
- 703 mellom kapasitet og behov i kommuner og spesialisthelsetjenesten for å forebygge
- 704 og behandle alle som trenger det.

705

706 **Mer mangfold ved valg av psykolog**

707 På psykologi ble kjønnspoeng for menn første gang tatt i bruk høsten 2019, hvor mannlige
708 søkere under 22 år som søker med førstegangsvitnemål fikk et tilleggspoeng i
709 søknadsprosessen. Denne ordningen medførte at 17 gutter ekstra kom inn på psykologi ved
710 disse utdanningsinstitusjonene. Ordningen gjaldt for opptak ved Universitetet i Oslo (UiO) og
711 Universitetet i Bergen (UiB). Dette er positivt ettersom forskning viser at det er lettere for
712 mange å åpne seg opp for en psykolog med samme kjønn. Vestland Arbeiderparti ønsker
713 derfor å utvide ordningen til å gjelde for psykologistudier over hele landet.
714 Vestland Arbeiderparti vil:

- 715 • Innføre kjønnspoeng for menn på helsesykepleierstudiet og
- 716 psykiatriskpsykepleierstudiet
- 717 • Styrke ordningen om kjønnspoeng for menn på profesjonsstudiet i psykologi, slik at
- 718 den gjelder ved alle utdanningsinstitusjoner

719

720 **Fastlegar**

721 *Ivaretar helt eller delvis forslag 13 og 98*

722 Fastlegekrisa som berre blir verre: — Det er krise. Vi må bruka det ordet på situasjonen ein
723 no opplever nær sagt i alle norske kommunar uavhengig av storleik, by eller bygd.

724 Krisa har vore varsla i mange år, og førre regjering tok ikkje tak i dette. No står ein midt i det
725 kor vi ser at svært mange står utan fastlege og vi har kommunar som ikkje greier å fylle
726 ledige heimlar.

727 For å få til ei varig løysing, er vi avhengige av endringar i rammevilkåra for fastlegeordninga.

728 Det må til for at det skal bli meir attraktivt. Det største problemet er dei store

729 arbeidsmengdene. I gjennomsnitt jobbar ein fastlege 56 timar i veka. Dei som i tillegg jobbar
730 legevakt, har gjerne mange fleire timar på toppen av det igjen. Svært mange fastlegar i

731 kommune- Norge går legevakt, det er slik ein klarer å oppretthalde legevaktsordningane og

732 akuttberedskapen. Slike arbeidstilhøve harmonerer dårleg med familieliv og vi ser at fleire og

733 fleire sluttar som fastlegar og vel sjukehusa.

734 **Kommunen sit med problemet. Staten sit med nøkkelen!**

735 Vi meiner at ein no må følgja fleire spor. Ein lyt straks sjå på akutte tiltak for å sikra at
736 fastlegeordninga ikkje bryt saman,- og som igjen vil føre til at fleire kommunar ikkje kan
737 levere forsvarleg helsehjelp til sine innbyggjare.
738 Eit grep som raskt ville fått fleire legar ut på arbeidsmarknaden, er å auke kapasiteten for
739 LIS1-tenesta. Dette vil etter alt å dømme auke rekrutteringa til allmennmedisin. Slik det er no
740 må over halvparten av dei nyutdanna legane vente på å få LIS1-teneste (tidlegare kalla
741 turnusteneste), kanskje i 1-2 år. Dette er ei obligatorisk teneste dei må fullføre før dei kan
742 starte på eit spesialiseringsløp og er i dag ein flaskehals i legeutdanninga.
743 Vestland Arbeiderparti vil:

- 744 • Sikre at akutte og langsiktige tiltak må innehalde endring i system og rammevilkår.
745 Fleire eksempel kan vere:
- 746 ○ Aksjonar og hjelp til rekruttering, inkl.auka kapasitet for LIS1-tenesta
 - 747 ○ Attraktive tilskuddsordningar med etablerestøtte.
 - 748 ○ Fleire modeller/ordningar for både private og kommunale fastlegekontor
 - 749 ○ Kortare lister og meir regulert arbeidstid.
 - 750 ○ Gode og attraktive ordningar for fagleg utvikling og spesialisering
 - 751 ○ Gjennomgang av kva merkantilt arbeid som kan utførast av andre
 - 752 ○ Raskare godkjenning av utanlandske leger
 - 753 ○ Auka antall legestudentar

754 **Arbeiderpartiet må ta tak i desse utfordringane umiddelbart**

755 Innstilling: **Vedtas og sendes stortingsgruppen.**

756 **R 5 Internasjonalt**

757 Ivaretar helt eller delvis forslag nr. 101, 102, 104, 108, 112

758 **Avskrekking og beroligelse**

759 Avskrekking og beroligelse var likeverdige parallelle elementer i norsk forsvars- og
760 sikkerhetspolitikk under den kalde krigen. Gjennom avskrekking skulle vi gjøre det klart for
761 en mulig opponent om at et angrep vil bli møtt med resolutt motstand. På den andre siden
762 skulle vi berolige vår nabo gjennom å tydeliggjøre at vi ikke hadde aggressive hensikter.
763 Denne strategien materialiserte seg gjennom selvpålagte restriksjoner når det gjaldt
764 basepolitikk og militærøvelser på norsk territorier.
765 Norge må fortsatt både sikre amerikansk støtte samtidig som vi så langt som mulig innenfor
766 våre begrensninger sikrer beroligelse overfor vår nabo i øst. Balansen mellom avskrekking
767 og beroligelse må ivaretas også med tilleggsavtalen. Amerikanske styrker på norsk jord må
768 ikke bli en hvilepute i oppbygging av vår egen forsvarsevne, og tilstedeværelsen må gis en
769 tydelig begrunnelse som er forankret i de hensyn norsk forsvarspolitikken bygger på. I tillegg vil
770 Vestland arbeiderparti mener at Regjering og Stortinget bør sikre at man tar på alvor den uro
771 som finnes i deler av befolkningen knyttet til juridisk forskjellsbehandling mellom norske
772 borgere og tjenestepersonell tilknyttet amerikanske baser.
773 Vestland Arbeiderparti vil:

- 774 • At en eventuell norsk tilslutning til tilleggsavtalen om forsvarssamarbeid mellom
775 Norge og USA skal være tydelig begrunnet i de hensyn som norsk sikkerhets- og
776 forsvarspolitikken bygger på, særlig balansen mellom avskrekking og beroligelse.

777 **Flertallets innstilling:**

778 **En sosialdemokratisk atomvåpenpolitikk, nedrustning for en atomvåpenfri verden**

779 Atomvåpen utgjør i dag et stort skadepotensialet knyttet til vår felles sikkerhet.

780 Arbeiderpartiet har gått i front for nedrustning av folkerettsstridige våpen med store
781 humanitære konsekvenser som klasevåpen eller kjemiske våpen.

782 I Hurdalsplattformen har regjeringen forpliktet seg til å styrke arbeidet med nedrustning av
783 atomvåpen og å øke fokuset på atomvåpens humanitære konsekvenser. Samtidig legger
784 Regjeringen fokus på nedrustning som virkemiddel i arbeidet med en atomfri verden.

785 I FNs generalforsamling har Norge frem til nå stemt avholdende til resolusjonen
786 "Humanitarian consequences of nuclear weapons". Resolusjonen er på linje med
787 Hurdalsplattformen på punkter som underbygger skadepotensialet som atomvåpen utgjør og
788 med tanke på nedrustning. Samtidig er den mer radikal gjennom at den har en tung
789 forbudsside. FN ber gjennom resolusjonen om at alle stater skal bruke alle anstrengelser for
790 fullstendig eliminere trusselen fra masseødeleggende våpen.

791 Høsten 2021 ble det klart at Norge vil delta som observatør på statspartsmøtene til traktaten
792 om forbud mot kjernevåpen. Regjeringens avgjørelse bidro til at Tysland nå også skal delta
793 som observatør. Det er viktig at Norge bruker denne observatørrollen til å bygge opp under
794 nedrustning.

795
796 Vestland Arbeiderparti vil:

- 797 • At Norge bruker sin observatørrolle proaktivt på statspartsmøtene til å støtte opp
798 under det viktige arbeidet som gjøres i forbindelse med kjernefysisk nedrustning i FN
799 og arbeide sammen med land i og utenfor Nato for en verden uten atomvåpen.
800 • Øke støtten til organisasjoner som arbeider med nedrustning
801

802 **Mindretallets dissens: June, Stian, Egil og Fauzia:**

803 **En sosialdemokratisk atomvåpenpolitikk, støtte til FNs atomvåpenforbud**

804
805 Atomvåpen utgjør i dag en stor trussel mot vår felles sikkerhet. Arbeiderpartiet har alltid gått i
806 front for nedrustning av våpen med store humanitære konsekvenser, enten det har vært
807 klasevåpen eller kjemiske våpen. I Hurdalsplattformen har regjeringen forpliktet seg til å
808 styrke arbeidet med nedrustning av atomvåpen og å øke fokuset på atomvåpens
809 humanitære konsekvenser.

810
811 I FNs generalforsamling har Norge frem til nå stemt avholdende til resolusjonen
812 "Humanitarian consequences of nuclear weapons". Dette er en resolusjon som tydelig
813 anerkjenner den trusselen atomvåpen utgjør. Vestland Arbeiderparti mener derfor at Norge
814 må støtte denne resolusjonen slik land som Sverige, Østerrike og Hellas har gjort.

815
816 Høsten 2021 ble det klart at Norge vil delta som observatør på statspartsmøtene til traktaten
817 om forbud mot kjernevåpen. Regjeringens avgjørelse bidro til at Tysland nå også skal delta

818 som observatør. Det er viktig at Norge bruker denne observatørrollen til å bygge opp under
819 det viktige arbeidet som gjøres for å stigmatisere og avskaffe atomvåpen innenfor rammene
820 av FNs atomvåpenforbud.

821
822 **Forslag:**

823 **Vestland Arbeiderparti vil:**

- 824 • At Norge bruker sin observatørrolle på statspartsmøtene til å støtte opp under det
- 825 viktige arbeidet som gjøres i forbindelse med atomvåpenforbudet i FN.
- 826 • At Norge i FNs generalforsamling støtter resolusjonen “Humanitarian consequences
- 827 of nuclear weapons”.
- 828 • Øke støtten til organisasjoner som arbeider med nedrustning og forbud mot
- 829 atomvåpen
- 830 • At Norge starter prosessen med å tilslutte seg FNs atomvåpenforbud

831
832 ***Klimakrisa: vår tids største utfordring***

833 *Den menneskeskapte klima- og naturkrisa er vår tids største utfordring. Vi må nå klimamåla*
834 *våre, og vi må hjelpe resten av verdssamfunnet med å nå sine mål. Klimagassutsleppa*
835 *kjenner ingen landegrenser og derfor er det naudsynt at Norge tek ei leiande rolle for å få på*
836 *plass effektivt internasjonalt klimasamarbeid, energiomstilling og klimabistand.*

837 *Vestland AP meiner at regjeringa må være ein pådrivar for ein meir ambisiøs internasjonalt*
838 *klimapolitikk, med mål om å begrense den globale oppvarminga til 1,5 grader over nivået i*
839 *førindustriell tid.*

840 *IEA skriv i rapporten World Energi Outlook 2021 at utviklingsland vil mangle 33 000 milliardar*
841 *NOK årleg frå 2030 til finansiering av klimatiltak. Norge er eit av verdas rikaste land og vi har*
842 *i tillegg Oljefondet på over 11 000 milliardar kr, dette gir oss store moglegheiter til å bidra*
843 *internasjonalt til det grønne skiftet. Regjeringa har vedteke å doble norsk klimafinansiering*
844 *innan 2026, dette er eit*

845 *bra steg i riktig retning. Vestland AP har enda større ambisjonar og meiner at vi må auke*
846 *denne summen enda meir. Det er og viktig at Oljefondet kan investere meir i infrastruktur for*
847 *fornybar energi og anna klimateknologi innanfor målsettinga om høgast mogleg avkastning til*
848 *moderat risiko. Ein føresetnad for alt dette arbeidet er at Statens pensjonsfond utland er ein*
849 *pådrivar for god skatteetikk og kampen mot korrupsjon.*

850 **Vestland Arbeiderparti vil:**

- 851 • Auke norsk klimafinansiering internasjonalt ut over det som er vedteke i
- 852 Hurdalsplatforma.
- 853 • Opne for at SPU kan investere meir i infrastruktur for fornybar energi og anna
- 854 klimateknologi innanfor målsettinga om høgast mogleg avkastning til moderat risiko.
- 855 • Bruke statens eigarskap og SPU for å fremme god skatteetikk.

856 ***Polen***

857 *I løpet av de siste årene har polske myndigheter innskrenket grunnleggende*
858 *menneskerettigheter for enkelte grupper gjennom innsettelse av dommere og lovvedtak som*

859 ikke er i henhold til en moderne rettstat. Landet har i stor grad sluttet å forholde seg til EU og
860 de forpliktelser medlemskap medfølger. Dette har gått utover kvinner og LHBT-personer.

861 Abort er nå kun lovlig dersom det foreligger fare for kvinnens liv, og inngrep og/eller
862 tilrettelegging for abort kan straffefølges. Dette medfører at stadig flere helsepersonell
863 unngår å utføre slike inngrep, og man kan anta at liv går tapt ved sammenligning av lignende
864 politikk ført i andre land.

865 Det har blitt varslet at utenriksdepartementet vil foreta en full gjennomgang av
866 programsamarbeidet med Polen for å sikre økt kontroll med Norges EØS-bidrag til Polen.
867 EØS-avtalen som folkerettslig traktat gir rom for proporsjonale svartiltak når motparter
868 vesentlig bryter deler av avtalen. Vestland Arbeiderparti forventer derfor at Norge legger
869 press på Polens regjering med blant annet økonomiske midler. Videre må EU legge til rette
870 for mangfold i alle medlemsland.

871 Vestland Arbeiderparti vil:

- 872 • Fryse eller endre tildeling av Norges EØS-midler til Polen. Ideelle- og frivillige
873 organisasjoner, pressegrupper og/eller individuelle menneskerettighetsforkjempere
874 må ikke rammes av slikt tiltak.
- 875 • Arbeide for at andre EU/EØS-land gjør tilsvarende endringer i sine økonomiske
876 tildelinger til Polen.
- 877 • Utrede muligheten for at Polske kvinner skal få økonomisk dekning for reise til Norge
878 for abortinngrep.

879 **Innstilling:**

880 **Flertallet innstiller på at R 5 Internasjonalt vedtas med linjene 777-800.**

881 **Mindretallet innstiller på at R 5 Internasjonalt vedtas med linje 802-830.**

882

883 **R 6 Miljø og klima**

884 Norges forsterkede klimamål er å redusere utslepp med minst 50 prosent og opp mot 55
885 prosent innan 2030 samanlikna med 1990-nivå. Vestland er eit av landets leiande
886 verdiskapingsfylker, og systematisk arbeid med klimaomstilling i vår region vil vere viktig for
887 at Norge skal nå sine klimamål.

888 Klimapolitikk, klimatilpassing, energiomstilling, samfunnstrygleik, klimaberedskap og
889 naturforvaltning heng saman. Den sirkulære økonomien kan hjelpe oss å kutte
890 klimagassutslipp og redusere presset på naturen. Rett kunnskap og nok ressursar til i
891 samfunns- og arealplanlegginga i kommunane er og eit viktig verktøy for å vere beredt til
892 møte klimaendringane.

893 Alle har et ansvar for å tilpasse seg klimaendringene; både enkeltpersoner, næringslivet og
894 myndighetene.

895 **Avfall, sirkulærøkonomi og nye energikilder.**

896 *Ivaretar helt eller delvis forslag nr. 56, 120 og 228*

897 I dag vert matavfall og fiskeensilasje frå Vestlandet frakta til Danmark og Sverige for
898 handsaming i biogassanlegg der. Dette fører til unødig klimaavtrykk frå ein ressurs som
899 kunne nyttas lokalt.

Biogassproduksjon er ein del av den sirkulære økonomien, ettersom gassen produserast av organisk avfall som bioavfall, kloakkslam, husdyrgjødning og andre biprodukt frå industri, fiskeri, havbruk og landbruk. Biogass kan utnyttast til å produsere straum, varme og drivstoff. Lokal produksjon og bruk av biogass vil bidra til å redusere klimagassutslippa gjennom heile livssyklusen med opptil 90 % sammenlikna med fossilt brennstoff.

I eit livssyklusperspektiv er biogass betre enn nullutslipp, og må derfor sidestilles med nullutslipps energibærere som elektrisitet og hydrogen i offentlege dokument, anbod og prioriteringar. Myndigheita må fjerne statlege barrierer for auka produksjon av biogass. Biogassanlegg vert stadig meir effektive, og markedet for biogass til tungtransport og delar av skipstraffikken er overmodent, men mangler fylleinfrastuktur. Det er framleis naudsynt med økonomiske insentiv og investeringsstøtte (ENOVA), for å velge biogass framfor fossilt drivstoff.

Vi nordmenn er i verdsklasse når det gjeld overforbruk. Bruk og kast samfunnet er noko vi er godt kjend med og det har for lengst blitt vår normal. Avfall frå klær, elektronikk, kvitevarer og liknande står for ein enorm miljø- og klimabelastning som er langt frå berekraftig. Som eit ledd i overgangen til ein sirkulær økonomi må man sette strengare krav til produsentane. Dagens praksis med å fylle butikkar med lågkvalitetsproduktar med planlagt forelding er ein skammeleg praksis som må ta slutt om man skal nå klimamåla. Derfor må Arbeiderpartiet skjerpe forbrukerkjøpslovens krav til produsentane gjennom lengre reklamasjonsrett.

Det grønne skifte krev meir fornybar energi og ein offensiv sirkulærpolitikk for å utvikle og ta i bruk mer bærekraftig bioenergi og redusere avfall.

Vestland Arbeiderparti vil:

- At biogass frå matavfall og tilsvarende bør likebehandlas med nullutslippsteknologier som elektrisitet og hydrogen.
- At berekraftig biogass får fritak som lavutslippskjøretøy i bomringer
- Enovastøtte til omlegging til bruk av biogass for skip og tungtransport.
- At det blir etablert en fylleinfrastuktur langs de viktigste godslinjene både til lands og sjø.
- På Vestlandet må det snarlig etableres et forbehandlingsanlegg for matavfall slik at matavfall kan behandles i lokale biogassanlegg.
- Sørge for en betydelig forlengelse av reklamasjonsretten i forbrukerkjøpsloven.

Berekraftig mineralproduksjon

Ivaretar helt eller delvis forslag nr. 121 og 126

Norge har store mineralforekomster som vil vere viktige i det grønne skiftet. Vi har moglegheiten til å utvikle verdas mest berekraftig mineralnæring.

Dei mest gjenvinnbare stoffa vi omgir oss med er metaller. Mens andre stoffer brytes ned og vert til avfall, kan metaller gjenvinnes omtrent til evig tid. Metalla er heilt sentrale om vi skal løyse klimakrisa ved å gå over til fornybar energi og grøn industri.

Europa nyttar i dag 20 % av verdas metaller, samstundes som det produserast under 1,5 % av verdas jern og aluminium og 6 % av verdas kobber. Kina aleine kontrollerer meir enn halvparten av alle minerala Europa treng.

Om verda skal over på kun fornybar energi, treng vi 90 gonger meir aluminium, og 50 gonger meir jern, kobber og kvarts. For å kunne møte dagens etterspørsel for stål, aluminium og kobber må vi tredoble dagens produksjon.

Norge må satse på å auke produksjonen av klimakritiske mineraler samstundes som det er viktig at naturinngrepa skal utføres så skånsomt som mogleg. Avgangsmasser frå

946 mineralprosjektet er ein ressurs og vi må sørge for å ha ein verdiaukande bruk av massane
947 som vert teke ut av fjellet. Det er ofte stor avstand mellom der massane vert teke ut og der
948 dei kan nyttas, tildømmes til tildekkingsmateriale i samband med opprydding av forureina
949 sjøbotn.

950 Det må difor utredas økonomiske incitament til dei som nyttar massar. Eksisterande lovverk
951 og skattereglar heimlar ikkje dette i dag. Ein målretta næringspolitikk på dette området må
952 også på plass.

953 Vestland Arbeiderparti vil:

- 954 • Ha ein storstilt satsning på auka produksjon av mineraler.
- 955 • Etablere eit statlig mineralselskap.
- 956 • Fortgang i arbeidet med å få fram teknologi.
- 957 • Opprette industriinkubatorer.
- 958 • Utreie plan for opprydding av forurensa sjøbotn og bruk av overskotsmasser til
959 tildekking.
- 960 • Det må utredes ordningar som sikrar vertskommuner og fellesskapet inntekter frå
961 mineralnæringa.
- 962 • At naturinngrepa ved mineralutvinning skal utføres så skånsomt som mogleg.

963 **Tryggleik og klimaberedskap:**

964 *Ivaretar helt eller delvis forslag nr. 123 og 129*

965 Kommunane er førstelinje i møte med klimaendringane og har hovedansvaret for at
966 klimaendringar vert tatt omsyn til i samfunns- og arealplanlegginga, og eit overordna ansvar
967 for innbyggernes sikkerhet. Det er viktig at staten sikrar gode rammebetingelser, slik at
968 kommunen kan løyse sine oppgåver.

969 Vedlikehald og fornying har vore forsømt i kommunar landet rundt. I ein rapport frå 2021,
970 syner SINTEF og Norconsult at norske kommuner bør investere 332 milliarder kroner i vann
971 og avløpssystema sine for å levere tilfredsstillande kvalitet.

972 Kostnaden for desse oppgraderingar fell på innbyggjarane, som allereie står i ein vanskeleg
973 økonomisk situasjon med renteauke og høge strømpriser. VA-avgift er samstundes ei flat
974 avgift som rammer alle likt uavhengig av størrelsen på lommeboka. For å sikre at
975 belastningen ikkje vert for stor meiner difor Vestland Arbeiderparti at staten må bidra meir i
976 form av rentekompensasjon for lån til VA-investeringe, slik at vi kan styrke
977 klimaberedskapen.

978 Olje- og gassnæringa er særskild viktig for verdiskapinga og sysselsettinga i mange kommunar.
979 Det er avgjerande at det er tilfredsstillande tryggleik i samband med installasjonar som til
980 dømes gassrørleidningen til Gassco som går mellom Kollsnes- og Sture-anlegga i
981 Øygarden.

982 Lokale og sentrale styresmakter må sikre at ansvaret for tryggleiken i samband med olje- og
983 gassinstallasjonar vert følgd opp i praksis av operatørane utan at lokalsamfunn eller
984 innbyggjarane vert lagt til last.

985 Vestland Arbeiderparti vil:

- 986 • At det utredes en ordning for rentekompensasjon for lån til VA-investeringer for å
987 redusere kostnaden på innbyggere.
- 988 • At det gis erstatning frå aktører til innbyggjare ved forringing av verdien av bustadar
989 og eigedom i samband med tryggingstiltak knytt til infrastruktur til olje- og
990 gassnæringa.

991 Innstilling: Vedtas og oversendes Stortingsgruppen

992 **R 7 Samferdsel**

993 *Ivaretar heilt eller delvis forslag nr.*

994 Gode samferdsle- og kollektiv løysingar er ei forutsetning for at Vestland fylke kan ha ei
995 førarrolle i det grønne skiftet. Utan samferdsleløysingar som sikrar rask og trygg transport
996 både på langs og på tvers i fylket vårt så vil næringslivet vårt stille med eit handikap når ein
997 skal utvikle nye næringar. Like viktig er dei nasjonale transportkorridorane både nord-sør og
998 aust-vest.

999 I Bergen er Bybanen ryggraden i kollektivtilbodet, og det er særst viktig at Bybanen til Åsane
1000 prioriterast i fyrste del av NTP perioden slik at ein sikrar kontinuerlig utbygging.

1001 Arbeidarpartiet vil arbeida for å realisere rastryggingstiltaka som finnst i Vestland,
1002 samstundes vil ein arbeide for å forbetre ferjeavløysingsordninga slik at denne kan få
1003 fortgang i effektive og gode ferjeavløysingsprosjekt.

1004 Ferjene er ei av livlinene for svært mange lokalsamfunn langs kysten av Norge.

1005 Arbeidarpartiet har vore ein av pådrivarane for å skaffe ferjefrie samband for mange av våre
1006 lokalsamfunn. Det er likevel ikkje mogeleg å sjå for seg at kysten skal verta ferjefri i
1007 overskudeleg framtid. Det betyr at Arbeidarpartiet må gå i front for å sørge for miljøvennlege
1008 løysingar, ferjer og hurtigbåtar som går når det bruk for dei og ein pris for brukarane som vert
1009 opplevd som rettvis.

1010 Arbeidarpartiet meiner at om Vestlandet skal lukkast i det grønne skiftet så må ein også
1011 prioritere dei store nasjonale transportkorridorane slik at varer frå Vestland raskt og effektivt
1012 kjem fram til mottakarar både nasjonalt og internasjonalt. Gode samferdsleløysingar er ein del
1013 av det grønne skiftet og krev at Vestland står samla i kampen om samferdselsprosjekta
1014 E39 er den mest sentrale transportkorridoren for heile Vestlandet og må prioriterast som
1015 hovedferselsåre med tilstrekkeleg opprusta standard for å binda landsdelen saman frå sør til
1016 nord. Vi har ein klar målsetnad om ein ferjefri E39 gjennom fylket med gode koplingar til
1017 andre område i fylket.

1018 Ferjefri E39 vil gje ein samanhengande, trafikksikker veg på Vestlandet og leggja eit solid
1019 grunnlag for framtidig verdiskaping. Prosjektet frå Stavanger til Bergen må realiserast. Det
1020 må leggjast vekt på samfunnsnyttan i prosjekta. E-39 skal ha ei særleg kryssing ved
1021 Langenuen. Arbeidet med utgreiing av indre trase skal starte straks, samtidig som en sikrer
1022 fremdrift i arbeidet med reguleringsplanen for bru over Bjørnafjorden. Endelig vedtak for valg
1023 av trasé vert teke når kunnskapsgrunnlag for begge alternativ er føreligg.

1024 E39, Vågsbotn – Klauvaneset, er den nordre del av Ringvei Øst i Bergen. Parsellen er ein av
1025 dei verste flaskehalsane som nord-sør korridoren på Vestlandet. Strekninga har
1026 årstdøgns trafikk, ÅDT, på 25.000 bilar. Deler av strekninga blei bygd i slutten av 60-åra og har
1027 ikkje blitt oppgradert sidan. Nordhordlandbrua blei åpna i 1994. Sidan den gong har
1028 næringslivet, sjåførar, pendlarar og folk som bur langs vegen venta på ein ny og trygg veg.
1029 E39, Vågsbotn – Klauvaneset, har svært dårleg standard, problemar med store kødannelsar
1030 og dårleg framkomst. Strekninga har mange ulykker med fare for tap av liv og helse.
1031 Strekninga er nordre del av Ringveg Øst i Bergen.

1032 Vestland Arbeiderparti krev at Statens Vegvesen prioriterer E39, Vågsbotn – Klauvaneset,
1033 slik at strekninga kan bli planlagt og utbygd raskast muleg. E39 Vågsbotn-Klauvaneset må
1034 prioriterast som første byggetrinn av Ringveg Øst og realiserast i første periode av Nasjonal
1035 transportplan, som handsama i 2021.

Gjennom Miljøløftet, og Byvekstavtale Bergen er det avsatt 1,5 milliarder til Ringvei Øst. Vestland Arbeiderparti meiner at disse midlene prioriteres til første byggetrinn av E39, Vågsbotn – Klauvaneset og at regjeringen må sikre restfinansiering av midlene som trengs for igangsetting senest 2026.

Effektive og føreseielege transportkoplingar ut av Vestland er viktig for både næringsliv og innbyggjarar i Vestland. Vestland arbeiderparti ser det som særst viktig at det blir satt av planleggingsmidlar til heile strekket E134 Bakka Solheim. Rv 15 over Strynefjellet er ein viktig fjellovergang i den nordlege delen av fylket, og har i dag ein særst viktig funksjon som aust/vest samband for næringslivet i regionen.

Vegen frå Vik til Voss, med framtidig Vikafjellstunnel, er sentral for å sikra eit livskraftig lokalsamfunn i Vik og er ei viktig ferdselsåre mellom Sogn og Voss, Hardanger og Bergen og er ein særst viktig for omkøyringsveg for E16. Ein framtidig Vikafjellstunnel vil redusere reisetid mellom Sogn og Bergen og vera viktig for både næringsliv og andre reisande.

Vestland Arbeidarparti meiner at Kalvåg Fiskerihamn skal løftast inn att på NTP si prioriteringsliste, om ansvaret for fiskerihamnane vert overført til staten igjen.

Fylkesvegar og rassikring i Vestland

Vestland Ap meiner omsyn til liv og helse på vegane våre veg tyngst og at naudsynt utbetring og sikring må på plass snarleg. Vestland skal ha trygge og effektive transportløyningar på veg og bane i heile fylket.

Vestland Arbeidarparti kan ikkje akseptera det store vedlikehaldsetterslepet på fylkesvegane.

Når store delar av samferdslebudsjettet må nyttast til vedlikehald fører det til redusert investeringskapasitet samt mindre midlar til trafikkssikring. Overføringa av midlar til fylket må avspeгла utfordringane i vår region med mange rasutsette veg- og banestrekningar. Dårlig infrastruktur medfører store utfordringar med omsyn til trafikktryggleik og beredskap.

Det må vedtakast ein konkret og tidsavgrensa vegpakke til fylkesvegnettet som fjernar vedlikeholdsetterslepet, full rassikring av farlege strekningar og naudsynt opprusting til ein anstendig standard av fylkesvegnettet.

Fylkesvegnettet vårt har tildels særst dårlig standard og eit stort vedlikehaldsetterslep.

Vestland fylke er også det fylket med flest rasutsette riks og -fylkesvegar i landet.

Vestland Ap meiner det er bra at ein vil utarbeide ein heilhetlig og forpliktande plan for å redusera vedlikehaldsetterslep på fylkesvegar i samarbeid med fylkeskommunane.

Plan for nasjonal gjennomføring for ras og skredsikring for riks- og fylkesvegar med høg og middels skredfaktor hastar det med å få på plass. Den må følgast opp med midler til gjennomføring slik av ein kan trygga innbyggjarane i sine reisebehov.

Vestland Ap står opp under regjeringa sin politikk om å ruste opp deigjennomgåande stamvegane nord-sør og aust-vest, samt redusera flaskehalsar på riks, fylkes- og kommunevegar.

Fylkeskommunen er ikkje i stand til å gjere utbyggingar, oppgraderingar og naudsynt rastrygging utan ei stor statleg satsing med auka rammer. Vestland Ap meiner prioriteringar på bygging og utbetring av veg må sjåast i samanheng med fylkeskommunen si handsaming av RTP, Regional transportplan for Vestland fylke med dei to tidligare fylka sine prioriteringar og høyringsrunden vinter 2022.

Ved oppgraderingar på vegnettet må ein planlegga for god trafikkavvikling på aktuelle strekk i dialog med transportsektor og kommunar. Nærings og -nyttetraffikk må hensyntakast.

Kollektivtilbud for hele Vestland fylke.

For å nå våre forpliktelser- og målsettinger om kutt i klimagassutslipp, er vi helt avhengig av å kutte i utslipp fra transportsektoren. Derfor må vi sørge for et attraktivt, rimelig og klimavennlig kollektivtilbud i hele Vestland fylke. Skal kollektivtransport være et godt og reelt

1084 alternativ til personbilen må tilbudet være enkelt, rimelig og effektivt. Arbeiderpartiet vil derfor
1085 ta en aktiv rolle i å styrke kollektivtilbudet i fylket.
1086 Dagens takstsystem slår urimelig ut i enkelte deler av fylket. Det er derfor viktig at en foretar
1087 en gjennomgang av takstsystemet slik at dette blir et godt virkemiddel for å oppnå økt
1088 kollektivandel i hele fylket.
1089 Arbeiderpartiet mener det er viktig å harmonisere billettprisene i hurtigbåtsambandene,
1090 kombibåt, og fergene i fylket skal ha de samme takstsystemet som resten av landet. Det må
1091 også arbeides for å sikre felles takstsystem over fylkesgrensene der det naturlig er felles
1092 arbeidsmarkeds- og skolesamarbeid. Prinsippet om gratis ferge for øysamfunn uten
1093 fastlandssamband må også gjelde for Austevoll.
1094 Vestland Arbeidarparti vil:

- 1095 • Prioritere rassikring, liv og helse i Vestland fylke.
- 1096 • Sikre framdrift i arbeidet med E39, med gjennomføring av prosjektet fergefri E39 og
- 1097 Ringveg Øst.
- 1098 • Oppstart E39 Vågsbotn-Klauvaneset må prioriterast som første byggetrinn av
- 1099 Ringveg Øst og realiserast i første periode av Nasjonal transportplan, som handsama
- 1100 i 2021. Igangsetting senest 2026.
- 1101 • Vestland Ap vil at ein over statsbudsjett tredoblar løyvingar som går til ras og
- 1102 skredsikring på fylkesvegar.
- 1103 • Arbeide for effektive og vinteråpne transportkorridorar ut av fylket vårt.
- 1104 • Arbeiderpartiet vil ta ei aktiv rolle i å styrke kollektivtilbodet i fylket.
- 1105 • At bybanen til Åsane prioriterast i fyrste del av NTP-erioden slik at ein sikrar
- 1106 kontinuerlig utbygging.
- 1107 •

1108

1109 **E16 og Vossebana mellom Bergen og Voss.**

1110 Arbeidarpartiet set liv og helse fyrst. Vegprosjekt der det er høg ulykkesfrekvens og stor
1111 rasfare skal prioriterast.

1112 Av omsyn til stor rasfare og mange ulykker er Vestland Arbeidarparti si hovudprioritering
1113 innan store samferdselsprosjekt bygging av K5-prosjektet, ny E16 og Vossebana, mellom
1114 Bergen og Voss. Strekninga har ei viktig regional betyding i Vestland og er hovudveg mellom
1115 Bergen og Oslo. Det må startast vidare planlegging av strekninga Stanghelle-Voss for å
1116 legge til rette for samanhengande utbygging på strekninga Bergen-Voss.

1117 Det må også sikrast midlar for oppstart av prosjektet i 2023. Det er viktig å prioritere
1118 forkorting av reisetida på Bergensbanen. Målet må vera at reisetida på Bergensbana må
1119 kome ned mot 4 timar mellom Bergen og Oslo. Dette kan realiserast ved også å byggje ut
1120 Ringeriksbanen, og er det politisk vilje kan me ha byggestart på den i 2023/24.

1121 **Vestland arbeiderparti vil:**

- 1122 • At K5-prosjektet, ny E16 og Vossebana, mellom Bergen og Voss blir realisert med
- 1123 oppstart innan 2024.

1124 **Vestland Arbeiderparti ønsker endringer av jernbanedriften**

1125 Vestland arbeiderparti vil arbeide for at vi skal å ha flere stasjoner betjent med
1126 servicepersonell. Av 337 jernbanestasjoner i Norge er det nå bare 5 stasjoner som er betjent
1127 med servicepersonell. Dette har ført til dårligere servicetilbud for de reisende

1128 Enturs mandat har vært å tilby service og digitale tjenester og verktøy til togoperatører og
1129 andre kollektivselskap innenfor Norges grenser. Dette bør utvids til å inkludere det å kunne
1130 tilby tredjepartsløsninger i andre land. Dette på bakgrunn av at de nåværende
1131 begrensningene i mandatet gjorde at Entur ikke kunne tilby de nødvendige tjenestene Vy
1132 ønsket seg, både når de skulle kjøre tog i Sverige og med tanke på salg av produkter
1133 ombord. Det førte til at Vy måtte utvikle noe eget, med det resultat at alle togbilletter hos Vy
1134 fikk to referansenummer, ett for Vy og ett for Entur. Dette førte til mange problemer, som
1135 kunne vært unngått om Entur fikk utvidet mandat til å kunne tilby tredjepartsløsninger.
1136 Vestland Arbeiderparti ber regjering og storting om å ta grep for å hindre at selskaper som
1137 profiterer på okkupasjon av palestinsk jord får innpass på norsk jernbane, og at Norske Tog
1138 sin kontrakt med Alstom kanselleres.
1139 Det spanske selskapet CAF er via underselskapet Euromaint involvert i vedlikehold av
1140 togmateriellet til Vy. Norske Tog har samtidig gitt en kontrakt på 20 milliarder til det franske
1141 selskapet Alstom. Begge disse selskapene er involverte i ulovlige israelske bosetninger, noe
1142 både LO og Norsk Jernbaneforbund har protestert mot. At disse selskapene får innpass på
1143 norsk jernbane er urovekkende, og vi ønsker derfor at regjering og storting går aktivt inn for å
1144 stanse utviklingen.

1145 Innstilling: **Vedtas og oversendes Stortingsgruppen (Avsnittet "Vestland Arbeiderparti**
1146 **ønsker endringer av jernbanedriften" Oversendes det nytt styre i VAP)**

1147 **R 8 Utdanning**

1148 **Barnehage**

1149 *Ivaretar heilt eller delvis forslag nr. 208 og 224.*

1150 En av de første sosiale arenaene barn møter er barnehagen, som er en fantastisk arena for
1151 å bli barnas utvikling sosialt, kognitivt og emosjonelt. Det er derfor viktig at barnehagene i
1152 Norge er tilgjengelige for alle. Én barnehageplass kan imidlertid koste flere tusen kroner, noe
1153 mange ikke har råd til. Derfor mener Vestland Arbeiderparti at barnehagen på sikt må bli
1154 gratis.

1155 For å gjøre barnehagen mer tilgjengelig har flere kommuner søskenmoderasjon ved flere
1156 barn i barnehagen, eller ved flere barn i SFO. Det er imidlertid mindre vanlig med kryss-
1157 søskenmodersjon på tvers av skole og barnehage. En slik moderasjon er et viktig
1158 virkemiddel for å gjøre både barnehagen og SFO tilgjengelige til flere på veien mot gratis
1159 barnehage og SFO. Denne ordningen må finansieres fra statlig hold.

1160 En god bemanningsnorm vil bidra til at ansatte letter ser hvert enkelt barn, og kan følge de
1161 opp på en tilfredsstillende måte. Dette er et viktig tiltak for å gi barna et godt barnehagetilbud.

1162 Barnehagen skal ikke bare være et trygt sted å være, men skal være en lærings- og
1163 utviklingsarena for bare der rammeplanene setter rammene for tilbudet. Barnehagen skal i
1164 tillegg være en trygg og helsefremmende arbeidsplass for de ansatte, og nok bemanning er
1165 derfor avgjørende for å unngå stress og en arbeidsplass som er for krevende å stå i.

1166 Vestland Arbeiderparti mener målet derfor må være å sikre vikar ved fravær, og at
1167 bemanningsnormen blir oppfylt.

1168 I tillegg mener Vestland Arbeiderparti at grunnbemanningen må gjelde hver dag gjennom
1169 hele barnehagens åpningstid, samt gjelde årsverk knyttet til tallet på barna som har plass i
1170 barnehagen. Dette sikrer at det er nok ansatte på avdelingene, selv om de ansatte har sin
1171 plantid og deltar på møter i arbeidstiden. Kostnadene ved en slik bemanningsnorm må
1172 finansieres av staten, ikke kommunene.

1173 Vestland Arbeiderparti vil:

- 1174 • Få på plass ei lovregulering som sikrer at bemanningsnormen i barnehagene gjeld
- 1175 hver dag i hele åpningsstiden, og som må finansieres over statsbudsjettet.
- 1176 • På sikt gjøre barnehageplass gratis for alle barn, inkludert barn som venter på svar
- 1177 på sin asylsøknad eller som venter på bosetting i kommune
- 1178 • Innføre rullerende barnehageopptak i hele landet
- 1179 • At det skal utformes en fornyet læreplan som skal lære barn om grenser og
- 1180 grensesetting allerede fra barnehagen av
- 1181 • Barnehagene bør tilrettelegge og anskaffe flere kjønnsnøytrale leker i barnehagen
- 1182 • Innføre en sammenhengende søskenmoderasjon mellom skole og barnehage

1183 **Eit meir inkluderande pensum i den norske skulen**

1184 *Ivaretar heilt eller delvis forslag 206, 214 og 215*

1185 I dag er det snart 50 år sidan det vart eit lovkrav at alle lærebøker og -middel i andre fag enn
 1186 norsk må vere tilgjengeleg på både bokmål og nynorsk til same tid og pris. Denne lovfestinga
 1187 er viktig i kampen for mangfald, og for ei god nynorskundervisning. Likevel opplever
 1188 nynorskelevar å få læremidla sine langt seinare, og tidvis manglar ein totalt tilgang på
 1189 nynorsk-midla. Dette meiner Vestland Arbeiderparti ikkje kan akseptere, og ønsker derfor
 1190 ein satsing på nynorskundervisninga slik at elevar har ei reell moglegheit til å velja nynorsk
 1191 som hovudmål.

1192 Vidare har det i den norske skule vore ein betydeleg auke av bruk av digitale læringsmiddel.
 1193 Denne utviklinga er Vestland Arbeiderpartiet i utgangspunktet positiv til. Likevel er det
 1194 problematisk at det berre blir brukt digitale læringsmiddel, til dømes ved bilde av fysiske
 1195 skulebøker. Å stadig sjå på ein skjerm har vist seg å gi mindre læringsutbytte enn ved bruk
 1196 av fysiske bøker, samtidig som det kan føre til fleire helseproblem knytt til mellom anna
 1197 hovudverk og ryggproblem. Vestland Arbeiderparti vil derfor gi elevar rett på fysiske
 1198 skulebøker.

1199 Vestland Arbeiderparti vil:

- 1200 • At alle elevar har rett på fysiske skulebøker i hovudmålet sitt
- 1201 • Nye læreverk for den norske skulen på alle utdanningsnivå bør godkjennast av
- 1202 departementet og vurderast av uavhengige fagautoriteter.
- 1203 • At elevane i det norske utdanningssystemet får ei reell moglegheit til å kunna velja
- 1204 pensum på nynorsk, bokmål eller samisk.
- 1205 • Digitale læremiddel og læringsplattformer på nynorsk skal vere lovfesta, på lik linje
- 1206 med fysiske læremiddel.
- 1207 • Styrka nynorskundervisninga i skulen gjennom å sikre tilgang på fysisk og digitale
- 1208 undervisningsmaterialet på nynorsk
- 1209 • Definisjonen av kva eit læremiddel er i opplæringslova må utvidast, slik at
- 1210 skuleeigarar ikkje kan fylla skulekvardagen til nynorskelevar med digitale læremiddel
- 1211 på bokmål.
- 1212 • Hovudmålet til eleven skal vere standardinnstilling på alle digitale læremiddel og
- 1213 læringsverktøy
- 1214 • At tilbodet om teiknspråkopplæring for søsken skal bestå og vidareførast i heile landet
- 1215 • At alle skal ha tilgang til morsmålsundervisning
- 1216 • Nynorsk skal vere obligatorisk fag på grunnskulelærarutdanninga for 5.–10. klasse,
- 1217 og lektorutdanning 8-13.klasse. Lærarstudentar som har hatt fritak frå vurdering i
- 1218 sidemål i den vidaregåande skulen, skal ikkje få fritak i lærarutdanninga.

- 1219 • Det må leggest opp pensum, drivast opplæring, og nivået til studentane må vurderast
1220 i både nynorsk og bokmål.
1221 • Det må stillast krav til kva skriftleg dugleik studentane skal gå ut av utdanninga med.
1222 • Lærer- og lektorstudentane som skal undervisa i norsk, må få opplæring i
1223 nynorskdidaktikk.

1224

1225 **SFO**

1226 *Ivaretar forslag 202 og 212*

1227 SFO er et viktig tilbud som både gir mat, sosialisering og aktivitet til elevene. Ordningen har
1228 blitt populær og benyttes av mange familier. Likevel er det altfor mange som ikke har råd til å
1229 sende barna sine på SFO. I Arbeiderpartiet er det grunnleggende prinsipp at alle skal ha
1230 like muligheter, uansett økonomi. Derfor må SFO på sikt bli gratis. En gratis
1231 skolefritidsordning vil imidlertid ta tid å realisere. Vestland Arbeiderpartiet mener at på veien
1232 mot gratis SFO må det foretas en gradvis innføring for de yngste skoletrinnene, og etablere
1233 en sammenhengende søskenmoderasjon mellom skole og barnehage.
1234 Innholdet i skolefritidsordningen er imidlertid svært varierende ut ifra geografi. Det er en
1235 utfordring at både maten og aktivitetene er av varierende kvalitet. Særlig maten – som for
1236 mange barn utgjøre en betydelig andel av deres totale kosthold – oppdages stadig at klart
1237 strider med nasjonale retningslinjer. For Vestland Arbeiderparti er det viktig at barna i SFO
1238 tilbys næringsrik mat, og ønsker derfor strengere krav til matens næringsinnhold.
1239 Vestland Arbeiderparti vil:

- 1240 • Staten skal fullfinansiere gratis tilbud om halvdagsplass i skolefritidsordning (SFO) for
1241 alle 1. og 2. klassinger, med mål om gratis SFO på sikt.
1242 • Innføre obligatorisk søskenmoderasjon på tvers av sfo og barnehage
1243 • Stille strengere krav til at kostholdet i SFO er variert og næringsrikt
1244 • Innføre en nasjonal standard for SFO

1245 **Grunnskolen**

1246 *Ivaretar delvis 95,96, 194, 214, 216*

1247 De første ti årene av utdanningsløpet går elevene på grunnskolen, og er en av de viktigste
1248 arenaene samfunnet har til å utjevne sosiale forskjeller. Det er derfor viktig at skolen er for
1249 alle uansett hvem du er, hvor du bor eller hvor du kommer fra. At skolen skal være like god
1250 uavhengig av hvor i landet er en politisk forutsetning, og medfører at det tidvis må stilles krav
1251 fra statlig hold.
1252 Vi ser grunnskolen har en utfordring med at elevene i ungdomsskolen sliter med motivasjon,
1253 særlig i ungdomsskolen. Derfor mener Vestland Arbeiderparti at det må utredes muligheten
1254 for å styrke valgfagordningen, i tillegg til å styrke posisjonen til praktiske- og estetiske fag.
1255 For å ha tid til flere valgfag og styrke posisjonen til praktiske- og estetiske fag må det
1256 vurderes hvordan man kan øke antallet valgfag, og minske antall timer i obligatoriske fag.
1257 Vestland Arbeiderparti vil:

- 1258 • Starte den skriftlige sidemålsundervisningen fra og med mellomtrinnet
1259 • Arbeide for å få inn flere yrkesgrupper i skolen som et lag rundt eleven.
1260 • Bevare og styrke praktiske- og estetiske fag i skolen
1261 • Utrede en bemanningsnorm for helsesykepleiere i den videregående skolen
1262 • At helsesykepleier skal få myndighet til å henvise direkte til psykolog

- 1263 • Utrede muligheten for å styrke valgfagsordningen i ungdomsskolen.

1264 **Den videregående skolen**

1265 *Ivaretar helt eller delvis 194, 195, 197, 198, 211, 219 og 222,*

1266 Den offentlig videregående utdanning

1267 I dag har alle rett til å gå på videregående gående utdanning, og gratisprinsippet er også et
1268 viktig prinsipp ved dette nivået. For å gjøre den videregående skolen tilgjengelige for alle blir
1269 elever tilbudt et utstyrsstipend. Utstyrsstipendet dekker imidlertid ikke de reelle utgiftene for å
1270 gå på videregående. Vestland Arbeiderparti ønsker derfor å styrke utstyrsstipendet for å
1271 styrke gratisprinsippet.

1272 Andre viktige tiltak for å styrke gratisprinsippet er gratis skolesekk og tilbud av gratis skole-
1273 pc. Dette har i andre fylker, og tidligere delvis i vårt eget fylke, vist seg å være et viktig sosialt
1274 utjevnenende tilbud. Dette ønsker Vestland Arbeiderparti var et tilbud til alle elever.

1275 Den videregående utdanningen i dag sliter med kjønnsbalanse på en rekke linjer. Vi i
1276 Vestland Arbeiderparti vet at det er viktig med mangfold på skolen, og senere i arbeidslivet.
1277 På studier for høyere utdanning har det vist seg at kjønnspoeng gir en viktig signaleffekt, og
1278 kan stimulere til mer balanse mellom kjønnene. Derfor ønsker Vestland Arbeiderparti å
1279 utrede om kjønnspoeng kan være nyttig ved valg av retning i den videregående skolen også.
1280 En annen stor utfordring er frafallet i den videregående skolen. I dag faller hver femte elev ut
1281 av den norske skolen, og klarer ikke fullføre innen normert tid på 5 år. Ser man på tallene er
1282 problemene enda større for yrkesfagelevne hvor hver tredje elev ikke klarer å fullføre
1283 utdanningen sin på normert tid. En av grunnene til at folk faller fra er manglende motivasjon
1284 og oppfølging fra skolen. Derfor ønsker Vestland Arbeiderparti å styrke dagens
1285 valgfagordning, og ha en skole med nok ressurser til å ivareta elevene.

1286 Vestland Arbeiderparti vil:

- 1287 • Styrke utstyrsstipendet
- 1288 • Utrede muligheten for programfag fra VG1
- 1289 • Tilby et bredt og variert valgfag, og vurdere ytterligere bruk av valgfag over nett
- 1290 • Utrede en bemanningsnorm for helsesykepleiere i den videregående skolen
- 1291 • At helsesykepleier skal få myndighet til å henvise direkte til psykolog
- 1292 • At alle elever i hele Norge på sikt skal tilbys en gratis skole-pc. Dette må bli statlig
1293 finansiert.
- 1294 • Utrede muligheten for kjønnspoeng for studieretninger i den videregående skolen
- 1295 • Vurdere å erstatte eksamen med andre vurderingsformer som f.eks. en helhetlig
1296 mappevurdering
- 1297 • Styrke valgfagsordningen i den videregående opplæringen.
- 1298 • Utarbeide muligheten for å opprette nye valgfag i verdenshistorie, som gir det
1299 muligheten til å fordype seg i andre kontinenters historie og kultur

1300 Privatistordninger i den videregående utdanning

1301 Det skal lønne seg å fullføre, og det skal ikke bli sånn at man bare kjøper seg til gode
1302 karakterer etter fullført videregående opplæring. Derfor støtter Vestland Arbeiderparti at
1303 privatisteksamener skal være dyrere ved fullført vitnemål.

1304 Likevel er dagens privatistordninger for dyre, og mange elever bruker flere titalltusen kroner
1305 hos privatistordninger. Vestland Arbeiderparti ønsker derfor at det må etableres et krav om
1306 prisreduksjon ved oppmelding til flere privatisteksamener.

1307 En annen utfordring er at privatistordningene praktiseres ulikt på tvers av fylkene i Norge, og
1308 at det faglige tilbudet ikke er like godt. Dette er særlig en utfordring ved private yrkesfaglige
1309 utdanninger. At utdanningstilbudet er av ulik kvalitet i landet kan ikke Vestland Arbeiderparti
1310 akseptere, og vi ønsker derfor strengere krav til innholdet og programmene.
1311 Vestland Arbeiderparti vil:

- 1312 • At privatistordningene på tvers av fylker må samkjøres
- 1313 • Ved fag- og svennebrev tas hos privatister må det sikres oppfølging av lære plassene
1314 og bedriften.
- 1315 • Opprettholdte prinsippet om at det skal være dyrere å ta privatistordninger etter
1316 fullført vitnemål
- 1317 • At det skal gis prisreduksjon ved oppmelding til flere privatist eksamener

1318 **Høyere utdanning**

1319 *Ivaretar forslag nr. 199, 200 og delvis nr. 205.*

1320 Bolig, studiestøtte og trygghet i arbeidslivet

1321 En av grunnsetningene til Arbeiderpartiet sin utdanningspolitikk er at alle skal ha muligheten
1322 til å lykkes, uansett hvor du kommer fra, størrelsen på lommeboken din eller hva du tror på.

1323 Fellesskapet skal sikre at drømmene dine skal kunne oppfylles på bakgrunn av din egen
1324 innsats og din egen vilje til å arbeide hardt for det du tror på.

1325 I dag er situasjonen dessverre den at studenters velferd er avhengig av størrelsen på
1326 lommeboken din eller hvor du kommer fra. Det er umulig å være fulltidsstudent med dagens
1327 studiestøtte, og utgiftene for den enkelte student er for høye. Det betyr at det er en forskjell
1328 på dem som kan få hjelp hjemmefra til å betale strøm, mat, leie og kultur- og idrettstilbud,
1329 enn dem som ikke har foreldre med en fet lommebok. Det er ikke verdig et sosialdemokratisk
1330 samfunn som Norge. Derfor vil Vestland Arbeiderparti ha et løft for studentvelferden i Norge.

1331 En studiestøtte å leve av

1332 Den gjennomsnittlige student, om en skal være fulltidsstudent, går i gjennomsnitt 5084 kr i
1333 minus. Det betyr at studentene må ha en deltidsjobb ved siden av. I 2021 var EUs
1334 fattigdomsgrense på 247.000 kr i Norge. En fulltidsstudent får utbetalt 126.000 kr i lån og
1335 stipend, omlag 8614 kr i måneden. Vestland Arbeiderparti mener det er et gode at studenter
1336 får arbeidserfaring gjennom studieløpet, men med dagens studiestøtte er det store forskjeller
1337 blant studentene. Å knytte studiestøtten opp mot grunnbeløpet i folketrygden, vil man sikre
1338 en årlig inflasjonsjustering. Med 1,5 G vil studiestøtten være på omlag 160.000 kr. Det er
1339 nødvendig med et løft.

1340 Et styrket sosialt sikkerhetsnett for studenter

1341 Når studiefinansieringen allerede ikke legger til rette for at en student skal kunne være
1342 heltidsstudent, må det sosiale sikkerhetsnettet for studenter med deltidsjobb være sterkere. I
1343 dag har ikke en student med deltidsjobb rett på dagpenger om en student blir permittert.
1344 Dette var klart under koronakrisen, hvor tusenvis av studenter ble permittert fra jobbene. De
1345 aller fleste studenter jobber i yrker som var svært utsatt under koronakrisen.

1346 Flere studentboliger over hele landet

1347 Et av de viktigste virkemidlene for å sikre bedre velferd for studenter er å redusere
1348 levekostnadene. Leien tar et stort innhogg i lommeboken hver måned, særlig for dem som
1349 må ut på det private leiemarkedet. Derfor er det viktig å sikre at vi bygger flere studentboliger
1350 i hele landet. Da må vi bygge flere studentboliger, men også sikre god rehabilitering av eldre
1351 studentboliger. Studentleiligheter skal være av god kvalitet, slik at vi sikrer studentenes
1352 bomiljø.

1353 Vestland Arbeiderparti vil:

- 1354 • Øke studiestøtten, og gradvis knytte støtten til 1,5G.
- 1355 • Studiestøtten skal fordeles over 12 måneder.
- 1356 • 40% av studielånet skal omgjøres til stipend, uansett om man fullfører graden eller
- 1357 ikke.
- 1358 • Det skal opprettes en egen fast ordning i Lånekassen som sikrer lønnskompensasjon
- 1359 til permitterte studenter.
- 1360 • Bygge 5000 nye studentboliger i året, til målet om dekningsgrad på 25% er nådd.
- 1361 Dekningsgraden må tilpasses i byer der det er en stor andel studenter.
- 1362 • Sikre at studentsamskipnader som ønsker å rehabilitere studentboliger som har nådd
- 1363 teknisk levealder, får tilskudd til dette.
- 1364 • Arbeide for å få opp tempoet i byggingen av studentboliger, blant annet ved å
- 1365 definere studentboliger som et eget arealformål i plan- og bygning.

1366 Innstilling: **Vedtas og oversendes Stortingsgruppen**

1367 **R 9 Sunn folkehelse, bustad til alle, rettferd og tryggleik.**

1368 *Ivaretar forslag 225, 227, 233, 239, 242, 245*

1369 Etter åtte år med ei Høgrestyrt regjering har ulikheitane og dei sosiale helseforskjellane
1370 auka. Ulikheitane i helse er idag store og i følgje Helsedirektoratet er forventna levealder for
1371 40-årige norske menn er nesten 14 år lenger blant den rikeste prosenten sammenliknet med
1372 den fattigste. Dei med mest inntekt dreg ifrå resten av befolkninga og er ein av dei viktigaste
1373 årsakane til at ulikheita i inntekta har vokse kraftig utover 2000-talet ifølgje SSB.

1374 Dårleg helse og svak økonomi gjev utanforskap og einsemd. Mange bur dårleg og fattigdom
1375 råkar særskilt born av foreldre med låg utdanning og foreldre utan fast arbeid. I 2019 var 4,6
1376 % av norske born i familiar med låg inntekt. I Noreg handlar dette om at born opplever å vera
1377 ekskludert og at dei kjenner seg utanfor.

1378 Målet med regjeringa si helse- og velferdspolitik er å skape helsefremjande samfunn,
1379 forebygge sjukdom og sikra ein desentralisert helsetjeneste som yt gode og likeverdige
1380 helsetjenester i heile landet. Ein sterk offentlig helsetjeneste, styrt av fellesskapet og
1381 finansiert over skatteseddelen, er avgjerande i kampen mot auka sosiale forskjellar og
1382 geografiske forskjellar og mot ei todeling av helsetjenesta.

1383 Ei god folkehelse, bustad til alle, rettferd og tryggleik:

1384 Forebygging og helsefremjande arbeid må skje på alle samfunnsområder.

1385 Å utjevne økonomiske og sosiale forskjellar er viktig for fremja folkehelsa for alle og for at
1386 born skal vere inkludert i fellesskapet. Det handlar om å ha eit arbeid, ei inntekt å leve av, ein
1387 trygg stad å bu for å leve det gode liv. Vi vil at fleire skal få moglegheit til å eige sin eiga
1388 bustad.

1389 Hurdalsplattformen seier at regjeringa skal lage ein strategi for utjamning av sosiale
1390 helseforskjeller og bekjempelse av einsemd.

1391 Vestland Arbeiderparti vil:

- 1392 • Det må opprettast ein brei anlagt folkehelsekommisjon, for å løfte arbeidet mot dei
1393 store sosiale helseforskjellene. En slik kommisjon må bidra til auka kunnskap om
1394 helseforskjeller og kome med forslag til kva som kan gjerast for å sikre heile
1395 befolkninga betre mot uhelse.
- 1396 • Forsøksprosjektet om å overføre Husbankens rettleiing- og rådgivningsoppgåver til
1397 statsforvalteren, og nedleggelsen av Husbankens regionkontorer i Bergen og Bodø
1398 vert avslutta og dei to regionkontora reetablerast snarleg.
- 1399 • Husbanken skal få tilbake dei oppgåvene Statsforvaltaren har fått for å unngå at
1400 husbanken vert bygd ned som eit bustadpolitisk instrument.
- 1401 • Styrke det kommunale arbeidet med bustadpolitikk, med særskilt fokus på
1402 fyrstegongsetablerarar.
- 1403 • Ein må ta alle verkemidla i bruk for å få ned kostnadane for denne gruppa, med t.d.
1404 ordninga «leiga til eiga».
- 1405 • Aktivitetstilbod til born og unge skal vera tilgjengeleg for alle, uavhengig av inntekta til
1406 føresette. Ved å få delta kan ein førebygge utanforskap.
- 1407 • Auka rammetilskotet til kommunane, slik at det kommunale kulturtilbodet kan ha eit
1408 betalingssystem som gir alle mogelegheit til å delta. Økonomi skal ikkje være en
1409 barriere.
- 1410 • Ha ein kulturskulereform som styrker innholdet i kulturskulen med nasjonale
1411 minstekrav, reduserer ventelistane og sikrer at alle har mogelegheit til å delta.
- 1412 • Barnetrygda må aukast og skatteleggast.

1413 Fagleg sterke domstolar:

1414 Vestland Arbeiderparti støtter ikkje ein reversering av domstolsreformen i den utstrakning
1415 dette vil bidra til å svekke rettssikkerheten.

1416 Faglig sterke domstoler er avgjerande for å ivareta rettsikkerheten og kontroll av dei politiske
1417 myndigheter og dermed demokratiet. For å ivareta ønskja nærleik og sikre rettssikkerheita i
1418 distrikta, bør det krevast eit tett samarbeid mellom dei store og mindre tingretter. Vi må ha
1419 fagleg sterke domstolar, slik at folk og aktører blir behandla ut fra dei beste fagmiljø og
1420 styrkje mindre domstolar, for å gjere dei mindre sårbare. Rundt ein tredel av sakene som går
1421 for landets tingretter gjelder barn og unge. Ofte handler det om barnefordelingssaker. Å
1422 reversere domstolsreformen styrker ikke rettssikkerheten, man svekker rettssikkerheten, og
1423 særskilt for born og unge.

1424 Vestland Arbeiderparti vil:

- 1425 • Ikkje reversere domstolsreforma, om det går ut over rettstryggleiken. Reforma må
1426 styrkast for å sikre nærleik til innbyggjarane, utan at det går ut over rettstryggleiken.

1427 **Matberedskap i ei usikker verd**

1428 Det er mange indikatorar i dag som peikar mot ei global matvarekrise. Dette vert forsterka av
1429 stopp i kunstgjødselproduksjonen. Vi har no i løpet av hausten og vinteren sett ei forverring
1430 av forholda for landbruket, med auka straumprisar og generelt auka prisar på driftsmiddel til
1431 landbruket. Krigen i Ukraina har også synt oss kor sårbar internasjonal handel kan vere.

1432 Tidlegare hadde Noreg beredskapslager for eitt års forbruk av korn og mjøl. Frå 1995 blei
1433 lager gradvis redusert, og i 2003 vedtok Stortinget å utvikle beredskapsordninga. Noreg er
1434 det landet i verda med lågast sjølvforsyningsgrad av landbruksprodukt, ifølgje FAOs
1435 statistiske årbok fra 2012.
1436 Bondeopprøret det siste året har sett fokus på den negative inntekstutviklinga i jordbruket,
1437 dette må Arbeidarpartiet ta på høgste alvor. Eit variert jordbruk med små, mellomstore og
1438 store gardsbruk over heile landet er viktig for den norske matberedskapen, og for å sørge for
1439 trygge og levande lokalsamfunn over heile landet.

1440

1441 Vestland Arbeidarparti vil:

- 1442 • At kommunane saman med Vestland Fylkeskommune må sette igong arbeid med
- 1443 regionale kornlager. Det bør lagrast både matkorn og forkorn.
- 1444 • Arbeide for å styrke norsk matberedskap og auke produksjonen av landbruksvarer i
- 1445 Norge
- 1446 • Styrke små og mellomstore bruk, for å bevare og utvikle berekraftig bruksstruktur,
- 1447 kompetanse, mattryggleik, dyrevelferd og busetnad i distrikta

1448 Innstilling: **Vedtas og oversendes Stortingsgruppen**

1449

1450 **R 10 Justispolitikk**

1451 **Fra fange til nabo**

1452 *Ivaretar forslag 229, 240, 241*

1453 Rehabilitering, normalitetsprinsippet og nærsoningsprinsippet har vært grunnsteinene for
1454 Arbeiderpartiets kriminalomsorgspolitik. De innsatte skal ha gode kår, få god nok helsehjelp,
1455 sikres sosial omgang, utdanning og et liv å leve – også innenfor fengselets vegger. De aller
1456 fleste innsatte skal ut fra fengselets fire vegger en dag. Da må de kunne komme tilbake til
1457 samfunnet som gode naboer.

1458 Situasjonen i dag: Systematiske brudd på menneskerettighetene.

1459 Etter åtte år med høyrestyre har norske fengsler og kriminalomsorgen forfalt.
1460 Avbyråkratisering- og effektiviseringsreformen har sett på fengselsbetjenter som byråkrater
1461 og har ført til store kutt i bemanning, samtidig som antallet innsatte har økt. Det gjør det
1462 nærmest umulig å oppfylle kriminalomsorgens rehabiliterende samfunnsoppdrag.

1463 Menneskerettssituasjonen i norske fengsler er kritisk. Det blir brukt mer og mer inngripende
1464 tvang og sikkerhetsceller som følge av at fengslene har færre ansatte til å håndtere
1465 situasjoner på en mindre inngripende måte. I temarapport «Sikkerhetsseng i norske
1466 fengsler» fra Sivilombudet i 2020 heter det at «Mange av forholdene peker i retning av
1467 krenkelse av forbudet mot umenneskelig behandling, nedfelt i FNs torturkonvensjon og EMD
1468 artikkel 3(...)».

1469 FNs Torturkomité har påpekt at bruken av langvarig isolasjon er et problem, og at psykisk
1470 syke i norske fengsler ikke har det godt nok. Psykisk syke opplever å være en kasteball
1471 mellom helsevesenet og kriminalomsorgen. Også her er tvangsbruken for høy. Dette skjer

1472 ikke fordi de ansatte ønsker det, men det er fordi politikerne de siste åtte årene ikke har gitt
1473 dem noe annet valg. Dette vil Vestland Arbeidarparti rette opp i.

1474 Kvinner i fengsel

1475 Kvinnelige innsatte utgjør omlag 5-6% av de innsatte i Norge. Våre fem kvinnefengsel er alle
1476 plassert på Østlandet, og er ikke nok til å kunne gi et tilbud til alle kvinner som skal sone.
1477 Opp mot 50% av kvinnene soner dermed sammen med menn.

1478 I temarapport: «Kvinner i fengsel» fra Sivilombudet i 2017 viser de til at soningstilbudet for
1479 kvinner samlet sett er dårligere enn det er for menn. Kvinnefengslene blir ikke prioritert og
1480 har dårligere bygninger og uteområder. Aktivitetstilbudet, tilbudet om arbeidstrening eller
1481 helsetilbudet er ikke godt nok tilpasset for kvinner. For halvparten av kvinnene, medfører det
1482 å sitte i blandede fengsler økt risiko for uønsket oppmerksomhet eller seksuell trakassering. I
1483 temarapport «Sikkerhetsseng i norske fengsler» heter det at «kvinnelige innsatte har langt
1484 høyere risiko enn menn for å bli beltelagt i fengsel, og at de oftere blir beltelagt flere ganger». Belteleggelse er det mest inngripende tiltaket et fengsel kan ty til, og har store
1485 menneskerettslige implikasjoner.
1486

1487 Kvinner som soner sammen med menn, har ikke et tilbud som er tilpasset dem. Vi vet også
1488 at nærhet til familie er svært viktig for kvinnelige innsatte, men når alle kvinnefengslene er på
1489 Østlandet er kvinner tvunget til å reise bort eller få et dårligere soningstilbud her vest.

1490 Fengsel i Vestland

1491 For å sikre at nærsoningsprinsippet ivaretas også for kvinner, må fengslene i Vestland
1492 tilpasses for kvinnelige innsatte. Det gjelder først og fremst tilpasning av fengselsbyggene og
1493 tilbudet til innsatte. Men Vestland Arbeiderparti vil også at det vurderes å bygge et nytt
1494 kvinnefengsel på Vestlandet.

1495 Det har over lengre tid pågått et arbeid med å bygge et nytt høyrisikofengsel i Sveio for å
1496 dekke Sunnhordland og Nord-Rogaland. I dag er ikke fengslene i området gode nok til å gi et
1497 godt nok tilbud for de innsatte, og det er ønskelig å bygge et nytt høyrisikofengsel i Sveio til
1498 erstatning for Haugesund, og at Sandeid fengsel består slik som i dag. Dette arbeidet støtter
1499 Vestland Arbeidarparti.

1500 Vestland Arbeidarparti vil:

- 1501 • At Stortinget stanser avbyråkratiserings- og effektiviseringsreformen i norsk
1502 kriminalomsorg.
- 1503 • At Stortinget og Regjeringen umiddelbart gjennomfører tiltak som er nødvendig for å
1504 rette opp i de systematiske bruddene på menneskerettighetene i norske fengsler.
- 1505 • Styrke budsjettene til kriminalomsorgen.
- 1506 • Sikre at straffedømte med psykiske lidelser får nødvendig helsehjelp.
- 1507 • Ha en desentralisert struktur for soningsforhold og friomsorg.
- 1508 • At kvinnelige innsattes vilkår bedres og sikres samme kvalitet på soningen som
1509 mannlige innsatte, og at det sikres et eget kvinnefengsel på Vestlandet.
- 1510 • At det legges til rette for at nærsoningsprinsippet også ivaretas for kvinnelige
1511 innsatte.

- 1512 • At det opprettes et høysikkerhetsfengsel i Sveio for å ivareta nærsoningsprinsippet
1513 for Sunnhordland og Nord-Rogaland.

1514

1515 **Lokalt politi**

1516 *Ivaretar helt eller delvis forslag 243*

1517

1518 Regjeringa skriv i Hurdalsplattforma at «det lokale politiet i heile landet må styrkast, både for
1519 å sikre betre førebygging og for raskare respons ved alvorlege hendingar. Ein desentralisert
1520 politistruktur sikrar beredskap og nødvendig lokalkunnskap hos politiet.»

1521 Vestland arbeidsparti er samd i dette og ber regjeringa følgje opp dette gjennom:

1522

- 1523 • Styrke bemanninga ved dei geografiske driftseiningane
1524 • Intensivere bruken av ny teknologi til å førebyggje og kjempe mot kriminalitet og
1525 redusere avstandsulempar

1526

1527 **Rettstryggleik for folk i heile landet**

1528 *Ivaretar helt eller delvis forslag nr. 233*

1529

1530 Noko av det viktigaste i ein rettsstat er sterke uavhengige domstolar som nyter tillit av
1531 befolkninga. Domstolene må ha sterke og gode fagmiljø som sikrar rettstryggleiken til folk
1532 som søker domstolane. Rettstryggleik må vere grunnplanken i alt vi gjer med domstolane i
1533 Norge.

1534

1535 Domstolsreforma hadde som målsetting å styrke rettstryggleiken til folk. Utfordringa med
1536 reforma var at den endra domstolsstrukturen, og truga arbeidsplassar og rettsstader i heile
1537 Norge. For Vestland Arbeidsparti er det viktig at vi har eit rettsapparat som er nær folk, og
1538 som samstundes sikrar auka rettstryggleik. Eit rettssapparat som er nær folk, har større
1539 moglegheit til å nyte tillit over heile landet.

1540

1541 Vestland Arbeidsparti vil:

- 1542 • At rettstryggleik er det viktigaste prinsippet for domstolsstrukturen.
1543 • At arbeidet med domstolsreformen må sikre fagleg sterke domstolar, samstundes
1544 som rettsapparatet si nærleik til folk vert ivareteken.
1545 • At rettsstadsstrukturen ikkje blir svekka.

1546

1547

1548 Innstilling: **Vedtas og oversendes Stortingsgruppen**

1549

1550

1551

1552

1553

Innkomne forslag

1554

1555 **Arbeid:**

1556 **Forslag nr. 2**

1557 Arbeiderpartiet i Bergen

1558

1559 Begrunnelse:

1560 Vi skal møte den teknologiske utviklingen og det grønne skiftet med de beste fagarbeiderne.

1561 Alle jobber påvirkes av digitaliseringen, automatiseringen og robotiseringen. Det er ikke et

1562 forbigående fenomen. Det er derfor nødvendig at vi alle tilegner oss den nødvendige

1563 kompetansen inn mot fremtidens digitale arbeidsplasser. For å få til det, må det utvikles

1564 relevante og tilgjengelige etterutdanningstilbud i stor skala, samtidig som vi ruster opp

1565 yrkesskolen. Dette vil kreve ressurser både i form av penger og tid, og det må skje gjennom

1566 et spleiselag i trepartssamarbeidet.

1567

1568 Forslag:

1569 Omstillingen i næringslivet krever et kraftig kompetanseløft nå!

1570

1571 Innstilling: **Ivaretas helt eller delvis i forslag R 1 Arbeid til alle er jobb nummer én**

1572

1573 **Forslag nr. 3**

1574 Arbeiderpartiet i Bergen

1575

1576 Begrunnelse:

1577 Utdanningstilbudene må utvikles slik at de blir arbeidsrelevante og mest mulig effektive å

1578 gjennomføre. Terskelen for gjennomføring skal være lav, men samtidig må kvaliteten på

1579 tilbudene være god og motiverende. Vi har stor tro på at en oppskalering av

1580 bransjeprogrammet er den rette veien å gå. Gjennom utvikling av tilbud for byggenæringen

1581 og industrien, har vi allerede høstet gode erfaringer som kommer noen av våre medlemmer

1582 til gode. Her har Fellesforbundet, både sentralt og gjennom tillitsvalgte, vært med å utvikle

1583 skreddersydde moduler på tekniske fagskoler over hele landet. Dette må vi bygge videre ut,

1584 slik at alle skal få et tilbud. Det offentlige må bidra gjennom øremerkede bevilgninger på

1585 statsbudsjetter. I tillegg må grunnfinansieringen til relevante tilbydere av utdanningstilbud bli

1586 kraftig styrket. I dag får fagskolesektoren tilført ca. én milliard i grunnfinansiering, mens UH-

1587 sektoren (universitetene og høyskolene) får 30 milliarder kroner. Vi forventer nå at det blir

1588 gjennomført en kompetansereform der vårt viktigste bidrag blir å sette av tid til skolering for

1589 alle. Ved tidligere kompetansereformer har de som allerede har mye formell utdanning, fått

1590 enda mer utdanning. Samtidig har de som trenger det mest – fagarbeiderne - blitt taperne. Vi

1591 må sikre at dette ikke skjer denne gangen.

1592

1593 Forslag:

1594 For å løfte hele arbeidstokken i kompetanse, slik at vi kan møte fremtidens utfordringer,

1595 mener Fagbevegelsens partilag at vi trenger en kraftfull reform for etter- og videreutdanning

1596 for de mange og ikke for de få. Denne reformen må tilrettelegges med utvikling av

1597 arbeidslivstilpassede etterutdanningstilbud.

1598

1599 Innstilling: **Ivaretas helt eller delvis i forslag R 1 Arbeid til alle er jobb nummer éin**
1600

1601 **Forslag nr. 10**

1602 Austevoll Arbeiderparti

1603
1604 Begrunnelse:
1605 Tilbakemelding frå næringa er at skatteomlegginga slik den no framstår, vil særleg ramma
1606 dei mindre havbruksselskapa som ikkje er børsnoterte aksjeselskap. Ein fryktar at det ikkje
1607 vil vera igjen privateigde mindre selskap i vårt område viss formueskatten vert for høg.
1608 Det må gjerast ei grundig utredning om ny verdifastsetjing på oppdrettskonsesjonar, og på eit
1609 nivå og ein slik måte at det blir det blir opplevd rettferdig og overkomeleg økonomisk for
1610 bedrifta. .

1611
1612 Forslag:
1613 Vestland AP gi uttale om at det må gjerast ei grundig evaluering av konsekvensane for små
1614 og mellomstore bedrifter ved skatteomlegginga som Høgre la fram hausten 2021

1615
1616 Innstilling: **Ivaretas helt eller delvis i forslag R 1 Arbeid til alle er jobb nummer éin**
1617

1618 **Forslag nr. 11**

1619 Fjaler Arbeiderparti

1620
1621 Begrunnelse:
1622 Rettferdig skattelegging av små og lokale bedrifter, slik at ein sikrar lokale verdiar,
1623 arbeidsplassar og lokalt eigarskap i småskalaindustri og fiskeoppdrett.

1624
1625 Forslag:
1626 Føre ein skattepolitikk som sikrar lokale verdiar, arbeidsplassar og lokalt eigarskap i
1627 småskalaindustri og fiskeoppdrett.

1628
1629 Innstilling: **Ivaretas helt eller delvis i forslag R 1 Arbeid til alle er jobb nummer éin**
1630

1631 **Forslag nr. 14**

1632 Sogndal Arbeiderparti

1633
1634 Begrunnelse:
1635 Det blir vist til Hurdalsplattforma der regjeringa raskt vil setja i gang pilotprosjekt for å prøva
1636 ut ordninga. Vestnorsk Fjordlandskap har saman med m.a. Visit Sognefjord utarbeidd eit
1637 «Fellesgodeprosjekt» som no er klar til utprøving; også i andre avgrensa geografiske område
1638 i landet (m.a. Lofoten, Trolltunga). Vestland Ap ber om at regjeringa ser positivt på søknaden
1639 og snarast får i gang ein pilot for å prøva ut ei ordning med besøksbidrag i reiselivet.

1640
1641 Forslag:

1642 Pilotprosjekt for innføring av fellesgodefinansiering/besøksbidrag i reiselivet

1643

1644 Innstilling: **Avvises, er ivaretatt i Hurdalsplattformen.**

1645

1646 **Forslag nr. 17**

1647 Sunnfjord Arbeiderparti

1648

1649 Begrunnelse:

1650 OTP-loven sier at arbeidsgiver må sette av minst 2% av lønnen til en pensjonskonto for den
1651 ansatte. Det er likevel vanlig praksis at mange arbeidsgivere tilbyr en høyere OTP-sats til
1652 sine ansatte, ofte rundt 4-6%. Dette gjelder spesielt for fagorganiserte arbeidstakere med
1653 tariffavtale, og arbeidstakere med høyere utdanning. Mange lavtlønte arbeidstakere har
1654 arbeidsgivere som følger minstekravene, altså at 2% av lønnen satt av til OTP. Dette gjør at
1655 forskjellen i pensjonssparing er betydelig.

1656 En økning av minstesatsen på OTP vil i stor grad kun påvirke ansatte i lavtlønnsyrker. Dette
1657 vil gjøre at arbeidstakere i lavtlønnsyrker vil få en mer lik pensjon i prosent av inntekt
1658 sammenlignet med resten av befolkningen.

1659

1660 Forslag:

1661 Pensjon: Øke minstekravet på OTP Øke minstekravet til pensjonsavsetning i OTP-loven for å
1662 øke pensjonsutbetaling til arbeidstakere i lavtlønnsyrker

1663

1664 Innstilling: **Ivaretas helt eller delvis i forslag R 1 Arbeid til alle er jobb nummer éin**

1665

1666 **Forslag nr. 18**

1667 Sunnfjord Arbeiderparti

1668

1669 Begrunnelse:

1670 Pensjonsreformen, som ble påstartet i 2001 av Stoltenberg I-regjeringen, var et steg i retning
1671 av å redusere folketrygdens utbetaling av pensjon, og sikre en god pensjonsutbetaling
1672 gjennom andre pensjonssparesystemer som obligatorisk tjenstepensjon (OTP)

1673 I årene som kommer vil det bli færre og færre arbeidstakere per pensjonist. Dette vil medføre
1674 at en større del av statens inntekter vil gå til pensjonsutbetalinger dersom pensjonssystemet
1675 ikke justeres ytterligere. Det bør derfor sees på om kravet til pensjonssparing utenfor
1676 folketrygden (herunder OTP) bør økes, for å kunne redusere utbetalinger av pensjon
1677 gjennom folketrygden.

1678 Målet med en utredning av pensjonssystemet må være å kunne sikre en god pensjon til
1679 fremtidens pensjonister, uten at det går på bekostning av dagens pensjonister. I tillegg må
1680 målet være at fremtidens statsbudsjetter får et større handlingsrom gjennom at
1681 pensjonsutbetalingene ikke blir så store at det går på bekostning av andre velferdsgoder

1682

1683 Forslag:

1684 Pensjon: Utrede fremtidens pensjonssystem – demografiske utfordringer For å ta hensyn til
1685 de demografiske utfordringene man står ovenfor, gjennom at det vil bli færre arbeidstakere

1686 per pensjonist, bør det utredes hvordan fremtidens pensjonssystem skal være for å gjøre
1687 pensjonsutbetalingene håndterlige for fremtidens statsbudsjetter

1688

1689 Innstilling: **Ivaretas helt eller delvis i forslag R 1 Arbeid til alle er jobb nummer éin**

1690

1691 **Forslag nr. 19**

1692 Sunnfjord Arbeiderparti

1693

1694 Begrunnelse:

1695 Dagens A-krim har ikkje Statens vegvesen som deltaker. Statens vegvesen kontrollerer
1696 tusenvis av køyretøy årlig, og har god oversikt over kva stoda er innanfor transport på veg
1697 når det gjeld lovbrøt. Med tverretattlig kontrollteam loalisert minst innanfor dei gamle
1698 fylkesgrensene, vil det bli meir effektiv kontroll, og dei som driv ulovlig og øydelegg for
1699 seriøse aktørar ville bli plukka ut. Dette ville styrke både dei seriøse aktørane i marknaden,
1700 og sjåførane sine løns- og arbeidsvilkår. I tillegg er det grunn til å tru at også
1701 trafikktryggleiken vil bli betra. Juksarane som opererer i marknaden må bort. Derfor er
1702 tverretattlig innsats heilt naudsynt

1703

1704 Forslag:

1705 Styrk innsatsen mot sosial dumping og arbeidslivskriminalitet Vegtransport er eitt av områda
1706 som må følgast betre opp. Sunnfjord Arbeidarparti meiner det må opprettast kontrollteam
1707 lokalt i heile Norge der Politi (UP), NAV, Tollvesen, Arbeidstilsynet, Skatteetaten og Statens
1708 vegvesen deltek. Statens vegvesen må takast inn som deltakar i dagens A-krim.

1709

1710 Innstilling: **Ivaretas helt eller delvis i forslag R 1 Arbeid til alle er jobb nummer éin**

1711

1712 **Forslag nr. 21**

1713 Øygarden Arbeiderparti

1714

1715 Begrunnelse:

1716 Etter åtte år med borgarleg styre er sysselsetjinga no så låg at det om ikkje noko vert gjort vil
1717 verte vanskelegare å gjennomføre tunge velferdsreformer og styrking av folk sine levekår.
1718 Difor må det skapast så mange nye arbeidsplassar som mogeleg dei komande åra.
1719 Samstundes må me lukkas med å få fleire inn i det ordinære arbeidslivet.

1720

1721 Staten og kommunane må spele ei viktig rolle med å skape nye arbeidsplassar, og å
1722 inkludere fleire i arbeidslivet. Samstundes må det skapast nye arbeidsplassar og inkluderast
1723 fleire også i privat sektor. Gode ordningar som sikrar samarbeidet mellom arbeidsgjevarar,
1724 arbeidstakarar og styresmaktene om forholda i arbeidslivet er viktige. Heile
1725 fagforeiningskontingenten må så raskt som mogeleg kunne førast som frådrag frå
1726 skattepliktig inntekt.

1727

1728 Arbeidsmarknadstiltaka må styrkast. Det vert feil med økonomisk pisk om
1729 arbeidslivsdeltaking ikkje lukkas. Høgresida sin hang til å redusere økonomiske stønader og

1730 trygdeytingar av di det skal «løne seg å jobbe» må avvisast. Arbeidslinja må bety å aldri gje
1731 opp å få folk i jobb, og å prøve endå ein gong når dette ikkje lukkas. Økonomisk straff for at
1732 helsa er dårleg er det motsette. Ingenting bør vere meir framand for Arbeiderpartiet.
1733

1734 Forslag:

- 1735 • Unødige og vanskeleggjjerande tidsavgrensingar i dei arbeidsretta stønadane må
1736 vekk. Folk må få bruka kreftene på å kome i jobb, ikkje på å uroe seg over
1737 privatøkonomien.
- 1738 • Det må verte enklare for uføre å prøve seg i arbeid utan at dette skal føre til avkorting
1739 av trygdeinntekter.
- 1740 • Dei økonomiske støtteordningane for åleineforsørgjarar utan fast arbeid må styrkast.

1741

1742 Innstilling: **Ivaretas helt eller delvis i forslag R 1 Arbeid til alle er jobb nummer éin**

1743

1744 **Forslag nr. 232**

1745 Arbeiderpartiet i Bergen

1746

1747 Begrunnelse:

1748 Forsknings- og høyere utdanningsinstitusjoner i Norge har fått et ekstraordinært kutt i form
1749 av en justert pensjonssats som fører til et bortfall av overføringer over statsbudsjettet på mer
1750 enn 600 millioner kroner. Som Universitets- og Høgskolerådet har vist, er dette kuttet
1751 vesentlig større enn det varslede kuttet fra departementet, og utgjør den største reduksjon i
1752 finansieringen av forskning og høyere utdanning i norsk historie. Det trekker ned
1753 basisfinansieringen av universitetene, og innebærer et betydelig tap av faste stillinger i en
1754 sektor med eksepsjonelt høy midlertidighet.

1755

1756 Forslag:

1757 Korrigere det tekniske pensjonskuttet.

1758 AP i Bergen ønsker å korrigere de ekstraordinære, tekniske pensjonskuttene i forskning og
1759 høyere utdanning i tråd med intensjonen i statsbudsjettet, slik at de er budsjettneutrale for
1760 de enkelte universiteter og høyskoler.

1761

1762 Innstilling: **Oversendes det nye styret i VAP**

1763

1764 **Asyl**

1765 **Forslag nr. 23**

1766 Arbeiderpartiet i Bergen

1767

1768 Begrunnelse:

1769 Utlendingsinternatet på Trandum har fått gjentatt og vedvarende kritikk fra
1770 tilsynsmyndigheter og organisasjoner på feltet for brudd på menneskerettigheter.

1771 Arbeiderpartiet i Bergen mener det må iverksettes en omfattende og grundig gransking av

1772 forholdene på Trandum med sikte på å enten foreta de nødvendige utbedringer, eller å legge
1773 leiren ned og etablere en annen ordning som ivaretar menneskeverdet og rettssikkerheten til
1774 asylsøkere som interneres der.

1775

1776 Forslag:

1777 Arbeiderpartiet i Bergen ber regjeringen gjennomføre en grundig gransking av forholdene
1778 ved Trandum. Granskingen må undersøke om menneskerettigheter og grunnleggende
1779 rettssikkerhet for asylsøkerne overholdes.

1780

1781 Innstilling: Vedtas, oversendes stortingsgruppen

1782

1783 **Forslag nr. 24**

1784 Arbeiderpartiet i Bergen

1785

1786 Begrunnelse:

1787 Arbeiderpartiets landsmøte i 2021 gikk inn for å se på muligheten for å sende asylsøkere til
1788 asylmottak utenfor Europa. Dette har bl.a. Flyktningshjelpen tidligere beskrevet som «en måte
1789 å slippe å få asylsøkere og flyktninger hit på» da slike leire gjerne bare fører til at mennesker
1790 blir sittende fast i et nytt land i påvente av behandling av asylsøknad. Arbeiderpartiet i
1791 Bergen deler denne kritikken og mener at arbeidet med en slik ordning bør stoppes og
1792 ressursene heller brukes på å sikre bedre ivaretagelse av asylsøkeres menneskerettigheter i
1793 Norge. Arbeidet bør også innebære at Norge tar initiativ til et nytt felleseuropeisk samarbeid
1794 om behandling av asylsøknader og fordeling av flyktninger.

1795

1796 Forslag:

1797 Arbeiderpartiet i Bergen mener Norge ikke bør starte arbeid med tredjelandsmottak, men
1798 isteden ta initiativ til et nytt europeisk samarbeid om behandling av asylsøknader og fordeling
1799 av flyktninger.

1800

1801 Innstilling: Ivaretatt helt eller delvis i R 2 Asyl

1802

1803 **Forslag nr. 25**

1804 Arbeiderpartiet i Bergen

1805

1806 Begrunnelse:

1807 Flere mediasaker de siste årene har satt lys på den umulige situasjonen papirløse
1808 mennesker befinner seg i. Når opprinnelseslandet ikke vil vedkjenne seg papirløse og norske
1809 myndigheter på tross av utvisningsvedtak ikke lykkes i å gjennomføre tvangsretur, blir
1810 resultatet at enkelte lever livene sine som papir- og rettighetsløse i Norge. Nylig fortalte BT
1811 om en kreftsyk papirløs mann som døde etter å ha blitt avvist av både Haukeland og
1812 Haraldsplass. Flere papirløse rekrutteres til kriminalitet og en uverdig livssituasjon som følge
1813 av manglende mulighet til arbeid og studier. Arbeiderpartiet i Bergen mener at regjeringen
1814 bør innføre en amnestiordning for papirløse slik at vi kan ta vare på disse menneskene på
1815 samme måte som våre offisielle medborgere.

1816 Allerede i 2003 prøvde UDI i samarbeid med Norsk senter for menneskerettigheter å finne en
1817 løsning for denne gruppen. Da var forslaget at opphold skal innvilges fem år etter endelig
1818 avslag dersom det ikke er tvil om identitet, og etter åtte år ved tvil. UDI pekte på at måten
1819 Norge behandler lengeværende asylsøkere utfordrer våre forpliktelser i henhold til den
1820 Europeiske menneskerettighetskonvensjonen og «respekt for den enkeltes menneskeverd».

1821
1822 Det har nå gått 18 år siden forslaget ble fremmet og flere av de samme menneskene
1823 befinner seg fortsatt i den samme forferdelige livssituasjon. Arbeiderpartiet i Bergen mener
1824 det nå er på høy tid at det kommer en løsning som faktisk løser situasjonen. Istedenfor at
1825 man jevnlig drar igang en politisk drakamp for å få på plass engangsløsninger bør det
1826 innføres en varig ordning som ivaretar de papirløse.

1827

1828 Forslag:

1829 Arbeiderpartiet i Bergen ber regjeringen ta initiativ til en ordning hvor papirløse blir innvilget
1830 opphold etter en viss botid i landet.

1831

1832 Innstilling:

1833

1834 **Forslag nr. 26**

1835 Arbeiderpartiet i Bergen

1836

1837 Begrunnelse:

1838 3. juni 2022 ble følgende instruks sendt fra Justisdepartementet til Utlendingsdirektoratet: GI-
1839 04/2021 – Overføring til Norge av lokalt personell som har vært ansatt av Forsvaret eller
1840 Norges ambassade i Afghanistan ved avslutningen av Resolute Support Mission (RSM).
1841 Arbeiderpartiet i Bergen verdsetter innsatsen lokalt personell har gjort side om side med
1842 norske styrker og den norske ambassaden i Kabul. Sikkerhetssituasjonen for lokalt personell
1843 i konfliktområder som ansettes av norske sivile eller militære myndigheter må ivaretas også
1844 etter at operasjoner eller prosjekter avsluttes. Lokalt personell gjennomfører ofte helt
1845 nødvendige oppgaver og kan ikke uten videre erstattes med norske borgere. Et eksempel på
1846 dette er tolkene tilknyttet Resolute Support Mission (RSM) i Afghanistan. Norge har et etisk
1847 og moralsk ansvar for å ivareta sikkerheten til personer ansatt hos norske myndigheter, samt
1848 deres familier. Ved eventuelle fremtidige internasjonale operasjoner kan ikke deres
1849 sikkerhetssituasjon bli gjenstand for en langvarig politisk debatt i Norge. Det må være
1850 selvsagt fra starten av arbeidsforholdet at det innvilges opphold i Norge dersom
1851 sikkerhetssituasjonen skulle tilsi at hjemlandet er utrygt nettopp på grunn av tilknytningen til
1852 norske myndigheter.

1853

1854 Forslag:

1855 Regjeringen bes utarbeide en generell instruks knyttet til rettigheter og mulighet for
1856 oppholdstillatelse i Norge for lokalt personell ved fremtidige internasjonale operasjoner. Den
1857 enkeltes rettigheter ved endt oppdrag bør avklares ved inngåelse av arbeidsforhold.

1858

1859 Innstilling: **Vedtas, oversendes stortingsgruppen**

1860

1861 **Forslag nr. 27**

1862 Arbeiderpartiet i Bergen

1863

1864 Begrunnelse:

1865 I 2021 er 82,4 millioner mennesker på flukt i verden. Det er det høyeste antallet som noen
1866 gang er registrert. Årsakene til at mennesker flykter skyldes krig og konflikter, sult, nød og
1867 politisk forfølgelse. Arbeiderpartiet i Bergen mener Norge må føre en human og rettferdig
1868 asylpolitikk, som særlig ivaretar barn og sårbare mennesker. Politikken som til enhver tid
1869 føres må være i tråd med våre internasjonale forpliktelser og i samsvar med FNs
1870 høykommissær for flyktninger sine anbefalinger.

1871

1872 Hurdalsplattformens formuleringer om innvandring og integrering sier blant annet følgende:

1873 - Sikre at barnets beste er et grunnleggende hensyn i behandlingen av asylsaker som
1874 berører barn.

1875 - Gjennomgå praksis når det gjelder vurderinger av barnets beste for å sikre at det gjøres
1876 konkrete og individuelle vurderinger i hver enkelt sak.

1877

1878 Organene som har ansvar for å håndheve innvandringspolitikken har en for passiv holdning
1879 til kva som er barnet sitt beste. Gang på gang viser ulike saker -- som utvisningsvedtaket mot
1880 tobarnsmoren Sabrin Mohammed Ali -- at innvandringsregulerende hensyn er det bærende
1881 prinsippet. Denne praksisen må endres om vi som nasjon skal kunne være stolte av hvordan
1882 vi tar vare på sårbare personers trygghet.

1883

1884 Forslag:

1885 Arbeiderpartiet i Bergen mener at barns beste må i langt større grad vektlegges i saker som
1886 omhandler barn, og at Norges forpliktelser gjennom Barnekonvensjonen må ivaretas. Saken
1887 om utvisningsvedtaket mot tobarnsmoren Sabrin Mohammed Ali viser en asyl- og
1888 flyktningpolitikk som ikke er i tråd med sosialdemokratiske og humane verdier.

1889

1890 Innstilling: **Ivaretatt helt eller delvis i R 2 Asyl**

1891

1892 **Forslag nr. 28**

1893 Årdal Arbeiderparti

1894

1895 Begrunnelse:

1896 Innvandring og integrering.

1897 Ureturerbare asylsøkarar er asylsøkarar med avslag som ikkje kan reise heim, og som
1898 Noreg ikkje får til å returnere. Dei kjem typisk frå Etiopia, Eritra og Iran. Dei lever i sær-
1899 krevjande livssituasjonar. Dei kan ikkje ha BankID og kan ikkje gå til lege, men kan få akutt
1900 helsehjelp.

1901

1902 Utan personnummer er det få tjenester du kan oppsøkje. Det er om lag 2 250 personer med
1903 endeleg avslag på aysylsøknad, som oppheld seg i Noreg. Hurdalsplattforma seier at

1904 regjeringa sitt hovedmål for integreringsarbeidet er å få fleire i arbeid. Dei som innvilgast
1905 opphald i Noreg skal integrerast raskt. Busetting, arbeid eller utdanning er avgjerande for å
1906 kome inn i det norske samfunnet så fort som mogeleg, lære seg språket og delta på lik linje
1907 med alle andre. Innvandrarakar må oppleve at dei blir møtt med same forventningar og får
1908 same moglegheiter som alle andre.

1909

1910 Forslag:

1911 Årdal Arbeidarparti meiner at ureturnerbare asylsøkjarakar i Noreg må få styrka rettigheitene
1912 sine slik at dei kan bli integrerte i samfunnet, få arbeide og ha tilgang til helserettigheiter og
1913 økonomiske velferdsytningar som alle andre.

1914

1915 Innstilling: **Ivaretatt helt eller delvis i R 2 Asyl**

1916

1917 **Energi**

1918 **Forslag nr. 29**

1919 Ullensvang Arbeiderparti

1920

1921 Begrunnelse:

1922 Norsk industri er i verdstoppen. Den har stor innovasjon og ekspansjonsevne. Norsk industri
1923 er svaret på utfordringane i det grønne skiftet. Samstundes er det store industriprosjekt i
1924 kjømda nær kraftkjeldene. Verkemiddeapparatet kan raskt leggja til rette for utviding av
1925 eksportindustrien nær kraftkjeldene. Dette vil sikra auka eksport, nye arbeidsplasser,
1926 miljøvenleg produksjon og god klimapolitikk. Overføring av kraft over lange strekningar
1927 medfører effekttap. Det vil sei at det mest effektive er å nytta krafta nær kraftproduksjonen.
1928 Ført og fremst må vi nytta potensialet som ligg i utvikling og utviding av den innovative
1929 industrien vi har. Det gir stor samfunnsnytte, best klimarekneskap, lågast kostnader og minst
1930 inngrep i sårbar natur. Det er også konfliktfritt. Overføringskablar ut av landet,
1931 overføringskablar over store strekningar innanlands og elektrifisering av sokkelen er svært
1932 dyrt. Auka satsing på eksportindustrien som står klar med nye investeringar har den høgaste
1933 samfunnsnytte og kan gjennomførast umiddelbart. Dette vil gje oss muligheten til på nå
1934 eksport og miljø mål raskt med små offentlege investeringar. Vidare vil det ta mange år og
1935 bygga ny overføringskapasitet. På toppen vert forbrukarane belasta med høgare nettleige og
1936 høgare straumprisar som følge av massiv straumtransport over store avstandar.

1937

1938 Forslag:

1939 Vestland arbeiderparti vil utnytta potensialet i å bygga industri nær kraftkjeldene. Vestland
1940 arbeiderparti vil leggja til rette for at den etablerte verdsledande industrien vi har, får
1941 verkemidler og kraft til å bli ein effektiv motor i det grønne skiftet.

1942

1943 Innstilling: **Vedtas og oversendes stortingsgruppen**

1944

1945 **Forslag nr. 30**

1946 Alver Arbeiderparti
1947
1948 Begrunnelse:
1949 Kraft og straumpriskrisa
1950 Vinteren 21/22 er situasjon i kraftmarknaden ekstraordinær. Etter rekordlåge prisar året før,
1951 opplever vi no prisar gir ein svært vanskeleg situasjon for forbrukarane, spesielt i Sør-Norge.
1952 Låge straum prisar har vore eit konkurransefortrinn for den industrien vår, og ein garanti for
1953 forbrukarane. Regjeringa har kome med ei straumpakke som tar om lag 1/3 av straumprisen
1954 for husholdingane denne vinteren. Dette er kraftfullt, men når prisane er så ekstraordinære
1955 som i år er det behov for endå sterkare tiltak. Eit forslag er å t.d. kutte i meirverdiavgifta på
1956 straumprisen. Næringslivet og industrien har òg bruk for hjelp til å komme gjennom denne
1957 krisa. Regjeringa komme på bana med tiltak som hjelper dei som treng det. T.d. sjå om
1958 eksisterande statlege innkjøpsordningar for straum, kan tilbys små og mellomstore bedrifter.
1959 Vestlandet manglar kraft for å etablere nye grønne næringar som ein del av det grønne skiftet,
1960 og grunna kapasiteten i straumnettet er det store utfordringar med å få nok kraft til dei store
1961 industriklyngene i Bergensregionen. Det er og store planar om å elektrifisere sokkelen for å
1962 få ned klimautsleppa. Til elektrifisering av sokkelen må det i størst mogleg grad nyttast
1963 havvind og det må ikkje gå på kostnad av etablering av nye, grønne arbeidsplassar på land.
1964

1965 Forslag:
1966 Det er på tide å ha ein gjennomgang av heile kraftsystemet med mål om å sikre næringsliv
1967 og forbrukarar rimelege og føreseielege kraftprisar og trygg leveranse av fornybar straum.
1968 Dette blir sikra ved opprettinga av ein energikommisjon. Arbeidet må sjå på oppgradering av
1969 eksisterande vasskraftverk, etablering av flytande havvind, ENØK-tiltak for næringsliv og for
1970 forbrukarar, og gjennomgå verknadane av utanlandskablar og elektrifisering av sokkelen.
1971
1972 Innstilling: **Ivaretas helt eller delvis av R 3 Energi**
1973

1974 **Forslag nr. 31**

1975 Arbeiderpartiet i Bergen

1976
1977 Begrunnelse:
1978 I overkant av 550 000 husholdninger i Norge leier boligen de bor i, og de utgjør ca. 940 000
1979 personer. Av de som leier bolig er hele 56% husholdninger med høy boutgiftbelastning. Når
1980 det gjelder boligeiere er andelen kun 16%. En høy boutgiftbelastning vil si at man bruker mer
1981 enn 25% av husstandens samlede inntekt på renter, avdrag og/eller leie knyttet til boligen. *
1982 Leietakere med høy boutgiftbelastning kan være mer sårbare med tanke på prisendringer av
1983 nødvendige varer som f.eks. mat, drivstoff og strøm. Derfor er dette en gruppe som trenger
1984 vår oppmerksomhet.
1985
1986 Arbeiderpartiet må kreve at alle utleieboliger holder en akseptabel standard og er utstyrt med
1987 tidsriktige installasjoner som muliggjør leietakere til å kontrollere, styre og planlegge eget
1988 energiforbruk. Det bør også kreves at utleier fremviser energiattest uoppfordret til leietaker
1989 ved inngåelse av leieforhold/ annonsering av utleieenhet. Dette vil gi leietakere økt

1990 forutsigbarhet og mulighet for et lavere energiforbruk. *Tall hentet fra «Nasjonal strategi for
1991 den sosiale boligpolitikken (2021-2024)», Kommunal- og moderniseringsdepartementet).
1992

1993 Forslag:
1994 Arbeiderpartiet må kreve energieffektivisering av utleieboliger.
1995

1996 Innstilling: **Ivaretas helt eller delvis av R 3 Energi**
1997

1998 **Forslag nr. 32**

1999 Arbeiderpartiet i Bergen
2000

2001 Begrunnelse:
2002 Skottland har nå åpnet for prosjekter som vil kunne få en årsproduksjon tett oppunder
2003 Norges samlede vannkraftproduksjon, og de andre Nordsjølandene følger på.
2004 Havforskningsinstituttet har ut fra dagens begrensede kunnskapsnivå frarådd at man bygger
2005 havvind i sårbare områder, spesielt gytefelt og korallrev. Solberg-regjeringen åpnet derfor
2006 Sørliche Nordsjø II og Utsira Nord for havvind i disse områdene vil ha relativt små
2007 konsekvenser for gyteplasser og andre miljøforhold. Utbygging her, vil sammen med
2008 undersøkelser i andre lands sektorer i Nordsjøen gi nødvendig kunnskapsgrunnlag om
2009 miljøkonsekvenser av havvind.
2010

2011 Utbyggingen må også framskaffe erfaringer, og gjerne prøve flere modeller for finansiering
2012 og regulering. Det er stor interesse for privat finansiering og utbygging, men staten bør også
2013 sikre nasjonal kontroll og eierskap. Verftsindustrien vil kunne få svært omfattende oppdrag
2014 ved havvindsatsing, og ta en ledende internasjonal rolle. Havvind byr på langt større
2015 muligheter for norsk industri enn landvind og solkraft, og potensialet for energiproduksjon er
2016 også større.
2017

2018 Forslag:
2019 Arbeiderpartiet i Bergen mener det er viktig at Norge nå kommer i gang med utbygging av
2020 havvind i stor skala. Prosjektene i Sørliche Nordsjø II og Utsira Nord bør derfor forseres.
2021 Samtidig må disse prosjektene brukes til å vinne erfaring både om miljøvirkninger og om
2022 økonomiske og regulatoriske grep som kan sikre en sunn utvikling av denne næringen og
2023 skaffer norske arbeidsplasser og vesentlig mer strøm til elektrifisering og ny industri.
2024

2025 Innstilling: **Ivaretas helt eller delvis av R 3 Energi**
2026

2027 **Forslag nr. 33**

2028 Arbeiderpartiet i Bergen
2029

2030 Begrunnelse:
2031 Norge har et økende behov for grønn energi. De eksisterende vannkraftverkene bør derfor
2032 moderniseres og oppgraderes for å bedre utnyttelsen av allerede etablerte kraftverk.

2033 NVE anslår at det er mulig å hente 6-8 TWh i årlig kraftproduksjon ved å oppruste
2034 eksisterende anlegg.
2035 For å sikre at vannkraften kommer hele folket til gode, har vi en grunnrenteskatt på den.
2036 Dessverre er denne skatten innrettet slik at det ofte ikke er lønnsomt å oppgradere
2037 vannkraftverk. Det er kun ved å bygge ut mer fornybar kraft at vi kan unngå at vi igjen
2038 opplever så høye strømpriser som i vinter. Av alle muligheter for å øke kraftproduksjonen så
2039 er oppgradering av vannkraftverk, den lavest hengende frukten.
2040 De vernede vassdragene i Norge er vassdrag man ønsker å bevare i sin helhet, der
2041 menneskelig aktivitet gjennom bla kraftutbygging ikke er tillatt. En evt vekst i
2042 vasskraftproduksjon må komme via oppgradering av eksisterende anlegg i ikke vernede
2043 vassdrag.

2044
2045 Forslag:
2046 Arbeiderpartiet i Bergen mener at regelverket må endres slik at det vil være mer lønnsomt å
2047 igangsette og modernisere eksisterende vannkraftverk. NVE må sørge for hurtigere
2048 saksbehandling av søknader om etablering av småkraftverk. Innslagspunktet for særskatten
2049 bør endres slik at kraftverk ikke produserer kunstig lite strøm for å unngå skatten.
2050 Kraftproduksjon fra pumpekraftverk bør ikke ilegges grunnrenteskatt. Vernede vassdrag bør
2051 forbli vernet slik at man i stedet ser på oppgradering i allerede utbygde vassdrag for økt
2052 vasskraftproduksjon.

2053
2054 Innstilling: **Ivaretas helt eller delvis av R 3 Energi**
2055

2056 **Forslag nr. 34**

2057 Arbeiderpartiet i Bergen

2058
2059 Begrunnelse:
2060 Den eksisterende og framtidens norske kraftforedlende industri har og vil i framtiden ha et
2061 betydelig behov for elektrisk kraft. Arbeiderpartiet i Bergen vil understreke at den må være en
2062 prioritert nasjonal oppgave å sikre denne industrien tilstrekkelig elektrisk kraft.
2063 Utslippene fra olje- og gassproduksjonen på norsk sokkel skal kuttes med 50% innen 2030,
2064 ref. Stortingets klimamålsetning. Den langsiktige globale klimaeffekten ved elektrifiseringen
2065 av norsk sokkel er derimot usikker.
2066 Dermed blir kabel fra land nødvendig for å sikre stabil kraftforsyning i en overgangsperiode.
2067 Senest i 2035 krever vi at havvind skal bidra med betydelig netto kraftforsyning til fastlandet.
2068 Oljeselskapene må bidra til dette arbeidet for å få lisens til å operere.
2069 Kraftkapasiteten som trengs for å forsyne norsk sokkel kun fra land tilsvarer hele det
2070 gjennomsnittlige kraftoverskuddet i Norge. Dette vil skape problemer i et land hvor
2071 kraftbehovet er økende, om ikke produksjonen av kraft økes i samme periode.

2072
2073 Forslag:
2074 Elektrifisering av norsk sokkel størst mulig grad skje med kortreist kraft fra havvind, gasskraft
2075 eller andre teknologier. Kraft fra land må kun benyttes i de perioder hvor det ikke er nok kraft
2076 å hente fra vindturbinparker på havet.

2077

2078 Innstilling: **Ivaretas helt eller delvis av R 3 Energi**
2079

2080 **Forslag nr. 35**

2081 Arbeiderpartiet i Bergen

2082

2083 Begrunnelse:

2084 Hurdalsplattformen slår fast at:

2085 Regjeringen vil føre en politikk som sikrer oss at vi beholder suveren norsk kontroll over
2086 alleavgjørelser med betydning for energisikkerheten i Norge, for den videre utbyggingen av
2087 norsk kraft og energimiks, at det offentlige eierskapet ligger fast, og at beslutninger om
2088 eventuelle nye mellomlandsforbindelser til utlandet fortsatt suverent skal fattes av norske
2089 myndigheter.

2090

2091 Strømpriskrisen de siste månedene har fått store negative konsekvenser for den vanlige
2092 forbruker, for næringslivet og for offentlig sektor. Dereguleringen av kraftsektoren har svekket
2093 mulighetene til å utnytte våre store nasjonale energiresurser som et fortrinn og til
2094 verdiskaping gjennom foredling i prosessindustri og annen næringsvirksomhet. Vi kan ikke
2095 akseptere at det er markedet og etterspørselen i Europa som skal styre strømprisen her i
2096 landet. Når kraften kan koste ti ganger mer en produksjonskostnadene, er situasjonen ute av
2097 kontroll. Kompensasjonsordningen må avløses av faste tiltak for å sikre alle husholdninger et
2098 rimelig minimumsforbruk av elektrisk kraft.

2099

2100 Det er viktig at de som rammes av høye strømmregning får umiddelbar hjelp gjennom
2101 refusjon av deler av de store inntektene kraftselskapene nå tar inn. Her har regjeringen vist
2102 handlekraft.

2103

2104 Men denne tilnærmingen representerer bare midlertidige tiltak for å bøte på situasjonen -
2105 tiltak som også fører til en økt grad av klientifisering av økonomisk utsatte grupper i
2106 samfunnet vårt. Nå må vi ta politisk kontroll med kraftsystemet vårt og sikre at folk flest,
2107 næringsliv og offentlig virksomhet får strømpriser til å leve med. Rimelig strøm har vært viktig
2108 for levestandard og for konkurranseevnen vår og bør være det også i fremtiden. Den
2109 eksisterende og framtidens norske kraftforedlende industri har og vil i fremtiden ha et
2110 betydelig behov for elektrisk kraft. Arbeiderpartiet i Bergen vil understreke at den må være en
2111 prioritert nasjonal oppgave å sikre denne industrien sikres tilstrekkelig elektrisk kraft.

2112

2113 En ny politikk må ivareta det som fungerer godt innenfor kraftsystemet og sette inn tiltak der
2114 markedet har vist seg å svikte. Det er viktig at vi utvikler næringsliv og arbeidsplasser
2115 innenfor de teknologiene vi satser på og bygger kompetanse på alle nivåer i energisektoren.
2116 Det var en slik politikk som ga oss velstandsutviklingen basert på vannkraften og på
2117 utvinning av olje- og gass. Vår sterke energiposisjon må brukes til å utvikle næringsliv og
2118 arbeidsplasser i Norge, i stedet for at landet vårt blir en ren råvareeksportør.

2119

2120 Forslag:

2121 Arbeiderpartiet i Bergen vil at den kommende energikommisjonen blir gitt mandat til å utrede
2122 alle prinsipielle og praktiske sider ved kraftmarkedet, herunder:

2123 • graden av markedsliberalisering og nasjonal styring

- 2124 • prisstruktur dvs transparens i prisfastsettelsen, finansiering av infrastruktur, avgiftsnivå,
- 2125 innføring av et to-pris-system for strøm til husholdninger
- 2126 • regulering av fyllingsgrad i norske vannmagasin, samt hvilke kriterier som skal legges til
- 2127 grunn for prioritering når det er regional ubalanse mellom tilbud og etterspørsel, og
- 2128 forsyningssikkerhet
- 2129 • hvordan bruke det nasjonale eierskapet til å sikre konkurransedyktige langsiktige
- 2130 kraftavtaler for industri og næringsliv.
- 2131 • hvordan reforhandle avtalene om utenlandskablene slik at Norge har nasjonal kontroll med
- 2132 hva som skal gå ut og inn av strøm.
- 2133 • effekten av elektrifiseringen av sokkelen på det innenlandske kraftmarkedet
- 2134 • etablering av plattformbaserte energiyoyer på sokkelen, med basis i eksisterende og ny
- 2135 infrastruktur.

2136

2137 Arbeiderpartiet i Bergen vil:

- 2138 - uavhengig av Energikommisjonen må det iverksettes umiddelbare tiltak for å få kontroll
- 2139 med den akutte strømpriskrisen, og tiltakene må vare så lenge krisen varer.
- 2140 - vurdere en regulering av makspris for å sikre forutsigbare kraftpriser i langsiktige kontrakter
- 2141 til industrien og næringslivet
- 2142 - vurdere toprissystem til husholdningene, for å belønne lavt forbruk/straffe Overforbruk.
- 2143 Denne må settes til et nivå som er rimelig vanlige folk
- 2144 - investere og oppgradere stamnett og eksisterende kraftanlegg

2145

2146 Innstilling: **Ivaretas helt eller delvis av R 3 Energi**

2147

2148 **Forslag nr. 36**

2149 Askøy Arbeiderparti

2150

2151 Begrunnelse:

2152 Vestland Arbeiderparti vil jobbe for økt politisk styring av strømmen

2153

2154 Strømpriskrisen de siste månedene har fått store negative konsekvenser for den vanlige
2155 forbruker, for næringslivet, for frivilligheten og for offentlig sektor. Vi kan ikke ha et system
2156 som gjør at det er markedet og etterspørselen i Europa som skal styre strømprisen her i
2157 landet. Når kraften ut til forbrukerne i enkelte tilfeller har kostet 20-30 ganger mer enn det
2158 produksjonskostnadene er, så har vi fått en uholdbar situasjonen. Vestland Arbeiderparti
2159 mener det er bra at regjeringen reagerte raskt når strømpriskrisen inntraff og fikk på plass en
2160 kompensasjonsordning for vanlige husstander. Etterfulgt av støtteordninger til blant annet
2161 frivilligheten. Kompensasjonsordninger må være et kortsiktig tiltak som må erstattes av faste
2162 tiltak for å sikre at vi i Norge har forutsigbare og rimelig strømpriser. Elektrisk strøm er et
2163 fellesgode for norske husholdninger, frivilligheten, privat næringsliv og offentlige
2164 virksomheter, og Vestland Arbeiderparti mener at makspris på strøm må vurderes.

2165

2166 Vestland Arbeiderparti støtter regjeringens målsettinger i Hurdalsplattformen. Deriblant tiltak
2167 om å sikre tilstrekkelig med fornuftig kraft, samt tiltak for å redusere strømforbruk. Et annet
2168 viktig område vi må se på er strømsparingstiltak og andre enøk tiltak som vil føre til lavere
2169 forbruk.

2170

2171 Forslag:

2172 Vestland Arbeidarparti vedtar tekst over i begrunnelse som uttale fra årsmøtet.

2173

2174 Innstilling: **Ivaretas helt eller delvis av R 3 Energi**

2175

2176 **Forslag nr. 37**

2177 Austevoll Arbeiderparti

2178

2179 Begrunnelse:

2180 Det marknadsliberalistiske systemet i Europa som i dag også regulerer prisen i Norge, kan
2181 framover øydelegge grunnlaget både næringslivet og privat hushald. Dagens
2182 marknadsbaserte system, der straum blir selt til høgstbydande på europeisk basis vil drive
2183 opp prisane, og tappe norske vassmagasin.

2184

2185 Med den energisituasjonen vi ser i Europa i dag, vil ein marknadsstyrt straumpris truleg ha
2186 store variasjonar og i snitt bli vesentleg dyrare enn tidlegare. I Norge blir energibehovet i det
2187 alt vesentlege dekket av straum i motsetning til Europa, som også i stor grad har gass
2188 leveransar til hushald og næringsliv. Norge er i dag meir enn sjølvforsynt med fornybar
2189 straum frå vasskraft. Og det må snarast leggjast til rette for ei oppgradering av gamle
2190 kraftverk og ei skånsam utbygging i flaumutsette vassdrag. Norske husstandar og næringsliv
2191 vil på mellomlang sikt ha behov for denne krafta, men straum utanom eige forbruk må kunne
2192 eksporterast. Arbeiderpartiet, som et sosialdemokratisk parti, bør her ta leiinga. Norge har
2193 det beste utgangspunktet med lav- kost fornybar vasskraft, men er den største taparen med
2194 høg europeisk straumpris og utan alternative energikjelder som elles i Europa.

2195

2196 Forslag:

2197 Arbeiderpartiet, som eit sosialdemokratisk parti, må gå i front for å løyse straumkrisa som har
2198 oppstått i Norge. Regulering av energimarknaden / fastsetting av straumprisar i Norge må
2199 igjen kome under norsk kontroll. Energikommisjonen som blir oppretta må få eit klart mandat
2200 til å leggje avgrensingar på eksport av straum frå vasskraft, og prisar må bli fastsett av
2201 offentleg eigde selskap.

2202

2203 Innstilling: **Ivaretas helt eller delvis av R 3 Energi**

2204

2205 **Forslag nr. 38**

2206 Austevoll Arbeiderparti

2207

2208 Begrunnelse:

2209 Det er fleire grunnar til at planane med elektrifisering av offshore plattformer frå land, basert
2210 på fornybar straum, bør skrinleggjast. Energiforbruket på plattformene i dag kjem frå
2211 gassturbinar drive i all hovudsak av eigeprodusert gass. Systema er designa for levetida til

2212 plattformene, og desse plattformene, installert frå 70 talet og utover, vil bli stengt ned i tur og
2213 orden dei neste 10 til 30 åra.

2214
2215 Kostnadene grunna elektrifiseringa må i all hovudsak berast av det offentlege. Gassen som
2216 blir spart på plattformene skal sendast til kontinentet og går inn i energisystemet der.
2217 Gevinsten er vanskeleg å sjå Det er ein kostnad med å trykke gassen gjennom rørleidning
2218 til Europa, sjølv om ein kanskje får ein marginal gevinst med betre forbrenning i nyare
2219 anlegg. Forbrenning av gassen i Europa i staden for på plattformene på norsk sokkel, kan
2220 ikkje forsvarast. Det blir avgitt CO2 til same atmosfære anten forbrenninga er i Europa eller
2221 på plattformene. Elektrifisering av sokkelen vil påføre det offentleg store kostnader, og
2222 verdifull fornybar energi vil bli sendt offshore til ingen nytte. Vi veit at det er store planar for
2223 næringsetablering på Vestlandet innanfor det grønne skiftet , ein industri som vil trenge mykje
2224 fornybar energi.

2225
2226 Forslag:
2227 Det bør vurderast å stanse planlegging av elektrifisering frå land til offshore installasjonar på
2228 norsk sokkel.

2229
2230 Innstilling: **Ivaretas helt eller delvis av R 3 Energi**
2231

2232 **Forslag nr. 39**

2233 Austevoll Arbeiderparti

2234
2235 Begrunnelse:
2236 Teknologien utviklar seg raskt for småskala eigenprodusert straum. Dette gjelder også for
2237 isolasjon av bygningar, tettare vinduer etc. Solcellepanel er i rivande utvikling.
2238 Energiproduksjon frå jordvarme, varmepumper, vasskraft frå bekkar, avfall, reintbrennande
2239 vedomnar etc. samt energisparetiltak har et vesentleg potensiale. Her må myndighetene
2240 kome med betre insentiv og tilskot for å raskare fremja ei positiv utvikling. Frå pressen kan vi
2241 lese at dagens tilskot gjennom ENOVA i liten grad fungerer. Huseigar foreininga påpeker at
2242 husstandar får vesentleg mindre tilbake i tilskot enn det som totalt er betalt inn gjennom
2243 påslag på straumrekninga til dette formålet. For å få fortgang i investeringar som får ned
2244 straumbruken må det være ordningar som gjer det mogeleg å gjennomføre desse. Det er
2245 mange som gjerne vil vere med på dette, men som ikkje ser seg råd. Då må fellesskapet
2246 gjennom Husbanken, hjelpe til slik at ein ikkje treng å ta opp lån med urimeleg kort
2247 nedbetalingstid og høg rente.

2248
2249 Forslag:
2250 Bruke insentiv som gjer det attraktivt å gjennomføre ENØK tiltak både privat og i næringsliv.
2251 Ut over det ENOVA tilbyr i tilskott for ENØK tiltak, må Husbanken lettvtint kunne brukast til
2252 finansiering av slik investering, med lavast mogleg rente og lang nedbetalingstid for å få ned
2253 storleiken på avdrag, og der avdraget blir betalt over straumrekninga.

2254
2255 Innstilling: **Ivaretas helt eller delvis av R 3 Energi**
2256

2257 **Forslag nr. 40**

2258 Austrheim Arbeiderparti

2259

2260 Begrunnelse:

2261 Staten må ta kontroll over omsetningssentralen for straum og fjerne mellomledda som i dag
2262 har kontroll over marknaden. På den måten kan dei få senka prisane til forbrukar. Statnett og
2263 Statkraft må bli instruert av staten som eigar, at dei skal tene dei samfunnsmessige omsyna
2264 dei er oppretta for, ikkje berre omsyn til profitt.

2265

2266 Arbeidarpartiet må arbeide for at eigarane kan halde prisane på elektrisk kraft lågare. I
2267 debatten har både makspris og andre løysingar vorte trekt fram. Vi veit ikkje korleis dette kan
2268 gjerast, men vi vil klart signalisere behovet for ei regulering av prisane. Når våre fremste
2269 tillitsvalde nyttar marknadskreftene som årsak for at prisane ikkje kan regulerast, meiner vi at
2270 sosialdemokratiet har tapt. Vi meiner departement og parti må setje i gang eit
2271 utgreiingsarbeid for å finne fram til korleis regjeringa kan regulere prisen på straum.

2272

2273 Forslag:

2274 Arbeidarpartiet må arbeide for at eigarane, som er kommune, fylke og stat, skal halde
2275 prisane på elektrisk straum lågare. Staten må ta kontroll med omsetninga for straum.
2276 Føremålet er å senka prisen på straum til forbruker og til næringslivet. Staten må instruere
2277 Statnett og Statkraft at dei skal tene dei samfunnsmessige omsyna, ikke berre ta omsyn til
2278 profitt.

2279

2280 Innstilling: **Ivaretas helt eller delvis av R 3 Energi**

2281

2282 **Forslag nr. 41**

2283 Bjørnafjorden Arbeiderparti

2284

2285 Begrunnelse:

2286 Gjennom denne vinteren har alle sett at straummarknaden, slik den er organisert, ikkje gjev
2287 folk og næringsliv/industri den forutsigbarheit dei treng i høve pris på elektrisk energi. Det
2288 trengst meir statleg styring og kontroll. Me treng og produksjon av meir straum, samt
2289 effektivisering av den bruken ein har. Den auka kostnaden som er betalt inn, bør betalast
2290 attende til kundane. Verken hushaldningar eller næringsliv har rygg til å bera slike kostnader.
2291 Me skal utvikle næringslivet på land i grøn retning, og då treng me her all den energi me
2292 både har, og kjem til å auka i produksjon. Alt no er det signal om at me har for lite energi på
2293 fastlandet, slik at nyetableringar i næringslivet ikkje lar seg realisera.

2294

2295 Forslag:

2296 Arbeiderpartiet skal arbeida for:

- 2297 • At alle norske straumkundar har tilgang til nok stabil og rimeleg (nær kostpris) straum,
2298 der Staten tar ei meir aktiv styring av energimarknaden.
- 2299 • At hushaldningane får refundert faktisk innbetalt pris utover 50 øre pr. kWh, opp til
2300 3000 kWh pr. måned i vinter. Det må utarbeidast eigne ordninga for frivilligheita og
2301 næringsliv/industri.

2302
2303 Innstilling: **Ivaretas helt eller delvis av R 3 Energi**
2304

2305 **Forslag nr. 42**

2306 Bjørnafjorden Arbeidarparti

2307
2308 Begrunnelse:
2309 Gjennom denne vinteren har alle sett at straummarknaden, slik den er organisert, ikkje gjev
2310 folk og næringsliv/industri den forutsigbarheit dei treng i høve pris på elektrisk energi. Det
2311 trengst meir statleg styring og kontroll. Me treng og produksjon av meir straum, samt
2312 effektivisering av den bruken ein har. Den auka kostnaden som er betalt inn, bør betalast
2313 attende til kundane. Verken hushaldningar eller næringsliv har rygg til å bera slike kostnader.
2314 Me skal utvikle næringslivet på land i grøn retning, og då treng me her all den energi me
2315 både har, og kjem til å auka i produksjon. Alt no er det signal om at me har for lite energi på
2316 fastlandet, slik at nyetableringar i næringslivet ikkje lar seg realisera.

2317
2318 Forslag:
2319 Arbeiderpartiet skal arbeida for:
2320 • At fastlandet i Vestland får tilgang til nok elektrisk straum for næringsutvikling og
2321 elektrifisering av bil/båt og anna der fossilt brensel skal fasast ut. Dette gjennom auka
2322 produksjon av vasskraft, solenergi, vindenergi og energieffektivisering. auka produksjon av
2323 vasskraft, solenergi, vindenergi og energieffektivisering. Tal vindmølleparkar på land må
2324 begrenast.
2325 • At oljeinstallasjonar vert elektrifisert med havvind, og ikkje med straum frå land.

2326
2327 Innstilling: **Ivaretas helt eller delvis av R 3 Energi**
2328

2329 **Forslag nr. 43**

2330 Bremanger Arbeidarparti

2331
2332 Begrunnelse:
2333 Straumprisane vi har hatt i store delar av landet i fjor haust og så langt i 2022 har vore
2334 historisk høge. Dette har gjeve private forbrukarar og næringsliv utan langsiktige
2335 fastpriskontraktar store økonomiske utfordringar. Om prisane fortset å ligge på same nivå, vil
2336 utfordringane for desse gruppene eskalere. Utan verkfulle og permanente tiltak, vil det på litt
2337 lengre sikt også få store konsekvensar for den kraftforedlende industrien. Gjennom langt
2338 over hundre år har den norske vasskrafta gjort det mogeleg å etablere industri langs heile
2339 kysten, frå Kristiansand i sør til Tana i Nord. Denne industrien har skapt- og skapar aktivitet,
2340 arbeidsplassar og livsgrunnlag i mange lokalsamfunn langs heile kysten. Vasskrafta er den
2341 største konkurransefordelen desse bedriftene har, og er ein avgjerande faktor for dei store
2342 verdiane som vert skapt. Det må difor etablerast verkfulle og permanente tiltak som sikrar
2343 rimeleg straum for vanlege forbrukarar og som opprettheld konkurransekrafta for den
2344 kraftforedlende industrien og øvrig næringsliv.
2345

2346 Forslag: **Ivaretas helt eller delvis av R 3 Energi**
2347 Bremanger Arbeidarparti meiner at det må iverksetjast varige og verkfulle tiltak som sikrar
2348 rimelege straumprisar for vanlege forbrukarar og som opprettheld konkurransekrafta for den
2349 kraftforedlende industrien og øvrig næringsliv.

2350
2351 Innstilling:
2352

2353 **Forslag nr. 44**

2354 Bremanger Arbeidarparti

2355
2356 Begrunnelse:
2357 I dei seinare år har det vore ei omfattande utbygging av straumnettet i vårt område. Dette har
2358 ført til ein kraftig auke i nettleiga. Utbygging av straumnettet er viktig for å nå klimamåla i
2359 samband med det grønne skiftet. Dette er ei nasjonal oppgåve der byrdene må fordelast på
2360 alle. Vi krev at det vert etablert nasjonale utjamningsordningar som sikrar lik nettleige for
2361 industri og vanlege forbrukarar.

2362
2363 Forslag:
2364 Etablere nasjonale utjamningsordningar som sikrar lik nettleige for industri og vanlege
2365 forbrukarar.

2366

2367 Innstilling: **Ivaretas helt eller delvis av R 3 Energi**

2368

2369 **Forslag nr. 45**

2370 Etne Arbeiderparti

2371
2372 Begrunnelse:
2373 Skal me klare å elektrifisere alt på landjorda som er ønskeleg og ha nok straum til industri og
2374 nye bedrifter som vil etablere seg, vil det ikkje være nok straum. Elektrifisering av norsk
2375 sokkel har ingen positiv verknad på miljø eller klima, og er utelukkande eit forsøk på å pynte
2376 på norsk utsleppsstatistikk.

2377
2378 Forslag:
2379 Stopp elektrifisering av norsk sokkel ved hjelp av landstraum .

2380
2381 Innstilling:
2382

2383 **Forslag nr. 46**

2384 Kinn Arbeiderparti

2385
2386 Begrunnelse:

2387 I plan for utbygging og drift av Snorre Expansion 2017 (SEP) vart det vurdert elektrifisering
2388 av Snorre A, B og C frå Grov rett aust for Florø. Konklusjon: elektrifisering er ikkje lønnsamt.
2389 Under planlegging av 420 KV linja gjennom tidlegare Flora kommune vurderte ein
2390 påkoplingpunkt ved Grov, men dette vart lagt vekk.

2391
2392 Hywind Tampen er snart ferdig og produksjonen må knytast til land. Det vil sikre 100%
2393 elektrifisering av Snorre A og B, samt Gullfaks A, B og C. Ein vil også kunne byggje ut
2394 Dugong, Peon, Garantiana mfl., med store klimakutt.

2395
2396 Med kabel til land vil ein kunne bygge flere vindturbiner på Tampen og kraft vil gradvis kunne
2397 nyttast til landindustri når olje og gass vert fasa ut. Dette vil igjen skape rom for
2398 kraftkrevjande industri.

2399
2400 Lokalt i Florø-området vil trafostasjon ved Grov gje lokalt næringsliv tilgang til store
2401 kraftmengder.

2402
2403 Tidligare Sogn og Fjordane produserar om lag 3000 MW kraft og brukar 1000 MW.
2404 Kraftoverskuddet er kortreist kraft, den fortrengjer ikkje annan industri, gjev ingen
2405 energiknappheit eller dyrare straum.

2406

2407 Forslag:
2408 Få offshore vind til land!
2409 Kinn Arbeidarparti krev at Hywind Tampen vert kopla til sentralnettet ved Grov i Kinn
2410 kommune på eksisterande 420 kV linje.

2411
2412 Innstilling: **Ivaretas helt eller delvis av R 3 Energi**
2413

2414 **Forslag nr. 47**

2415 Kinn Arbeiderparti

2416

2417 Begrunnelse:

2418 Vi ser nå et energimarked ute av balanse, og markedskreftene får råde alene. Det påfører
2419 den norske befolkningen en til dels stor ekstrakostnad, og ikke minst usikkerhet.

2420 Så langt har regjeringen kommet med midlertidige tiltak. Det er en kortsiktig løsning, men må
2421 avløses av permanente ordninger. Makspris på strøm synes som den mest opplagte
2422 løsningen.

2423

2424 Vi forventer handling av regjeringen, og ikke dikkederinger rundt støttenivå. Det kan ikke
2425 aksepteres at vi går inn i en ny vinter med den usikkerheten vi har opplevd denne vinteren.
2426 Kinn Arbeidarparti forutsetter at regjeringen har tilstrekkelig handlekraft til å
2427 reforhandle/justere inngåtte avtaler på en slik måte at makspris på innenlands forbruk kan
2428 innføres.

2429

2430 Forslag:

2431 Kinn Arbeidarparti krever at det settes en makspris på strøm til forbrukere. Den bør reflektere
2432 produksjonskostnadene. 35 øre/kWt kan være et relevant startnivå.

2433

2434 Innstilling: **Ivaretas helt eller delvis av R 3 Energi**

2435

2436 **Forslag nr. 48**

2437 Kvam Arbeiderparti

2438

2439 Begrunnelse:

2440 Vestland arbeiderparti har følgende uttale:

2441

2442 Maksimal pris på straum på 45 øre/kWh for tidsrommet fra 01.01.22

2443 Dei ekstreme straumprisane i Sør-Norge ser ut til å vedvara utover vinteren.

2444 Vi foreslår følgende strakstiltak:

2445 • Det vert innført ein midlertid maksimal pris på straum på 45 øre/kWh for sluttbrukarane

2446 • Staten tek alle kostnader over 45 øre/kWh

2447 • Maksprisen gjeld for alle - også næringslivet

2448 • Tiltaket er midlertidig og varer kun så lenge vi har ei priskrise

2449

2450 Forslag:

2451 Maksimal pris straum på 45 øre/kWh som strakstiltak i straumpriskrise.

2452

2453 Innstilling: **Ivaretas helt eller delvis av R 3 Energi**

2454

2455 **Forslag nr. 49**

2456 Kvinnherad Arbeiderparti

2457

2458 Begrunnelse:

2459 Å etablere vindmøller, med alle dei natur- og helsemessige konsekvensane dei vil føra med
2460 seg, må ha ei sterk forankring i lokalmiljøet.

2461

2462 Forslag:

2463 Det skal ikkje kunne byggast vindmøller i kommunar, utan at det lokalt er fleirtall for å gjere
2464 dette. Kommunane må ha full råderett for tillatelse ved ein eventuell utbygging av vindmøller.

2465

2466 Innstilling: **Ivaretas helt eller delvis av R 3 Energi**

2467

2468 **Forslag nr. 50**

2469 Kvinnherad Arbeiderparti

2470

2471 Begrunnelse:

2472 Kvinnherad har over mange år utvikla eit sterkt miljø rundt og har fått høg kompetanse på
2473 småkraft. Vi har fleire lokale prosjekt som ligg med ubehandla søknader hos NVE og som

2474 dessverre har lagt der særs lenge. Dette er og godt kjent hos Småkraftforeninga,
2475 samanslutninga for småkraftverk i Noreg.
2476
2477 I den situasjonen som landet er i no verker det meningslaust at søknader ikkje vert behandla
2478 fortløpande og at NVE er flaskehals for utvikling og utbygging av gode prosjekt med fornybar
2479 energi.
2480
2481 Vestland Arbeiderparti oppmodar om at regjeringa gjer NVE i stand til å utføre oppdraget sitt
2482 ved å sikre at dei har nok ressursar tilgjengeleg til å g handsame søknader om bl.a
2483 småkraftutbygging i eit betydeleg raskare tempo enn det vi såg under Høgre-regjeringa.
2484
2485 Forslag:
2486 Sikra og prioritera at ein har nok ressursar tilgjengelig for å kunna behandla søknader for
2487 småkraft utbygging innanfor forsvarlige tidsrammer.
2488

2489 Innstilling: **Ivaretas helt eller delvis av R 3 Energi**

2490 **Forslag nr. 51**

2491 Kvinnherad Arbeiderparti

2492
2493 Begrunnelse:
2494 Strømpriskrisen som Norge opplever, må utløse kraftfulle politiske tiltak fra regjering og
2495 Storting. Den vedtatte strømprisstøtten er positiv, men er nødhjelp som ikke løser de
2496 grunnleggende problemene som har ført til den sterke strømprisøkningen.
2497 En overdreven tro på markedet har vist å skape store problemer - også på energiområdet.
2498 Disponeringen av Norges arvesølv, den evigvarende vannkraften, er overlatt til en stort sett
2499 selvstyrt og kommersielt orientert kraftbransje, som ser det som innenfor sitt
2500 samfunnsmandat å drive strømprisene opp mest mulig for maksimert fortjeneste. Norsk
2501 vannkraft gir oss en enestående mulighet til trygg og rimelig tilgang på energi for
2502 innbyggerne, for industri- og næringsutvikling og for en god klimapolitikk. Det krever politisk
2503 styring og vilje. Nå må vi ta politisk kontroll med kraftsystemet vårt og sikre at folk flest,
2504 næringsliv og offentlig virksomhet får strømpriser til å leve med. Rimelig strøm har vært viktig
2505 for levestandard og for konkurranseevnen vår og bør være det også i fremtiden.
2506

2507 Forslag:
2508 Arbeiderpartiet må ta tak i systemet rundt eksport og import av straum, og sikra politisk
2509 styring, slik at vi får sterkare politisk kontroll over energipolitikken.
2510

2511 Innstilling: **Ivaretas helt eller delvis av R 3 Energi**

2512

2513 **Forslag nr. 52**

2514 Luster Arbeiderparti

2515
2516 Begrunnelse:

2517 Denne vinteren har straumen blitt urimeleg dyr for mange av innbyggjarane våre. Til tross for
2518 ein viss kompensasjon frå staten er straumkostnadane høgare enn nokon gong, og for svært
2519 mange ei tung bør å bera. Dette er ikkje ein berekraftig og framtidsretta måte å forvalta
2520 kraftressursane våre på.

2521
2522 Biletet er komplisert og mange samverkande årsaker har ført til det ekstreme prisnivået på
2523 straum denne vinteren. Overføringskapasitetar, magasinfylling, avvikling av fossile kraftverk i
2524 Europa, mangel på gass etc. spelar inn, men den fullstendige marknadstilpassinga i ein
2525 europeisk marknad og inndelinga av landet i kraftsoner er dei klart viktigaste.
2526 Kraftkommisjonen må gjera eit breitt samfunnsmessig arbeid: korleis unngå prissjokk og
2527 samstundes forvalta krafta på ein god måte. Kraftføretaka driv etter marknadsmessige
2528 prinsipp, men i denne situasjonen set marknadskrefter i fri utfolding økonomien og
2529 oppslutnaden om det grønne skiftet i fare. Politiske løysingar må på plass snarast for å sikra
2530 økonomien for innbyggjarar og næringsliv.

2531
2532 Forslag:
2533 Luster Arbeidarparti oppmodar Storting og regjering ta dei grep som er naudsynt for å sikra
2534 innbyggjarane og næringslivet vårt rimeleg og trygg straumforsyning. Rimeleg straum til alle
2535 er ein føresetnad for god velferd i eit nordisk klima som vårt. Mange lokalsamfunn har gjeve
2536 frå seg store naturverdiar i byte mot trua på trygg og rimeleg straum og inntekter til
2537 fellesskapet. Våre tillitsvalde på alle nivå må arbeida hardt for at innbyggjarane våre og
2538 næringslivet vert sikra nok tilgang på straum til ein pris som er å leva med .

2539
2540 Innstilling: **Ivaretas helt eller delvis av R 3 Energi**
2541

2542 **Forslag nr. 53**

2543 Sogndal Arbeiderparti

2544
2545 Begrunnelse:
2546 Vasskrafta tilhøyrrer fellesskapet. Gjennom vasskrafta har me bygd landet og verdas
2547 grønaste industri med høgt kompetente tilsette og viktige arbeidsplassar. Tanken, frå tidleg
2548 på 1900-talet, var at me skulle forvalta krafta sjølve, og at folk og næringsliv skulle få nytta
2549 krafta til å produsere varer for eksport - ikkje for at kraftselskap og stat skulle eksportere ei
2550 viktig råvare til høgast mogleg pris. Det er mange bygder rundt om i heile landet som har
2551 betalt prisen for kraftutbygginga med tapte naturressursar, men som har akseptert prisen
2552 fordi det har generert arbeidsplassar og aktivitet lokalt. Dette er i endring.

2553
2554 Det grønne skiftet fordrar ein felles innsats, men slik det er no vert einskilte soner belasta
2555 hardare enn andre med store prisforskjellar mellom dei ulike budområda/prisområda. For den
2556 enkelte forbrukar, enten det er hushaldning eller næringsaktør, er det inga trøst at
2557 produsentane somme stadar får att meir for straumen samanlikna med andre deler av landet.
2558 Føreseielege straumprisar er viktig for alle.

2559
2560 Pandemien har medført store utfordringar, både for enkeltmenneske, familiar og næringsliv.
2561 Mange har vore permitterte og fleire verksemdar har gått på sparebluss. Det er rett og viktig
2562 at staten no kompenserer noko av rekningane til privathushaldningar, men det må koma

2563 varige løysingar som gjer kostnadane for straum meir føreseielege og overkomelege. For
2564 næringslivet, med unntak av landbruket, vert det ikkje kompensert verken for høge
2565 straumprisar eller for den svært urettvise prisskilnaden mellom sonene. Desse prisskilnadane
2566 på straum kan i yste konsekvens verka konkurransevridande. Prisskilnadane utjamnast og
2567 prisane regulerast slik at det også i framtida vert råd å driva verksemdar og oppretthalda
2568 sysselsetting over heile landet.

2569
2570 Vestland Arbeidarparti må arbeida for at myndigheitene syt for rettvise og føreseielege
2571 straumprisar til innbyggjarar og næringsliv over heile landet.

2572

2573 Forslag:

2574 Noreg sitt bidrag til det grønne skiftet kan ikkje gje auka belastning for enkelte etter
2575 soneinndeling på prisen på straum.

2576

2577 Innstilling: **Ivaretas helt eller delvis av R 3 Energi**

2578

2579 **Forslag nr. 54**

2580 Stad Arbeiderparti

2581

2582 Begrunnelse:

2583 Vi er midt i eit grønt skifte, og stadig meir skal elektrifiserast på land og til havs. Behovet for
2584 kraft er enormt. Mange nye kraftutbyggingar medfører potensielt store konflikter. Å ta ned
2585 forbruket, mellom anna gjennom ENØK-tiltak, kan ha stor betydning for kraftbehovet. Ein del
2586 ENØK-tiltak kan vere kostbart å gjennomføre, for private, for bedrifter og for lag og
2587 organisasjonar. Det er difor avgjerande med gode og tilgjengelege støtteordningar for å
2588 gjennomføre ENØK-tiltak. Redusert energiforbruk vert ekstra viktig ved vedvarande høge
2589 straumprisar.

2590

2591 Forslag:

2592 Stad Arbeidarparti meiner det må utarbeidast fleire tiltak og støtteordningar som bidreg til
2593 energioptimalisering i private og offentlege bygg

2594

2595 Innstilling: **Ivaretas helt eller delvis av R 3 Energi**

2596

2597 **Forslag nr. 55**

2598 Stad Arbeiderparti

2599

2600 Begrunnelse:

2601 Stad AP meiner at den komande energikommisjonen må utrede moglegheitene for ei langt
2602 sterkare politisk styring av energisektoren. Dømesvis overføringar via utenlandskablar,
2603 bestemmelsar for fyllingsgrad i magasin til vasskraftverka, prisjusteringar for industri og
2604 hushald og meir aktivt offentlig eigarskap av energiselskap. Tiltak som til dømes to-pris-
2605 system for straum til hushald der det er lav pris for grunnbehov må og utredast
2606 Samtidig må det settast inn motivasjonsstimulering for energieffektivisering.

2607
2608 Forslag:
2609 Stad Ap meiner at regjeringa må ta grep for å få ein forutsigbar, rimelig kraftpris for hushald
2610 og næringsliv

2611
2612 Innstilling: **Ivaretas helt eller delvis av R 3 Energi og R 6 Klima og Miljø**
2613

2614 **Forslag nr. 56**

2615 Stord Arbeiderparti

2616
2617 Begrunnelse:
2618 Biogass produseres av organisk avfall og husdyrgjødsel og består i hovedsak av metan. Ved
2619 forbrenning dannes CO₂ og vann. Biogass kan utnyttes til å produsere strøm, varme og
2620 drivstoff og biogassbransjen i Norge har en ambisjon: 10 TWh på 10 år.

2621
2622 RENEVO Biogass på Stord vil kunne produsere 60 GWh og 4000 tonn flytende CO₂ basert
2623 på husdyrgjødsel og fiskeensilasje. Bioresten fra produksjonen vil bli gjødsel- og jordprodukt
2624 og RENEVO har ambisjoner om å bygge 10 biogassanlegg i Norge. Anlegg nr 2 er under
2625 planlegging og vil bli oppført i Etne kommune. Aktuelle råstoff for fremtidige anlegg:
2626 husdyrgjødsel, fiskeensilasje, fiskeslam, matavfall og avfallsslam.

2627
2628 I et livssyklusperspektiv er biogass bedre enn nullutslipp, og må derfor sidestilles med
2629 nullutslipp energibærere som elektrisitet og hydrogen i offentlige dokumenter, anbud og
2630 prioriteringer. Biogassanlegg blir stadig mer effektive, men det vil fortsatt være behov for
2631 investeringsstøtte i en tid fremover (ENOVA). Markedet for biogass er overmodent for
2632 tungtransport og deler av skipstrafikken, men mangler fylleinfrastruktur. Det er fortsatt behov
2633 for økonomiske insentiv for å velge biogass framfor fossilt drivstoff for å kompensere for
2634 merkostnader ved investering.

2635
2636 Matavfall fra Vestlandet, og fiskeensilasje fra norsk fiskeribransje, blir i dag fraktet til
2637 Danmark og Sverige for behandling i biogassanlegg der. For at biogassanlegg skal kunne ta
2638 imot matavfall må matavfallet igjennom et forbehandlingsanlegg for bl.a. fjerning av plast.
2639 Fiskeensilasje kan behandles direkte i et biogassanlegg.

2640
2641 Forslag:
2642 Det grønne skifte krever mer fornybar energi og en offensiv sirkulærpolitikk for å utvikle og ta
2643 i bruk mer bærekraftig bioenergi. Myndighetene må fjerne statlige barrierer for økt
2644 produksjon av biogass og sørge for:
2645 - at biogass likebehandles med nullutslippsteknologier som elektrisitet og hydrogen
2646 - at det blir etablert en fylleinfrastruktur langs de viktigste godslinjene både til lands og sjø.
2647 - at bærekraftig biogass bør få samme fritak som lavutslipps kjøretøy i bomringer
2648 - Enovastøtte til merkostnader knytt til skip og tungtransport.
2649 - På Vestlandet må det snarlig etableres et forbehandlingsanlegg for matavfall slik at
2650 matavfall kan behandles i lokale biogassanlegg.

2651

2652 Innstilling: **Ivaretas helt eller delvis av R 3 Energi**

2653

2654 **Forslag nr. 57**

2655 Stord Arbeiderparti

2656

2657 Begrunnelse:

2658 Vi støtter opp om kravet om politisk kontroll over strømprisene.

2659 Høsten 2021 og vinteren 2022 har vist oss at forvaltninga av en så samfunnskritisk ressurs
2660 som strømmen ikke kan overlates til markedskreftene.

2661 El krafta i Norge ble bygget ut for å sikre industrien og forbrukere billig og stabil

2662 strømforsyning og vi har ofret deler av vår felles natur for dette.

2663 Politikerne må nå vise handlingskraft og lytte til fagbevegelse, lokale organisasjoner og
2664 næringsliv.

2665

2666 Vi trenger strakstiltak og en langsiktig endring i forvaltninga av kraftressursene som sikrer
2667 landets næring og industri, samt innbyggere tilstrekkelig med rimelig ren kraft. Det settes
2668 stadig nye rekorder på både timepris og dagpris. Konsekvensene kan bli omfattende på
2669 lengere sikt.

2670 Naturressursene og billig kraft er vårt viktigste konkurransefortrinn. Nå ser vi at vannkrafta er
2671 blitt ett spekulasjonsobjekt på børs. Hvem er det som taper på dette? Det er industrien,
2672 næring, velferdsstaten, vanlige folk, landbruket, bedriftene, osv.

2673 Vannkrafta skal ikke eksporteres ut som en råvare til høyest pris. Krafta skal videreføres
2674 til metaller og industriprodukter, for så videre eksporteres!

2675 Dette krever politisk styring fremfor full markedsliberalisme som i dag. Dette må regjeringen,
2676 folkevalgte og myndigheter nå ta et oppgjør med.

2677

2678 Forslag:

2679 Vestland Arbeiderparti stiller bak kravene til industriaksjonen om bedre rammevilkår for
2680 Norsk Industri.

2681

2682 Innstilling: **Ivaretas helt eller delvis av R 3 Energi**

2683

2684 **Forslag nr. 58**

2685 Stord Arbeiderparti

2686

2687 Begrunnelse:

2688 Straumen er vår felles ressurs eigd i all hovudsak av fellesskapet gjennom stat og
2689 kommunar.

2690

2691 Straumkrisa har synt alvorlege brister ved dagens straummarknad og -system. Dei svært
2692 høge prisane råkar folk, organisasjonar og bedrifter. Verst råka er dei som har minst frå før.

2693 For å gje vanlege folk, frivilligheit og næringsliv føreseielegheit og tryggleik for at ein har råd
2694 til å betala straumrekninga, må det innførast ein makspris på straum i Noreg. For å sikra at
2695 ein framleis har insentiv til å spara, bør maksprisen gjelda nødvendig og normalt forbruk, og

2696 ikkje evt forbruk ut over det. Ein mogleg modell kan vera 50 øre/kwt for inntil 3000 kwt i
2697 månaden. Dette må utgreiast nærare av energikommisjonen.
2698
2699 Ettersom stadig fleire samfunnsområde framover skal elektrifiserast, er den langsiktige
2700 løysinga på straumkrisa også å byggja ut kraftproduksjon så raskt som mogleg fortrinnsvis
2701 gjennom oppgradering og effektivisering av eksisterande vasskraftverk, og utbygging av
2702 havvind. Elektrifisering av sokkelen må i størst mogleg grad skje gjennom havvind, som også
2703 kan verta ein viktig marknad for den norske leverandørindustrien etter kvart som oppdraga
2704 innan olje og gass framover vert færre.
2705
2706 Forslag:
2707 Vestland arbeidarparti meiner det må innførast ein makspris på straum for normalt og
2708 nødvendig forbruk.
2709
2710 Vestland arbeidarparti meiner at den norske straumproduksjonen må aukast i tida framover
2711 gjennom oppgradering av eksisterande vasskraftverk og havvind. Elektrifisering av sokkelen
2712 må i størst mogleg grad skje gjennom havvind.
2713
2714 Innstilling: **Ivaretas helt eller delvis av R 3 Energi**
2715

2716 **Forslag nr. 59**

2717 Stryn Arbeiderparti

2718

2719 Begrunnelse:

2720 Ap sitt program viser til satsing på meir effektiv bruk av energi i næringslivet og
2721 hushaldningar gjennom støtteordningar, auka kompetanse og offentlege krav. Dette er
2722 nødvendig på kort sikt. Difor må det til ei sterk satsing på ENOVA.

2723 Saman med regjeringa si storstilte satsing på havvind og anna fornybar energi, for å sikre
2724 kraftressursar til hushaldningar og næringsliv, vil ei langt sterkare Enova-satsing vere ein
2725 nødvendig start. Det kan både styrke sysselsetting og redusere energietterspurnaden. Det
2726 hastar å setje i verk fleire tiltak, også med omsyn til leverandørindustrien.

2727

2728 Forslag:

2729 Auka satsing på energiøkonomisering som kortsiktig verkemiddel: Vestland Ap krev at det
2730 vert sett i verk kraftfulle tiltak for å møte ei krevjande framtid med aukande underskot på
2731 fornybar energi. På kort sikt er det nødvendig med eit skikkeleg løft for energiøkonomisering,
2732 både i industrien, offentlege og private bygg. ENOVA må få kraftig auka rammer og det må
2733 bli enklare å få støtte til energiøkonomisering.

2734

2735 Innstilling: **Ivaretas helt eller delvis av R 3 Energi**

2736

2737 **Forslag nr. 60**

2738 Sunnfjord Arbeiderparti

2739

2740 Begrunnelse:
2741 Thorium er eit grunnstoff som Norge (Telemark) har svært store meineralførekomstar av (3.
2742 største i verda), Thorium kan brukast til framstilling av energi som ikkje medfører co2 utslepp
2743 og som ikkje har ulempene som kjernekraftverka har. Thorium kan kanskje vise seg å kunne
2744 erstatte Uran i kjernekraftverk og kan då løyse mykje av dagens miljøproblem og mangel på
2745 energi i verda. Med den mengda vi har av Thorium i Norge, kan vi mest sannsynleg lage nok
2746 energi i fleire hundre år framover. Vi bør derfor satse på forskning og utvinning av dette
2747 materialet når verda no treng mykje meir klimavenleg energi

2748
2749 Forslag:
2750 Forskning og utvinning av Thorium for energiføremål: Norge har store mineralførekomstar av
2751 Thorium. Det må no brukast større midlar på forskning for å sjå om det er mulig å få fram ei ny
2752 energikjelde som er med på å redusere klimaendringa.

2753
2754 Innstilling: **Ivaretas helt eller delvis av R 3 Energi**
2755

2756 **Forslag nr. 61**

2757 Sunnfjord Arbeiderparti

2758
2759 Begrunnelse:
2760 Hurdalsplattformen seier: «Regjeringen vil sikre tilstrekkelig tilgang på fornybar kraft til ny og
2761 eksisterende industri på fastlandet, og at kraftoverskudd bidrar til økt verdiskaping og
2762 sysselsetting i norsk industri. Fornybar kraft skal være et konkurransefortrinn for norsk
2763 industri.

2764
2765 Sunnfjord AP er uroa over framtida til industrien og landbruket slik dagens kraftregime
2766 fungerer. Høyanger, Svelgen og Årdal er tufta på billeg tilgang på straum. Straum er ei
2767 naudsynt vare som må regulerast til beste for industri, landbruk og folk. Elektrifisering av
2768 sokkelen må ikkje bli eit trugsmål mot eksisterande og ny industri, og det må vere eit krav om
2769 havvind dersom prosjektet skal gjennomførast

2770
2771 Forslag:
2772 Ta politisk kontroll over straumen Sunnfjord AP støttar Industriaksjonen sine krav:
2773 1. Stans krafteksporten ved låg fyllingsgrad i vassmagasina for å sikre bærekraftig
2774 tilgang på straum.
2775 2. Føreseielege og langsiktige kraftprisar for industri og landbruk, samt topprissystem på
2776 straum for hushaldningar. I tillegg meiner vi ein bør droppe elektrifisering av sokkelen
2777 dersom dette ikkje kan gjennomførast med havvind

2778
2779 Innstilling: **Ivaretas helt eller delvis av R 3 Energi**
2780

2781 **Forslag nr. 62**

2782 Sunnfjord Arbeiderparti

2783

2784 Begrunnelse:
2785 Kraftkrevende industri betaler i dag en elavgift på 0,546 øre per kwh. Dette er over 95%
2786 mindre enn den alminnelige elavgiften som er på 8,91 øre per kWh i januar-mars, og 15,41
2787 øre per kWh resten av året. Store datasentre som driver med utvinning av kryptovaluta
2788 (såkalt «mining») får i dag redusert elavgift da de kategoriseres som kraftkrevende industri.
2789 Mining av kryptovaluta er ikke med på å skape arbeidsplasser, og blir av mange sett på som
2790 miljøfiendtlig grunnet deres høye kraftforbruk. Derfor er ikke dette en industri Arbeiderpartiet
2791 ønsker å subsidiere gjennom lavere priser og avgifter.

2792
2793 Forslag:
2794 Strøm: Fjerne redusert elavgift til kryptovaluta-utvinning Arbeiderpartiet skal arbeide for å
2795 fjerne elavgift til datasentre som driver med mining av kryptovaluta
2796

2797 Innstilling: **Ivaretas helt eller delvis av R 3 Energi**
2798

2799 **Forslag nr. 63**

2800 Sunnfjord Arbeiderparti
2801

2802 Begrunnelse:
2803 I dag bestemmes strømprisen ut fra hvilken av de fem ulike geografiske sonene du bor i,
2804 mens nettleien bestemmes basert på kostnadsnivået til nettselskapet. Dette gjør at man i
2805 enkelte områder har mye høyere kostnad enn andre.

2806
2807 Strømprisen har i 2021 vært vesentlig høyere i de tre sørligste strømsonene enn i de to
2808 nordligste strømsonene. Dette kan endre seg. Olje og Energidepartementet forventer at
2809 strømprisen vil øke mest i NO4 (nord) og NO3 (midt) som følge av elektrifisering av sokkelen
2810 (kilde). Dersom elektrifisering av sokkelen medfører økte strømpriser er det noe hele landet
2811 må spleise på, ikke la deler av landet ta store deler av regningen alene.

2812
2813 Nettleien skal dekke nettselskapets kostnad til transport av strøm, gitt effektiv drift, utnyttelse
2814 og utvikling av nettet. Det er derfor nettselskapets kostnader som fastsetter nettleien som en
2815 får, og gjør at nettleien er veldig ulik rundt omkring i landet. Florø og Førde er ikke veldig
2816 ulike byer med tanke på størrelse og beliggenhet. Likevel betaler man 34,5% mer i nettleie i
2817 Florø enn man gjør i nabobyen Førde, som skyldes at Førde har BKK Nett AS som
2818 nettleverandør, mens det er Linja AS som er nettleverandør i Florø

2819
2820 Forslag:
2821 Strøm: Arbeide for en felles nettleie og strømpris i hele landet Prisen på strøm og nettleie bør
2822 være lik i hele landet, uavhengig av hvor man er bosatt. Arbeiderpartiet bør derfor jobbe for å
2823 redusere antall strømsoner i Norge fra fem soner til en felles sone, og innføre en felles
2824 nettleiepris uavhengig av hvilket nettselskap man har.

2825
2826 Innstilling: **Ivaretas helt eller delvis av R 3 Energi**
2827

2828 **Forslag nr. 64**

2829 Sunnfjord Arbeiderparti

2830

2831 Begrunnelse:

2832 Vår billige, fornybare og rene kraftproduksjon er blitt gjenstand for et profittjag som går ut
2833 over verdiskapingen i fastlands-Norge. Arbeidsplassene trues av skyhøye strømpriser som
2834 er prisen på den råvaren som har gitt Norge konkurranseevne og tusenvis av arbeidsplasser
2835 i rundt hundre år.

2836

2837 Det er ikke utenlandskablene som gir oss forsyningssikkerhet, det er det våre
2838 vannkraftmagasiner som gjør og som har en energilagringsskapasitet på 70 % av vår
2839 årsproduksjon. Energiloven av 1991 gjorde vannkraften vår til en vare som et titalls
2840 utenlandskeide selskaper og el-kraftmeglere tjener milliarder på å kjøpe og selge til vanlige
2841 folk. Vi mener at Arbeiderpartiet nå har en unik anledning til å ta tak i dette og gjenopprette
2842 styringen av vårt arvesølv – vannkraften

2843

2844 Forslag:

2845 Vedrørende pris på strøm- endring av avtaler og skatteregime Staten må styre
2846 vannmagasinene, kraftproduksjonen og prisen. Staten må også sikre at eksport av vannkraft
2847 bare gjelder overskuddskraft. El-kraftavtalen med EU må reforhandles for å få dette til.
2848 Fordyrende mellomledd i kjøp og salg av vannkraft må fjernes. Skatteregimet for vannkraft
2849 må endres slik at det blir lønnsomt å oppgradere eldre kraftanlegg

2850

2851 Innstilling: **Ivaretas helt eller delvis av R 3 Energi**

2852

2853 **Forslag nr. 65**

2854 Sveio Arbeiderparti

2855

2856 Begrunnelse:

2857 Noreg er i ein unik situasjon når det gjeld ei berekraftig energiforsyning basert på vasskraft.
2858 Dette er eit viktig bidrag for Noreg sin klimapolitikk. Men vårt parti har også sagt at
2859 klimapolitikken skal være rettferdig. Dette sett i samanheng med at det no er vanlege folk sin
2860 tur, inneber ei klar forventning om at Arbeiderpartiet i nær framtid syt for stabil og rimeleg
2861 energiforsyning både til private, næringslivet og det offentlege. God tilgang til rimeleg
2862 energiforsyning bør også i framtida være eit konkurransefortrinn for vår eksportnæring. Slik
2863 situasjonen er no, gjev grunn til å bli uroa.

2864

2865 Forslag:

2866 Vestland Arbeiderparti meiner at følgande tiltak bør vurderast: - Halde fram med dagens
2867 statlege støtteordning og kanskje auke denne. - Syte for at tilgang til straum blir meir jamnt
2868 fordelt i heile landet året rundt. - Statlege avgifter bør avpassast prisnivået i ekstreme
2869 situasjoner. - Vurdere endringar i gjeldande konsesjonar for utanlandskablane. - Framtidig
2870 havvind bør bli ført til fastlandsnoreg. - Effektivisere dagens kraftanlegg.

2871

2872 Innstilling: **Ivaretas helt eller delvis av R 3 Energi**

2873

2874 **Forslag nr. 66**

2875 Ullensvang Arbeiderparti

2876

2877 Begrunnelse:

2878 Det haster med å innføre tiltak som også omfatter næringslivet

2879 Regjeringen skal ha ros for tiltakene som allerede er iverksatt, men når strømkrisen ser ut til

2880 å vedvare må det iverksettes tiltak som omfatter næringslivet. Vi foreslår kompensasjon for

2881 priser over 45 øre/kWh for alle strømkunder, også næringslivet. Ved å slå sammen tiltakene

2882 til en generell ordning vil vi få en ordning som er enkel å forstå, enkel å praktisere og som vil

2883 gi forutsigbarhet for strømkundene. Innslagspunktet ligger på et nivå som vil motivere

2884 sluttbrukere til ikke å sløse med strøm. Og viktigst – en ordning som gjelder alle er hva EU

2885 selv anbefaler. Norsk husholdning og næringsliv er særlig sårbar for høye strømpriser. Ingen

2886 andre varer har samme betydning for alt samfunnsliv som strømprisen. Strømprisen påvirker

2887 hver dag folk, næringsliv, frivillige organisasjoner og landbruket. Vannkraften har alltid vært

2888 et fortrinn for Norge. Vi har Europas høyeste elektrisitetsforbruk pr innbygger, ikke

2889 nødvendigvis fordi vi sløser, men fordi vår energiforsyning hovedsakelig er basert nettopp på

2890 den rene fornybare elektrisiteten vi produserer fra vann- og vindkraft. Det innebærer samtidig

2891 at vi er mer sårbare for høyere strømpriser enn noen andre land – og forklarer også de

2892 voldsomme protestene de ekstreme prisene har skapt.

2893

2894 Forslag:

2895 Vestland arbeiderparti har følgende uttale:

2896 • Innslagspunktet for straumstøtte vert sett til 45 øre/kWh for sluttbrukarane

2897 • Staten tek kostnader over 45 øre/kWh/evt. dekkar 80% over 45 øre

2898 • Innslagspunktet gjeld for alle - også næringslivet

2899 • Tiltaket er midlertidig f.o.m 01.01.22 t.o.m april når EU-statane skal gjera ny vurdering.

2900

2901 Innstilling: **Ivaretas helt eller delvis av R 3 Energi**

2902

2903 **Forslag nr. 67**

2904 Vik Arbeiderparti

2905

2906 Begrunnelse:

2907 Som fylgje av elektrifisering av biler, båtar, fly, ferjer og ikkje minst framtidig ny industri, vert

2908 det mangel på elektrisk kraft for å ta nye steg i det grønne skifte. I tillegg fører elektrifiseringa,

2909 auka kraftproduksjon og auke kraftutveksling med utlandet til kapasitetsproblem i

2910 straumnettet som krev store investeringar. Det er eit stort unytta potensiale i å nytta solenergi

2911 på tak-/vegg-overflater på offentlege bygg og næringsbygg over heile landet. Dette gjeld

2912 særleg nybygg, men også ved fasadeendringar / renovering / ombygging av eksisterande

2913 bygg. Påbod om bruk solenergi vil gjev auke i lokalprodusert energi som ikkje vil belaste

2914 straumnettet, snarare avlaste det. Tiltaket vil kunne redusere behovet for nye store vind- og

2915 vasskraftutbyggingar og det vil redusere investeringane i kraftoverføringa over heile landet.

2916 På sikt vil tiltaket både gje billegare straum og billegare nettleige for hushaldningar og

2917 næringsliv.

2918

2919 Forslag:

2920 Det bør bli påbod om å installere solfangarar eller solceller på alle nye bygg og ved
2921 omfattande renovering av bygg. Påbodet skal gjelda for offentlege bygg og næringsbygg
2922 med grunnflate over 500kvm. Gode statlege tilskotsordningar gjennom Enova er ein
2923 føresetnad.

2924

2925 Innstilling: **Ivaretas helt eller delvis av R 3 Energi**

2926

2927 **Forslag nr. 68**

2928 Vik Arbeiderparti

2929

2930 Begrunnelse:

2931 Kraftprisane i Noreg vert fastsett på NordPool, for kvar dag/time for kvart prisområde.
2932 Prisområda er definert av Statnett, grunna flaskehalsar for overføring av kraft. I haust/vinter
2933 ar vi sett enorme prisdifferansar mellom sør og nord i landet, tidvis meir enn 10 gonger så
2934 høge prisar i sør, enn nord for Dovre. Skilnaden skuldast flaskehalsar i kraftsystemet og
2935 manglande linjer mellom nord og sør. I praksis er det overskot på kraft nord for Dovre og
2936 underskot i sør. Utan flaskehalsane kunne krafta vorte overført fritt mellom nord og sør, og
2937 jamna ut kraftprisane innanlands. Det er uholdbart for innbyggjarar og konkurranse-vridande
2938 for næringslivet, at prisen på noko dei aller fleste ikkje kan klara seg utan, varierer så mykje
2939 mellom landsdelar, til og med internt i enkelte kommunar. I Statnett sin nylege
2940 marknadsanalyse, er snittprisen forventa å vera opp mot 30 øre/kWh dyrare sørpå, enn
2941 nordpå, heilt fram mot 2026. Slike skilnader i pris mellom regionar er uholdbare, og vil skape
2942 mistillit til det politiske systemet, kraftbransjen, og i tillegg redusere motivasjonen for det
2943 grøne skiftet. Kraftsystemet i Noreg og Sverige er i praksis felles. Statnett peikar på
2944 flaskehalsar i Sverige som hovudårsaka til utfordringane me ser her til lands. Eit slikt svar,
2945 tyder på at me i energipolitikken har gjort oss svært avhengige av svenskane.

2946

2947 Forslag:

2948 Straumprisane innanlands må utjamnast. Det må skje ved å investera i utstyr for å styra og
2949 utnytta eksisterande kapasitet i den nye linja mellom Sogndal og Ørskog. Ferdigstill
2950 konsesjon og bygga linja mellom Sogndal og Aurland. Oppgradera sambandet mellom
2951 Fåberg og Gudbrandsdalen og Aura på Sunndalsøra. Forsere tiltak og
2952 konsesjonshandsaming, for å fjerne alle flaskehalsar mellom nord og sør i Norge, så raskt
2953 som mogeleg.

2954

2955 Innstilling: **Ivaretas helt eller delvis av R 3 Energi**

2956

2957 **Forslag nr. 69**

2958 Vik Arbeiderparti

2959

2960 Begrunnelse:

2961 I EU er det krav til funksjonelt skilje for nettføretak med meir enn 100.000 kundar.
2962 Grunngevinga var fare for at store selskap kunne manipulera marknaden.

2963 Det er unødvendig å påtvinga nettføretak i Noreg meir byråkrati enn i EU. I eit stortings-
2964 anmodningsvedtak vart det likevel vedteke å be regjeringa setja grensa på 30.000 kundar,
2965 medan Granavoldenerklæringa batt regjeringspartia til å stemme for ei grense på 10.000
2966 kundar. Ei låg grense er byråkratiserande og fordyrande og hindrar smådriftsfordeler og
2967 fleksibilitet. Administrasjonskostnadene aukar, noko som går ut over innovasjon og
2968 verdiskaping. Å pålegge dei mindre selskapa høgare kostnader aukar nettleiga, og forsterkar
2969 presset for å slå seg saman i større einingar. Samtidig dreg dei store aktørane fordel av at
2970 mindre selskap ikkje får nytta kompetanse effektivt på tvers av fagområde. Vi er uroa for at
2971 dette fører til at distrikta si evne til å tiltrekka seg kompetent arbeidskraft, lokale lære-plassar
2972 og ein god beredskap med bakgrunn i nærleik og lokal kompetanse, blir skadelidande.

2973

2974 Forslag:

2975 Unntaket i energilova §4-7 3. ledd om krav til funksjonelt skilje for nettføretak må endrast til
2976 nettføretak med 100.000 kundar. Noverande grense på 10.000 kundar er byråkratisk,
2977 urasjonell og ineffektiv og til hinder for utvikling i distrikta.

2978

2979 Innstilling: **Avvises**

2980

2981 **Forslag nr. 70**

2982 Voss Arbeiderparti

2983

2984 Begrunnelse:

2985

2986 Forslag:

2987 Innspel til energikommisjonen

2988

2989 Voss arbeidarparti samla til årsmøte ber om at energikommisjonen legg til grunn for arbeidet
2990 sitt at rein elektrisk energi er produsert av naturressursar som er fellesskapen si eiga.

2991 Elektrisk kraft er ein knapp ressurs som folk flest må få tilgang til i akseptable mengder til ein
2992 låg og føreseieleg pris året gjennom. Luksusforbruk må betalast med ein høgare pris.

2993

2994 Straumprisen og nettleiga bør vera sams over heile landet. For å setja fart i
2995 energiøkonomiseringa bør el-avgifta til slike føremål gå gjennom Husbanken til sterkt
2996 subsidierte lågterskel energiøkonomiseringstiltak for folk flest.

2997

2998 Staten må også sikra industrien og landbruket føreseielege og gunstige straumprisar.

2999 Produksjon av Kryptovaluta, datalagring og anna produksjon utan sysselsetjingspotensial
3000 bør ikkje bli omfatta av ei slik ordning

3001

3002 Innstilling: **Ivaretas helt eller delvis av R 3 Energi**

3003

3004 **Forslag nr. 71**

3005 Øygarden Arbeiderparti

3006

3007 Begrunnelse:
3008 Straumprisane seinhaustes 2021 og vinteren 21/22 har vore på eit nivå som har gjort
3009 straumrekningane utfordrande for folk med heilt vanlege inntekter. For folk med dårleg råd
3010 har straumprisane vorte eit stort problem, med direkte innverknad i kvardagane. Slik kan det
3011 ikkje halde fram. I Noreg skal folk ha billige kraftprisar gjennom heile året.

3012
3013 Øygarden Arbeidarparti er nøgde med at Hurdalsplattforma seier at det skal utformast
3014 kraftfulle tiltak for å redusere høge straumkostnadar. Dette arbeidet må følgjast opp.
3015 Straumstønadsordninga som allereie er innført er ei god, midlertidig ordning.

3016
3017 Øygarden Arbeidarparti meiner difor det trengs ei permanent endring i rammeverket for
3018 korleis straumprisane for privathushaldningane vert fastsett, som gjer at me unngår for høge
3019 straumprisar i periodar med lite straum og stor etterspurnad. Dette kan skje på mange måtar:
3020 Staten kan til dømes dekkje det meste av privathushaldningane sine auka straumkostnadar
3021 over ein viss kostnad per kilowatt time. Kostnadane kan anten dekkast direkte av staten – og
3022 dermed av dei store inntektene staten har i periodar med høge straumprisar. Eit anna
3023 alternativ er at kostnadane vert dekkja inn gjennom kraftprissystemet, ved eit lite påslag i
3024 straumprisen for privathushaldningane i periodar når straumprisen er låg.

3025
3026 Forslag:
3027 Me må dei komande åra unngår nye situasjonar der privathushaldningane må ut med det
3028 mangedoble av kva straumprisen vanlegvis brukar vere på vinterstid. Arbeiderpartiet må vere
3029 garantisten for at straumprisane skal vere for vanlege folk.

3030
3031 Innstilling: **Ivaretas helt eller delvis av R 3 Energi**
3032

3033 **Forslag nr. 72**

3034 Årdal Arbeiderparti

3035
3036 Begrunnelse:
3037 Bustadpolitikk og Husbanken.
3038 Regjeringa har fire satsingar for ein aktiv bustadpolitikk. Vi vil at fleire skal få moglegheit til å
3039 eige eigen bustad, utvikle gode bumiljø, legge til rette for å bygge fleire bustader og ha ein
3040 klimavenleg byggenæring. Klimakrava til byggenæringa må skjerpast. Det er eit mål å få fart
3041 på bustadbygging, særskilt i distrikta.

3042
3043 Forslag:
3044 Årdal Arbeiderparti meiner at regjeringa må gjere nødvendige grep slik at norske
3045 solcellepanel blir prioriterte i alle offentlege byggeprosjekt der det er mogleg, både ved
3046 nybygg og renovering. Det må også gjevast stønadsordningar, som mva-fritak, tilskot og lån
3047 til etablering og utbetring til privatpersonar som ønskjer å enøk-effektivisere bustaden sin, og
3048 gjere dei meir klimavenlege.

3049
3050 Innstilling: **Ivaretas helt eller delvis av R 3 Energi**
3051

3052 **Helse**

3053 **Forslag nr. 13**

3054 Luster Arbeiderparti

3055

3056 Begrunnelse:

3057 Halvparten av norske kommunar seier dei har store utfordringar med å skaffe nok
3058 helsepersonell. Det er allereie 130 000 nordmenn som manglar fastlege. Mange av dei som
3059 står utan fastlege bur i distrikts-Noreg der legemangelen er størst. Regelen innført med frist
3060 1.mars 2019 som seier at den som er utdanna i utlandet og vil starte som lege i
3061 spesialisering fyrst må gjennom norsk turnus vanskeleg-gjer situasjonen utan forsvarleg
3062 grunn. Det kan til dømes ikkje vera naudsynt for legar utdanna i Danmark å gjennomføre
3063 dobbel turnusteneste for å arbeide som lege i Noreg. Dette råkar både danske legar som
3064 arbeider i Noreg og nordmenn utdanna i Danmark. Norge må etterkoma dei høge
3065 ambisjonane på helsetryggleik og velferd til innbyggjarar over heile landet med faktiske tiltak.

3066

3067 Forslag:

3068 Arbeiderpartiet må snarast ta initiativ til å gjere om turnusregelen og Helsedirektoratet må
3069 godkjenne søknadene om autorisasjon til norske legar som er ferdigutdanna i Danmark.
3070 Verken i eller utanfor ein pandemi har distrikts-Noreg råd til å tape desse legane.

3071

3072 Innstilling: **Ivaretas helt eller delvis i forslag R 4 Et sterk offentlig helsevesen**

3073 **Forslag nr. 73**

3074 Arbeiderpartiet i Bergen

3075

3076 Begrunnelse:

3077 Helseforetakene sitt system for transport av pasienter er ikke dimensjonert for økningen i
3078 polikliniske behandlingstilbud på dagtid. Uforutsigbarheten i tjenesten skaper utrygghet for
3079 alle pasienter – uavhengig av alder, hjelpebehov og diagnose. Pasientene vet ikke om de
3080 rekker fram til behandlingen i tide, til tross for at turen er bestilt på forhånd. Unge barn
3081 opplever å vente så lenge på transport etter behandling at de er usikre på om de når
3082 medelevene sine på SFO, eller om de blir kjørt rett hjem til middag med familien.
3083 Kreftpasienter som har fått cellegiftbehandling, med de ubehageligheter det medfører,
3084 opplever å måtte vente i en time eller mer på transporten. Slik kan vi ikke ha det.

3085

3086 Transportoppdragene i pasientreiseordningen er dårlig betalt for taxinæringen, og gir
3087 halvparten så mye inntekt som en ordinær tur. En direkte konsekvens av dette er at sjåførere
3088 tar oppdrag tett opptil pasientreisen, og blir forsinket. Dette er uholdbart både for pasienter,
3089 pårørende og sjåførere. Det må en endring til.

3090

3091 Forslag:

3092 Arbeiderpartiet i Bergen vil at:

3093 • Finansieringsordningen av helseforetakene og pasientreiseordningen må bli evaluert.

3094 Pasienter og pårørende må bli lyttet til.

3095

3096 Innstilling: **Ivaretas helt eller delvis i forslag R 4 Et sterk offentlig helsevesen**
3097

3098 **Forslag nr. 77**

3099 Arbeiderpartiet i Bergen

3100

3101 Begrunnelse:

3102 Etter forslag fra Regjeringen har Stortinget vedtatt å øke egenandelen på helsetjenester i
3103 2022 til kr 2921, en økning på kr 461 fra 2021-nivå på kr 2460. Dette er en økning på 19
3104 prosent som er langt over prisstigningen (nov 2020 – nov 2021) på 1,8 prosent (5,1 prosent
3105 medregnet prisøkningen på strøm). I Aps program og i Hurdalsplattformen står det «Holde
3106 egenandeler på et lavt nivå» og i 2020 beskyldte Ap regjeringen Solberg for å være «fryktelig
3107 usosial» da daværende regjering foreslo en økning til kr 3183.

3108

3109 Økningen av egenandelen på helsetjenester i 2022 er usosialt og vil ramme mange som
3110 allerede sliter økonomisk som følge av korona og de økte strømutgiftene i vinter.

3111 Tilbakeføring av den økte egenandelen må gjøres i revidert statsbudsjett til våren.

3112

3113 Forslag:

3114 Arbeiderpartiet i Bergen vil at:

3115 • Økningen av egenandelen på helsetjenester i 2022 reverseres til 2021-nivå, som var på kr
3116 2460. Tilbakeføring til 2021-nivå må komme i revidert statsbudsjett våren 2022.

3117

3118 Innstilling: **Vedtas, oversendes stortingsgruppen**

3119

3120 **Forslag nr. 78**

3121 Arbeiderpartiet i Bergen

3122

3123 Begrunnelse:

3124 Det er fellesskapets ansvar å tilrettelegge for god helse, uansett om det er fysisk eller
3125 mentalt velvære. Andelen unge med psykiske vansker og lidelser er økende. Ungdata
3126 undersøkelsene viser at vi føler på mer press og stress enn før. I tredje år på videregående
3127 sliter en tredjedel av jenter med tunge depressive plager. Over en tiendels av gutter
3128 rapporterer det samme. Lang ventetid og stigma fører til at mange unge ikke får den hjelpen
3129 de trenger, når de trenger den.

3130

3131 Forslag:

3132 Arbeiderpartiet i Bergen vil at:

3133 • Arbeide for at BUP får økt kompetanse rundt spiseforstyrrelser og andre sykdommer som
3134 har økt under pandemien, kortere ventetid og et tryggere miljø for ungdommer.

3135 • Skape flere og større lavterskeltilbud for ungdom som sliter psykisk.

3136 • Innføre kjønnspoeng for menn på helsesykepleierstudiet

3137 • Styrke ordningen ved kjønnspoeng for menn på profesjonsstudiet i psykolog

3138 • Sette en ramme på maksimum 3 uker ventetid før psykisk helsehjelp

3139 • Opprette en ordning for akutt psykisk helsehjelp

- 3140 • Få inn mer kunnskap om psykisk helse læreplanen fra og med barnehagen
3141 • Styrke studentsamskipnadens midler for prosjekter for psykisk helse
3142

3143 Innstilling: **Ivaretas helt eller delvis i forslag R 4 Et sterk offentlig helsevesen**
3144

3145 **Forslag nr. 80**

3146 Fjaler Arbeiderparti

3147

3148 Begrunnelse:

3149 Hyllestad kommune er eit eksempel på ein kommune utan fungerande taxi. Kombinert med
3150 svært mangelfullt kollektivtilbod er det særst vanskeleg å utvikle og tilby gode tenester.

3151

3152 Forslag:

3153 Helseføretaka og Fylkeskommunane må bli pliktige til å samordne taxiløyver for å sikre
3154 forsvarleg taxi-dekning i alle kommunar. For kommunar der det er nødvendig, må det inngås
3155 særavtalar for å unngå soner utan god taxi-dekning.

3156

3157 Innstilling: **Ivaretas helt eller delvis i forslag R 4 Et sterk offentlig helsevesen**

3158

3159 **Forslag nr. 81**

3160 Kinn Arbeiderparti

3161

3162 Begrunnelse:

3163 God livskvalitet blant born og unge vaksne er viktig for å legge godt til rette for produktive og
3164 fullverdige liv i eit stadig meir krevjande og komplisert samfunn. Difor er det viktig med
3165 satsing på lågterskeltilbod ute i kommunane. Samstundes må det til ei styrking av
3166 spesialisthelsetenestene. Ein må rekke ut til born og unge som slit med lette psykisk plager,
3167 men òg til dei som slit med alvorlege lidningar og deira føresette.

3168

3169 Arbeiderpartiet må:

3170 • styrke kapasiteten og kvaliteten i det psykiske helsevernet slik at dei sjukaste og mest
3171 utsette får rask og god hjelp

3172 • auke fokus på utvikling av lågterskeltilbod i kommunane

3173 • auke tilgjengelegheit i skulehelsetenesta og innføre ei nasjonal bemanningsnorm for
3174 denne

3175 • styrke satsing på digital helsehjelp til ungdom der dei kan møte kvalifisert helsepersonell
3176 og målrette informasjonskampanjar for born og unge

3177

3178 Forslag:

3179 Psykisk helse blant born og unge.

3180 Kinn AP meiner at utfordringane med psykisk helse hjå born og unge må vere eit særst viktig
3181 politisk innsatsområde for Arbeiderpartiet dei neste åra.

3182

3183 Innstilling: **Ivaretas helt eller delvis i forslag R 4 Et sterk offentlig helsevesen**

3184

3185 **Forslag nr. 83**

3186 Stad Arbeiderparti

3187

3188 Begrunnelse:

3189 Ei sterk offentlig helseteneste er avgjerande viktig for å motverke aukande økonomiske,
3190 sosiale og geografiske forskjellar samt motverke ei todeling av helsetenestene. Vi er difor
3191 glade for at den nye Arbeiderparti-leia Regjeringa no så tydeleg set retning for å styrke det
3192 offentlege helsevesenet. Mellom anna ved å styrke sjukehusøkonomien, og ved å skrote
3193 ordninga med fritt behandlingsval. Dette arbeidet må halde fram. Det samme må arbeidet
3194 med å utdanne relevant helsepersonell til arbeid ved store og små sjukehus over heile
3195 landet. For rekruttering til dei mindre sjukehusa, vil det vere ein fordel om ein del av denne
3196 utdanninga kan skje desentralt.

3197

3198 Forslag:

3199 Stad Arbeidarparti meiner at eit sterkt offentlig helsevesen må sikrast nok ressursar, i tillegg
3200 til at ein må ha fokus på utdanning og rekruttering av helsepersonell, og å behalde kvalifisert
3201 helsepersonell i arbeid så lenge som råd.

3202

3203 Innstilling: **Ivaretas helt eller delvis i forslag R 4 Et sterk offentlig helsevesen**

3204

3205 **Forslag nr. 84**

3206 Stad Arbeiderparti

3207

3208 Begrunnelse:

3209 Rekruttering av helsepersonell, inkludert legar, er ei stadig større utfordring. Dette merkar ein
3210 særleg utanfor dei største byane. Demografiutvalet leia av Victor Normann har mellom anna
3211 belyst problemstillinga. Medisinerutdanninga krev både høg akademisk kvalitet og god og
3212 praktisk opplæring. Kombinasjonen av akademisk forankring ved universitetet og praksis
3213 ved fleire mindre sjukehus, viser seg å vere god. Det er godt dokumentert at fleire studentar
3214 vert verande der dei tek utdanninga si. Det å få ta ein større del av utdanninga ved eit mindre
3215 sjukehus, som til dømes i Førde, vil såleis også vere gunstig for rekruttering av legar både til
3216 kommunar og til spesialisthelsetenesta i distrikta.

3217

3218 Forslag:

3219 Stad Arbeiderparti meiner at Vestland Arbeidarparti må støtte opp om arbeidet med
3220 Vestlandslegen i regi av Universitetet i Bergen

3221

3222 Innstilling: **Vedtas, oversendes stortingsgruppen**

3223

3224 **Forslag nr. 85**

3225 Stad Arbeiderparti

3226

3227 Begrunnelse:
3228 Gode og trygge oppvekstvilkår er utgangspunktet for at alle barn kan ha god trivsel og god
3229 utvikling. Forebygging er kanskje det aller viktigaste for at barn kan ha ei god psykisk helse.
3230 Forebygging skjer der barn og ungdom lever liva sine. I heimen, i barnehagen, på skulen, i
3231 vennekretsen, på fritidsaktivitetar. Barn som er trygge, som blir sett og inkluderte har eit godt
3232 utgangspunkt for ei god psykisk helse. For dei som likevel treng hjelp, er det viktig at denne
3233 er lett tilgjengeleg. Barn og ungdom skal ikkje risikere å måtte leite seg fram mellom ulike
3234 hjelpeinstansar. Dei treng «ei dør inn» til det kommunale hjelpeapparatet, og smidige
3235 overgangar til spesialisthelsetenesta der dette er nødvendig.
3236 Vi veit at unge med vedvarande psykiske helseplager kan ha auka risiko for å ikkje fullføre
3237 utdanning, og dermed risiko for å bli ståande utanfor arbeidslivet.
3238 For oss i Arbeidarpartiet er det viktig at alle kan delta i samfunnet. Difor er forebygging og
3239 behandling av psykiske helseplager hos barn og ungdom noko vi må og vil løfte.

3240
3241 Forslag:
3242 Stad Arbeidarparti meiner at god psykisk helse er minst like viktig som fysisk helse. Dette
3243 gjeld særleg for barn og ungdom. Difor må forebygging og behandling av psykiske
3244 helseplager få ein enno større plass i velferdssamfunnet.

3245
3246 Innstilling: **Ivaretas helt eller delvis i forslag R 4 Et sterk offentlig helsevesen**
3247

3248 **Forslag nr. 86**

3249 Stad Arbeiderparti

3250
3251 Begrunnelse:
3252 Statestikk syner at sjukepleiemangelen har nådd rekordhøgder dei siste åra, og at denne
3253 utviklinga vil halde fram om det ikkje vert sett i verk tiltak på både kort og lang sikt.
3254 Sjukepleiemangelen går ut over pasienttryggleiken og helsetenestene.

3255
3256 Forslag:
3257 Stad Arbeidarparti føreslår at pensjonerte sjukepleiarar får høve til å arbeide så mykje som
3258 dei sjølv ønskjer utan at å bli trekte i pensjon, altså same ordning som personar i privat
3259 næringsliv, fødte etter 1957, kan ta ut full pensjon og jobbe fullt ut ved sidan av utan at det
3260 får følgjer for pensjonsyttinga.

3261
3262 Innstilling: **Ivaretas helt eller delvis i forslag R 4 Et sterk offentlig helsevesen**
3263

3264 **Forslag nr. 87**

3265 Stad Arbeiderparti

3266
3267 Begrunnelse:
3268 Noreg skal vere verdast beste land å få barn i. Dessverre er barselsomsorga i dag
3269 nedprioritert , innskrenka og saknar ressursar. For kvinner som føder under desse tilhøva får
3270 dette altfor ofte negative konsekvensar – for kvinna, barnet og familiane deira. Gjennom dei

3271 siste tiåra har barselopphalda ved sjukehusa vorte skore ned til eit minimum, og nye
3272 sjukehus vert dimensjonert til liggetid ned mot eit døger etter fødsel. Kommunen er ikkje
3273 rusta til å overta omsorga, og heimebesøk av jordmor vil aldri kunne erstatte inneliggande
3274 omsorg. Alle sjukehus må ha eigne lokalar til barsel som har kapasitet til at kvinna og partner
3275 kan vere på sjukehuset så lenge det er behov. Tidleg heimreise skal vere eit tilbod, ikkje eit
3276 sparetiltak. Normer for liggetid vert fjerna. Alle har rett på heimebesøk 1-3 dagar etter
3277 heimreise. Ved behov skal det vere rom for gjentekne heimebesøk. Alle har rett til kvalifisert
3278 ammerettleiing på sjukehus og helsestasjon. Amme- og eller ernæringsproblem i
3279 spedbarnsfasen skal utløyse øyeblikkeleg helsehjelp. Fødestad har plikt til å drive
3280 ammeopoliklinikk med spesialisert personell som varetek mødrer og barn som treng utvida
3281 tiltak i forhold til eksisterande tilbod. Alle har rett til ei samtale om fødselen på sjukehuset når
3282 ein er klar for det med ein fødselshjelpar som var til stades under fødselen
3283

3284 Forslag:

3285 Stad Arbeiderparti meiner: Føresetnaden for god barselsomsorg er nok pengar, nok folk og
3286 nok plass. Utan desse tre er på plass, er det uråd å styrke og betre barselomsorga. Det må
3287 innførast ein finansieringsmodel som sikrar kvalitet i barselomsorga. Rekrutteringa må
3288 aukast for å sikre nok jordmødrer og barnepleiarar på jobb – i fulle stillingar.
3289

3290 Innstilling: **Ivaretas helt eller delvis i forslag R 4 Et sterk offentlig helsevesen**

3291 **Forslag nr. 88**

3292 Sveio Arbeiderparti

3293

3294 Begrunnelse:

3295 Under covid-19 pandemien ser me ei stor auke i personar som har behov for hjelp innan den
3296 kommunale psykisk helsetenesten. Auken i behovet er dramatisk og så stor at det ikkje er
3297 tilstrekkeleg ressursar på den kommunale psykiske helsetenesta. Dette går i tillegg ut over
3298 det viktige førebyggjande arbeidet både helsestasjon og psykisk helseteneste gjer. Sveio
3299 arbeiderparti vil derfor at det blir prioritert midlar til ressursar for å kunne dekke opp behovet
3300 etter pandemien, slik at kommunane kan yte hjelp til alle som treng det av lavterskeltilbod.
3301 Utlysing av midlar må vere av eit slikt omfang at ein kan ta inn ekstra ressursar over ein
3302 lengre periode, ikkje berre nokon månadar.
3303

3304 Forslag:

3305 Vestland arbeiderparti vil at det snarast råd blir sett av statlege midlar til å styrke arbeidet
3306 med psykisk helseteneste i kommunane for å dekke det auka behovet etter pandemien og
3307 førebygge langtidsverknadar.
3308

3309 Innstilling: **Vedtas, oversendes Stortingsgruppen**

3310

3311 **Forslag nr. 89**

3312 Ullensvang Arbeiderparti

3313

3314 Begrunnelse:

3315 Mesteparten av hjerteforskning er gjort på menn og de fleste legemidler er utprøvd på menn.
3316 Det er problematisk når samme behandling kan være mindre effektivt for kvinner enn for
3317 menn. WHO har identifisert høyt blodtrykk som den vanligste årsak til at kvinner dør. 90
3318 prosent av dødsfallene skyldes enten hjertesykdom som hjerteinfarkt, hjertesvikt,
3319 hjerteflimmer eller hjerneslag. Kvinner har andre risikofaktorer for utvikling av hjertesykdom,
3320 får andre varianter av hjertesykdom og har andre bivirkninger av medikamenter enn menn.
3321 Allerede i en norsk offentlig utredning om kvinnehelse i 1999 ble kunnskapshullene godt
3322 dokumentert. Det er nedslående at en rapport fra Kilden kjønnsforskning.no fra 2019, 20 år
3323 senere, dokumenterte at kunnskapshullene fremdeles består. Sommeren 2020 ble Senter for
3324 hjertesykdom hos kvinner i Bergen åpnet. Senteret er finansiert med private gaver fra bl.a
3325 ulike foreninger og Universitetet i Bergen. Senteret har allerede fått internasjonal
3326 anerkjennelse for sine resultater. Finansieringen rekker til å drive senteret ut 2025 – deretter
3327 håper senteret å få støtte via UiB.

3328

3329 Forslag:

3330 Arbeiderparti mener at «Senter for hjertesykdom hos kvinner» sin forskning er så viktig at
3331 den bør sikres og videreføres med tilskudd fra det offentlige. Det er på tide at offentlig
3332 forskningsfinansiering fyller kunnskapshullene om hjertesykdom hos kvinner.

3333

3334 Innstilling: **Ivaretas helt eller delvis i forslag R 4 Et sterk offentlig helsevesen**

3335

3336

3337 **Forslag nr. 92**

3338 Vestland AUF

3339

3340 Begrunnelse:

3341 Eit viktig sosialt tiltak er frikortet vårt for medisinske tenester. Dette er kanskje eit av dei
3342 smartaste tiltaka vi har lagt til rette for, slik at alle skal kunne hente ut langtidsmedisin og
3343 behandling. Tidleg 2021 var eigenandelen på 2460kr på frikortet. Derimot i år vart denne
3344 prisen auka til 2921kr. Dette er ei usolidarisk auke på 461 kr. Beløpet verkar ikkje mykje for
3345 den vanlege mannen på gata. Derimot for dei som verkeleg har bruk for ordninga er dette ei
3346 svært betydeleg auke. Vestland AP meiner at frikortordninga er svært viktig for svært mange,
3347 og at det derfor vert feil å kutte i ordninga.

3348

3349 Forslag:

3350 Vestland Arbeiderparti vil behalde den opprinnelege satsen på frikort for medisinske
3351 tenestar, og på sikt redusere eigenandelen.

3352

3353 Innstilling: **Avvises, ivaretatt i forslag 77**

3354

3355 **Forslag nr. 95**

3356 Årdal Arbeiderparti

3357

3358 Begrunnelse:

3359 Psykisk helse hjå born og unge.
3360 Satsinga på psykisk helse har stor betydning for eit godt tenestetilbod og særleg er barn og
3361 unge viktig. Me veit at mangelen på ressursar i psykisk helsevern fører til dårligare
3362 behandling, at nedbygging av sengeplasser medfører kortare liggetid og overfylte
3363 sengepostar. Dette kan føra til auka bruk av tvang, meir medisinbruk, mindre psykososial
3364 behandling og større risiko for tilbakefall etter utskriving. Me veit at å komma tidleg til med
3365 optimal behandling, kan hindra sjølvmondsforsøk og betre prognosen for å bli friskare. Under
3366 pandemien har mange born og unge teke ein stor byrde og den psykiske helsa deira er blitt
3367 dårlegare. Det kjem fram av rapportar at det har vore stor variasjon i behandlingstilbod hjå
3368 BUP der mange har fått utsatt tilbodet eller har mista det heilt. Barn og unge treng å bli sett,
3369 høyrte og teken vare på av jamnaldrande og trygge vaksne for å oppretthalde ei god psykisk
3370 helse.

3371
3372 Forslag:
3373 Årdal Arbeidarparti meiner at det må satsast meir både på førebygging og behandling.
3374 - Det må tilsetjast fleire helsesjukepleiarar og miljøterapeutar i skulen, barnehagar og på
3375 helsestasjonen, som skal arbeide tverrfagleg for born og unge.
3376 - Det må tilsetjast fleire Barne- og ungdomskontaktar innanfor den kommunale psykisk
3377 helsetenesta.
3378 - Ambulerande team hjå BUP

3379
3380 Innstilling: **Ivaretas helt eller delvis i forslag R 4 Et sterk offentlig helsevesen**
3381

3382 **Forslag nr. 96**

3383 Årdal Arbeiderparti

3384

3385 Begrunnelse:

3386 Sjølvmondstankar synest ikkje...

3387

3388 I 2020 tok 639 personar sitt eige liv. Blant desse var det 467 menn og 172 kvinner. Median
3389 alder for sjølvmond er 47 år, det vil sei at halvparten er eldre og halvparten yngre enn 47 år. 7
3390 av 10 som strevar med psykiske problem ber ikkje om hjelp. Det er fortsatt tabu og stigma å
3391 snakke om psykiske utfordringar og lidingar. Blant dei få som ber om hjelp veit me at mange
3392 står i kø i eit helsevesen som ikkje klarar å behandla alle tidsnok, og ventetida blir for lang.
3393 Det vil sei at mange av dei som har auka risiko for sjølvmond kjem ikkje i kontakt med
3394 helsevesenet.

3395

3396 I følge FHI sin folkehelse rapport er det 10 etterlatne og nærstående etter kvart sjølvmond.
3397 Det vil med andre ord sei at mellom 5000 og 6000 menneske er råka kvart år. Fleire studiar
3398 finn høgare førekomst av posttraumatiske stressreaksjonar, forlenga sorg, depresjon, angst
3399 og sjølvmondstankar og/eller -forsøk hjå etterlatne etter sjølvmond.

3400

3401 Sjølvmond er eit betydeleg samfunns,- og folkehelseproblem som råkar altfor mange!

3402 Årdal Arbeidarparti krev politisk handling til å setja inn alle ressursar i arbeidet for psykisk
3403 helse. Me må starta med tidlegare innsats og folk må få hjelp der dei bur!

3404

3405 Forslag:
3406 • Det må etablerast eit lågterskeltilbod med akuttpsykiatri i kommunane.
3407 • Prosjektmidlar til oppstart av dette må øyremerkast.
3408 • Me må ha fleire helsesjukepleiarar og miljøterapeutar som driv førebyggjande arbeid inn
3409 i skulane.

3410
3411 Innstilling: **Ivaretas helt eller delvis i forslag R 4 Et sterk offentlig helsevesen**
3412

3413 **Forslag nr. 97**

3414 Årdal Arbeiderparti

3415
3416 Begrunnelse:
3417 Døgnbehandling til rusavhengige.
3418 Hurdalsplattforma seier at regjeringa vil gjennomføre ei førebyggings- og behandlingsreform
3419 for rusfeltet, som styrker kommunens førebyggjande arbeid og eit integrert ettervern. Mange
3420 står i behandlingsskø i dag og dei opplever at dei vert utskrivne etter kort tid i
3421 spesialisthelsetenesta. Årdal Arbeiderparti meiner at det er viktig å legge til rette for ideelle
3422 tilbydarar for å supplere det offentlege hjelpetilbodet.

3423
3424 Forslag:
3425 Vestland Arbeiderparti skal arbeide for å støtte opp om ideell sektor og ideelle tilbyderer i
3426 helse- og omsorgssektoren, som vil etablere tilbod i Vestland. Dette kan vere
3427 døgnbehandling med fokus på folkehelse for rusavhengige og speleavhengige, og
3428 støttetilbod for pårørande.

3429
3430 Innstilling: **Vedtas, oversendes stortingsgruppen.**
3431

3432 **Forslag nr. 98**

3433 Årdal Arbeiderparti

3434
3435 Begrunnelse:
3436 Fleire fastlækjarar.
3437 Fastlækjarkrisa er gjeldande over heile landet og fastlækjarordninga står i fare for å kollapse.
3438 Hurdalsplattforma har gode langsiktige tiltak, for korleis vi skal ivareta fastlækjarordninga for
3439 alle. Men krisa er akutt og det er særskilt kommunar i distrikta, som ikkje klarer å tilby folk
3440 fastlækjartenester. Distriktpolitiske verkemiddel og lisens til legar som er utdanna i Danmark
3441 vil lette situasjonen, og gje folk den helsehjelpa dei har krav på.

3442
3443 Forslag:
3444 Årdal Arbeiderparti meiner at regjeringa må gje lisens til legar som er utdanna i Danmark,
3445 samt opprette distriktpolitiske verkemiddel, som gjer at fleire søker seg til fastlækjarheimlar
3446 i kommunane.

3447
3448 Innstilling: **Ivaretas helt eller delvis i forslag R 4 Et sterk offentlig helsevesen**

3449

3450 **Forslag nr. 162**

3451 Kvinnherad Arbeiderparti

3452

3453 Begrunnelse:

3454 Fra 1 januar vart frikortgrensa for eigenandelar til helsetjenester og medisiner auka frå 2460
3455 kroner til 2921 kroner. Denne auken råkar særleg dei med kroniske sjukdommar.

3456

3457 Forslag:

3458 Arbeiderpartiet vil reversera auken i frikortgrensa til eigenandelar. Alternativt sjå på ei
3459 ordning der dei med lågast inntekt, studentar og uføre, får ein lågare eigenandel.

3460

3461 Innstilling: **Avvises, ivaretatt i forslag 77**

3462

3463 **Internasjonalt**

3464 **Forslag nr. 101**

3465 Arbeiderpartiet i Bergen

3466

3467 Begrunnelse:

3468 Avskrekking og beroligelse var likeverdige parallelle elementer i norsk forsvars- og
3469 sikkerhetspolitikk under den kalde krigen. Gjennom avskrekking skulle vi gjøre det klart for
3470 en mulig opponent om at et angrep vil bli møtt med resolutt motstand. På den andre siden
3471 skulle vi berolige vår nabo gjennom å tydeliggjøre at vi ikke hadde aggressive hensikter.
3472 Denne strategien materialiserte seg gjennom selvpålagte restriksjoner når det gjaldt
3473 basepolitikk og militærøvelser på norsk territorier.

3474

3475 Tilleggsavtalen om forsvarssamarbeid mellom Norge og USA har implikasjoner for balansen
3476 mellom avskrekking og beroligelse. Vi beroliger ikke Russland med et slikt trekk og kan
3477 skape unødvendig mistro i Moskva knyttet til våre intensjoner. Det kan også bli problematisk i
3478 å reversere en slik tilstedeværelse i fremtiden uten å skape friksjoner med våre nære allierte
3479 USA.

3480

3481 Norge må fortsatt både sikre amerikansk støtte samtidig som vi så langt som mulig innenfor
3482 våre begrensninger sikrer beroligelse overfor vår nabo i øst. Balansen mellom avskrekking
3483 og beroligelse må ivaretas også med tilleggsavtalen. Amerikanske styrker på norsk jord må
3484 ikke bli en hvilepute i oppbygging av vår egen forsvarsevne, og tilstedeværelsen må gis en
3485 tydelig begrunnelse som er forankret i de hensyn norsk forsvarspolitikken bygger på. I tillegg vil
3486 Arbeiderpartiet i Bergen sikre at man tar på alvor den uro som finnes i deler av befolkningen
3487 knyttet til juridisk forskjellsbehandling mellom norske borgere og tjenestepersonell tilknyttet
3488 amerikanske baser.

3489

3490 Forslag:

3491 Arbeiderpartiet i Bergen vil at en eventuell norsk tilslutning til tilleggsavtalen om
3492 forsvarssamarbeid mellom Norge og USA skal være tydelig begrunnet i de hensyn som
3493 norsk forsvarspolitikken bygger på, særlig balansen mellom avskrekking og beroligelse.

3494
3495 Innstilling: **Ivaretatt helt eller delvis i forslag R 5**
3496

3497 **Forslag nr. 102**

3498 Arbeiderpartiet i Bergen

3499
3500 Begrunnelse:

3501 I løpet av de siste årene har polske myndigheter innskrenket grunnleggende
3502 menneskerettigheter for enkelte grupper gjennom innsettelse av dommere og lovvedtak som
3503 ikke er i henhold til en moderne rettstat. Landet har i stor grad sluttet å forholde seg til EU og
3504 de forpliktelser medlemskap medfølger. Dette har gått utover kvinner og LHBT-personer.
3505 Abort er nå kun lovlig dersom det foreligger fare for kvinnens liv, og inngrep og/eller
3506 tilrettelegging for abort kan straffeforfølges. Dette medfører at stadig flere helsepersonell
3507 unngår å utføre slike inngrep, og man kan anta at liv går tapt ved sammenligning av lignende
3508 politikk ført i andre land.

3509
3510 Utenriksministeren varslet i Stortinget 23. november 2021 at Utenriksdepartementet vil foreta
3511 en full gjennomgang av programsamarbeidet med Polen for å sikre økt overvåking og
3512 kontroll med Norges EØS-bidrag.

3513
3514 EØS-midlene er ikke direkte støtte til den Polske regjeringen. Fordeling er på tematiske
3515 programområder etter men fastsatt av Utenriksdepartementet. Men vi kan ikke sitte stille og
3516 følge med på Polens negative utvikling. EØS-avtalen som folkerettslig traktat gir rom for
3517 proporsjonale svartiltak når motparter vesentlig bryter deler av avtalen.

3518
3519 Vi forventer at Norge bidrar til å legge press på Polens regjering via blant annet med bruk av
3520 økonomiske virkemidler. Videre at EU legger til rette for mangfold i alle medlemsland.

3521
3522 Forslag:

3523 Arbeiderpartiet i Bergen mener at i forbindelse med Utenriksdepartementet sin gjennomgang
3524 må Norge:

- 3525 - Fryse eller endre tildeling av Norges EØS-midler til Polen. Ideelle- og frivillige
- 3526 organisasjoner, pressegrupper og/eller individuelle menneskerettighetsforkjempere må ikke
- 3527 rammes av slikt tiltak.
- 3528 - Arbeide for andre at EU/EØS-land gjør tilsvarende endringer i sine økonomiske tildelinger til
- 3529 Polen.
- 3530 - Utrede muligheten for at Polske kvinner skal få økonomisk dekning for reise til Norge for
- 3531 abortinngrep.

3532
3533 Innstilling: **Ivaretatt helt eller delvis i forslag R 5**
3534

3535 **Forslag nr. 104**

3536 Askøy Arbeiderparti

3537

3538 Begrunnelse:

3539 En sosialdemokratisk atomvåpenpolitikk

3540

3541 Atomvåpen utgjør i dag en stor trussel mot vår felles sikkerhet. Arbeiderpartiet har alltid gått i
3542 front for nedrustning av våpen med store humanitære konsekvenser, enten det har vært
3543 klasevåpen eller kjemiske våpen. I Hurdalsplattformen har regjeringen forpliktet seg til å
3544 styrke arbeidet med nedrustning av atomvåpen og å øke fokuset på atomvåpens
3545 humanitære konsekvenser.

3546

3547 I FNs generalforsamling har Norge frem til nå stemt avholdende til resolusjonen
3548 "Humanitarian consequences of nuclear weapons". Dette er en resolusjon som tydelig
3549 anerkjenner den trusselen atomvåpen utgjør. Vestland Arbeiderparti mener derfor at Norge
3550 må støtte denne resolusjonen slik land som Sverige, Østerrike og Hellas har gjort.

3551

3552 Høsten 2021 ble det klart at Norge vil delta som observatør på statspartsmøtene til traktaten
3553 om forbud mot kjernevåpen. Regjeringens avgjørelse bidro til at Tysland nå også skal delta
3554 som observatør. Det er viktig at Norge bruker denne observatørrollen til å bygge opp under
3555 det viktige arbeidet som gjøres for å stigmatisere og avskaffe atomvåpen innenfor rammene
3556 av FNs atomvåpenforbud.

3557

3558 Forslag:

3559 Vestland Arbeiderparti vil:

3560 • At Norge bruker sin observatørrolle på statspartsmøtene til å støtte opp under det viktige
3561 arbeidet som gjøres i forbindelse med atomvåpenforbudet i FN.

3562 • At Norge i FNs generalforsamling støtter resolusjonen "Humanitarian consequences of
3563 nuclear weapons".

3564 • Øke støtten til organisasjoner som arbeider med nedrustning og forbud mot atomvåpen

3565 • At Norge starter prosessen med å tilslutte seg FNs atomvåpenforbud

3566

3567 Innstilling: **Ivaretatt helt eller delvis i forslag R 5**

3568

3569 **Forslag nr. 108**

3570 Vestland AUF

3571

3572 Begrunnelse:

3573 Polen ble lenge ansett som et demokratisk land som respekterte menneskerettighetene. De
3574 siste årene har det imidlertid skjedd en rekke endringer i landet med innskrenkninger av
3575 rettigheter for eksempel grupper, ulovlige innsettelse av dommere og en rekke ulovlige
3576 lovvedtak. Samtidig har landet i stor grad sluttet å forholde seg til EU og forpliktelsene
3577 medlemskapet medfølger.

3578

3579 De gruppene som har opplevd flest menneskerettighetsbrudd og innskrenkninger av
3580 rettigheter er kvinner og LHBT-personer. Kvinner kun mulighet til å ta abort dersom det er
3581 fare for kvinnenens liv. Og for LHBT-personer har styresmaktende gjennom en rekke

3582 målrettede tiltak svekket deres rettigheter. Et eksempel er de såkalte "lhbt-ideologi-frie-
3583 soner," som over 240 kommuner i Polen har erklært seg. Heldigvis ble mange av disse
3584 erklæringene trukket tilbake da Norge og resten av EU stoppet EU- og EØS-midler til
3585 kommuner og fylker som hadde slike soner. Det viser at politikk fungerer, og Norge ved å ta
3586 til motmæle kan gjøre en forskjell!

3587

3588 Forslag:

3589 Vestland AP mener at Norge skal fryse EØS-midlene til Polen, med unntak av midler som
3590 kan bevises går til ideelle og frivillige organisasjoner, pressegrupper og/eller individer. I
3591 tillegg må Norge arbeide internasjonalt for at andre land også fryser EU/EØS-midlene til
3592 Polen. Prinsipielt viktig er det at Norge må finansiere at polske kvinner som ønsker kan få ta
3593 abort i Norge.

3594

3595 Innstilling: **Ivaretatt helt eller delvis i forslag R 5**

3596

3597 **Forslag nr. 112**

3598 Arbeiderpartiet i Bergen

3599

3600 Begrunnelse:

- 3601 - Hurdalsplattformen sier: «vi må få til effektivt internasjonalt klimasamarbeid,
3602 energiomstilling og klimabistand.»
- 3603 - International Energy Agency (IEA) skriver i World Energy Outlook 2021 (WEO-2021),
3604 Executive Summary, at utviklingsland vil mangle 4000 milliarder USD (vel 33 000 milliarder
3605 NOK) årlig fra 2030 til finansiering av klimatiltak.
- 3606 - Oljefondet er nå på 11600 milliarder kr. Norge har økonomisk mulighet til å overføre 100
3607 milliarder NOK pr år til klimatiltak i utviklingsland.
- 3608 - Kull og olje dominerer strømproduksjonen i utviklingsland. Og 900 millioner mennesker
3609 mangler helt elektrisk strøm. Produksjon av strøm i verden må gjøres utslippsfri med vind,
3610 sol, vann, gass, bio, geotermisk, og etterhvert en betydelig andel kjernekraft.
- 3611 - Se bl.a rapporten «Vi når ikke nullutslippsmålet uten realisme», på nettsiden
3612 energy.glex.no, kronikker/feature stories.

3613

3614 Forslag:

3615 klimatiltak i utviklingsland:

- 3616 - En klar forutsetning må være nulltoleranse for korrupsjon.

3617

3618 Innstilling: **Ivaretatt helt eller delvis i forslag R 5**

3619

3620 **Miljø**

3621 **Forslag nr. 120**

3622 Arbeiderpartiet i Bergen

3623

3624 Begrunnelse:

3625 Biogass produseres av organisk avfall og husdyrgjødsel og består i hovedsak av metan. Ved
3626 forbrenning dannes CO₂ og vann. Biogass kan utnyttes til å produsere strøm, varme og
3627 drivstoff og biogassbransjen i Norge har en ambisjon: 10 TWh på 10 år. I et
3628 livssyklusperspektiv er biogass bedre enn nullutslipp, og må derfor sidestilles med
3629 nullutslipps energibærere som elektrisitet og hydrogen i offentlige dokumenter, anbud og
3630 prioriteringer. Biogassanlegg blir stadig mer effektive, men det vil fortsatt være behov for
3631 investeringsstøtte i en tid fremover (ENOVA). Markedet for biogass er overmodent for
3632 tungtransport og deler av skipstrafikken, men mangler fylleinfrastruktur. Det er fortsatt behov
3633 for økonomiske insentiv for å velge biogass framfor fossilt drivstoff for å konpensere for
3634 merkostnader ved investering.

3635
3636 Matavfall fra Vestlandet, og fiskeensilasje fra norsk fiskeribransje, blir i dag fraktet til
3637 Danmark og Sverige for behandling i biogassanlegg der. For at biogassanlegg skal kunne ta
3638 imot matavfall må matavfallet igjennom et forbehandlingsanlegg for bl.a. fjerning av plast.
3639 Fiskeensilasje kan behandles direkte i et biogassanlegg.

3640
3641 Forslag:
3642 AP i Bergen mener at biogass fra matavfall og tilsvarende bør likebehandles med
3643 nullutslippsteknologier som elektrisitet og hydrogen. Bærekraftig biogass bør få fritak som
3644 lavutslippskjøretøy i bomringer og Enova bør støtte omlegging skip og tungtransport til bruk
3645 av biogass. Det forutsetter infrastruktur bygges, spesielt langs de viktigste godslinjene både
3646 til lands og sjø."

3647
3648 Innstilling: **Ivaretas helt eller delvis i forslag R 6 Miljø og Klima**
3649

3650 **Forslag nr. 121**

3651 Arbeiderpartiet i Bergen

3652
3653 Begrunnelse:
3654 De mest gjenvinnbare stoffene vi omgir oss med er metaller. Mens andre stoffer brytes ned
3655 og blir til søppel, kan metaller gjenvinnes omtrent til evig tid. Metallene er helt sentrale,
3656 dersom vi skal løse klimakrisen ved å gå over til fornybar energi og industri. Dersom verden
3657 skal over på kun fornybar energi, trenger vi 90 ganger mer aluminium, og 50 ganger mer
3658 jern, kobber og kvarts. For å bare henge med på dagens etterspørsel for stål, aluminium og
3659 kobber må vi tredoble dagens produksjon. Ifølge EU er det 25 mineraler som anses som
3660 kritiske for å henge med på den teknologiske utviklingen. Europa forbruker i dag 20 % av
3661 verdens metaller. Samtidig produserer det under 1,5 % av verdens jern og aluminium, og 6
3662 % av verdens kobber, i Europa. Kina alene kontrollerer langt over halvparten av alle
3663 mineralene Europa trenger.

3664
3665 Forslag:
3666 Økt produksjon av klimakritiske mineraler:
3667 - Ha en storstilt satsning på økt produksjon av mineraler.
3668 - Etablere et statlig mineralselskap.

3669
3670 Innstilling: **Ivaretas helt eller delvis i forslag R 6 Miljø og Klima og R 3 Energi**

3671

3672 **Forslag nr. 123**

3673 Askøy Arbeiderparti

3674

3675 Begrunnelse:

3676 Statlig hjelp til VA-investeringer

3677

3678 Norske kommuner bør investere 332 milliarder kroner i vann og avløpssystemene sine for å
3679 gi dem tilfredsstillende kvalitet, sier SINTEF og Norconsult i en rapport fra 2021. Vedlikehold
3680 og fornying har vært forsømt landet rundt.

3681

3682 I 2019 ble Askøy kommune rammet av en vannkrise der flere tusen mennesker ble syke som
3683 følge av forurensing av drikkevannet. Askøy har i likhet med mange andre kommuner et
3684 sterkt behov for oppgradering innen Vann- og avløp. Kostnaden for disse oppgraderingene
3685 faller på innbyggere som allerede står i en vanskelig økonomisk situasjon med renteøkning
3686 og høye strømpriser. VA-avgift er samtidig en flat avgift som rammer alle likt uavhengig av
3687 størrelsen på lommeboken. For å sikre at belastningen ikke blir for stor mener derfor
3688 Vestland Arbeiderparti at staten må bidra mer i form av rentefrie lån.

3689

3690 Forslag:

3691 Vestland Arbeiderparti vil:

3692 - At staten åpner for at kommuner i en vanskelig økonomisk situasjon og med store
3693 investeringsbehov innen VA, kan søke om rentefrie lån.

3694

3695 Innstilling: **Ivaretas helt eller delvis i forslag R 6 Miljø og Klima**

3696

3697 **Forslag nr. 126**

3698 Sunnfjord Arbeiderparti

3699

3700 Begrunnelse:

3701 Forurensninger fra utslipp fra tidligere tiders aktiviteter ligg avleira i sjøbotnen i mange
3702 havner og fjordområder langs kysten. Dette er forureining av miljøgifter og andre helse- og
3703 miljøskadelige kjemikalier.

3704

3705 Avgangsmasse fra mineralprosjekt kan nyttast som tildekkingsmateriale.

3706 Det er ofte stor avstand mellom der massane vert teke ut og der dei kan brukast. Å jamne ut
3707 slike transportulempar vil være eit effektivt tiltak. Det gjeld å finne fram til verdiaukande bruk
3708 av massane som vert teke ut av fjellet. Det må difor gjevast økonomiske fordelar til dei som
3709 nyttar massar. Eksisterande lovverk og skattereglar heimlar ikkje dette i dag. Ein målretta
3710 næringspolitikk på dette området må også difor på plass.

3711

3712 Forslag:

3713 Bruk av avgangsmasse frå gruveindustrien til tildekking av forurensa sjøbotn.

3714 Stortingsmelding nr 12 (2001-2002) Rent og rikt hav uttaler: «..tilsier at det vil koste fra flere

3715 til et titalls milliarder kroner å gjennomføre full opprydding langs hele kysten». Sunnfjord Ap
3716 krever at Klima og Miljødepartementet stiller penger til rådighet for å få fortgang i arbeidet
3717 med å få fram teknologi, opprette industriinkubator , utgreie plan for opprydding av forurensa
3718 sjøbotn.

3719

3720 Innstilling: **Ivaretas helt eller delvis i forslag R 6 Miljø og Klima**

3721

3722 **Forslag nr. 127**

3723 Sunnfjord Arbeiderparti

3724

3725 Begrunnelse:

3726 Norges mest solgte ladbare hybrid i 2020 var Mitsubishi Outlander. Dersom en kunde velger
3727 å lease en Mitsubishi Outlander hybrid, fremfor å kjøpe den, taper staten 35.000-40.000 kr i
3728 mva-inntekter (avhengig av utstyrsnivå på bilen). Bakgrunnen for dette tapet skyldes at
3729 leasingselskapet krever mva-fradrag på bilen når den kjøpes, og etter leasingperioden
3730 selges bilen mva-fritt som bruktbil. Samlet utgjør dette avgiftstapet milliarder hvert år for
3731 staten.

3732 Det er i dag en tilbakeføringspliktsperiode på 4 år i mval. § 9-6. Det vil si at dersom man
3733 selger bilen før det er gått fire år, må deler av mva-beløpet tilbakebetales til staten. Dersom
3734 justeringsperioden hadde reflektert verdifallet og levetiden på personbiler ville det vært
3735 samme mva-inntekt til staten uansett om en forbruker valgte leasing eller kjøp

3736

3737 Forslag:

3738 MVA: Endre mva-lova: justeringsreglene på personkjøretøy Arbeiderpartiet skal utrede
3739 muligheter for å endre mva-lovens tilbakeføringsplikt på personkjøretøy (mval. § 9-6) til å
3740 reflektere personkjøretøyets verdifall. Formålet er å sikre nøytralitet i mva-regelverket som
3741 gjør at staten får de samme mva-inntektene uavhengig om konsument velger å kjøpe eller
3742 leie/lease en bil.

3743

3744 Innstilling: **Oversendes det nye styret i VAP**

3745

3746 **Forslag nr. 129**

3747 Øygarden Arbeiderparti

3748

3749 Begrunnelse:

3750 Olje- og gassnæringa er særst viktig for verdiskapinga og sysselsettinga i Øygarden. Det
3751 statlege selskapet Gassco har ansvaret for sikker og effektiv transport av gass frå norsk
3752 sokkel til Europa. Selskapet opererer to kondensat- og gassrørleidningar, som frå midten av
3753 1990-talet og byrjinga av 2000-talet har gått mellom Kollsnes- og Sture-anlegga i Øygarden,
3754 ein strekning på om lag åtte kilometer. Rørleidningane går fleire stadar gjennom – eller ligg
3755 tett ved – bustadfelt. Tryggingssona er no utvida til 210 meter på både sider av
3756 rørleidningane. Det er samstundes understreka at det framleis er like trygt å bu i området.

3757

3758 Av brann- og eksplosjonsvernloven følger det at tilfredsstillande tryggleik i samband med
3759 installasjonar som gassrørleidningen til Gassco skal etablerast gjennom tekniske og
3760 organisatoriske tiltak i verksemda, eventuelt i kombinasjon med arealmessige avgrensingar.
3761 Styresmaktene må difor sjå til at olje- og gassnæringa følgjer opp tryggleiksansvaret
3762 lovverket pålegg dei. Når ansvaret for tryggleiken i staden vert kvelva over på
3763 lokalsamfunnet, skjer det motsette. Folk i dei råka områda i Øygarden må også seiast å ha
3764 rimeleg krav på å sleppe inngripande tiltak i buområda sine grunna ein installasjon som har
3765 lagt i buområda deira i fleire tiår, og som det ikkje er planlagt endringar i.

3766

3767 Forslag:

3768 Lokale og sentrale styresmakter må sikre at ansvaret for tryggleiken i samband med olje- og
3769 gassinstallasjonar vert følgd opp i praksis av operatørane, som ved røytraseen mellom
3770 Kollsnes og Sture. Styresmaktene må sjå til at tryggleiken så langt det let seg gjere vert
3771 ivaretaken utan at lokalsamfunn vert lagt til last. Vert verdien av bustadar og eigedom
3772 forringa av tryggingstiltak, må offentlege styresmakter sjå til at bebruarane får full erstatning.

3773

3774 Innstilling: **Ivaretas helt eller delvis i forslag R 6 Miljø og Klima**

3775

3776 **Forslag nr. 228**

3777 Arbeiderpartiet i Bergen

3778

3779 Begrunnelse:

3780 Vi nordmenn er i verdensklassen når det gjelder overforbruk. Bruk og kast samfunnet er noe
3781 vi er godt kjent med og det har for lengst blitt vår normal. Avfall fra klær, elektronikk,
3782 hvitevarer og lignende står for en enorm miljø- og klimabelastning som er langt fra
3783 bærekraftig. Som et ledd i overgangen til en sirkulær økonomi må man sette strengere krav
3784 til produsentene, dagens praksis med å fylle butikker med lavkvalitetsprodukter med planlagt
3785 foreldelse er en skammelig praksis som må ta slutt om man skal nå klimamålene. Derfor må
3786 Arbeiderpartiet skjerpe forbrukerkjøpslovens krav til produsentene gjennom lengre
3787 reklamasjonsrett.

3788

3789 Forslag:

3790 Arbeiderpartiet må sørge for en betydelig forlengelse av reklamasjonsretten i
3791 forbrukerkjøpsloven.

3792

3793 Innstilling: **Ivaretas helt eller delvis i forslag R 6 Miljø og Klima**

3794

3795 **Samferdsel**

3796 **Forslag nr. 4**

3797 Arbeiderpartiet i Bergen

3798

3799 Begrunnelse:

3800 Entur er et service- og tech-selskap eid av samferdselsdepartementet og tilknyttet jernbanen,
3801 og er til dels det som tidligere var NSB Kommersiell Enhet. Enturs mandat har vært å tilby
3802 service og digitale tjenester og verktøy til togoperatører og andre kollektivselskap innenfor
3803 Norges grenser. Dette bør utvides til å inkludere det å kunne tilby tredjepartsløsninger i
3804 andre land. Dette på bakgrunn av at de nåværende begrensingene i mandatet gjorde at
3805 Entur ikke kunne tilby de nødvendige tjenestene Vy ønsket seg, både når de skulle kjøre tog
3806 i Sverige og mtp salg av produkter ombord. Det førte til at Vy måtte utvikle noe eget, med det
3807 resultat at alle togbilletter hos Vy fikk to referansenummer, ett for Vy og ett for Entur. Dette
3808 førte til mange problemer, som kunne vært unngått om Entur fikk utvidet mandat til å kunne
3809 tilby tredjepartsløsninger. Fagbevegelsens partilag mener derfor at mandatet til Entur bør
3810 vurderes utvidet for å kunne levere fungerende tjenester til tredjeparter.

3811

3812 Forslag:

3813 Utvidelse av Entur sitt mandat:

3814 Fagbevegelsens partilag mener mandatet til Entur bør vurderes utvidet for å kunne levere
3815 fungerende tjenester til tredjeparter.

3816

3817 Innstilling: **Ivaretas helt eller delvis i R 7 Samferdsel**

3818 **Forslag nr. 131**

3819 Alver Arbeiderparti

3820

3821 Begrunnelse:

3822 E39 Vågsbotn-Klauvaneset må ha oppstart i første NTP-periode

3823

3824 E39 mellom Vågsbotn og Klauvaneset har ein årsdøgntrafikk på over 20 000 midt på strekket,
3825 12 % av dette er tungtrafikk, dvs. 2500 køyretøy. Vegbreidda er mindre enn 6 meter på det
3826 smalaste, og dette gjer vegen til den smalaste i landet om ein tar omsyn til trafikkmengd. I
3827 tillegg er det 25 uoversiktlege avkøyrslar på strekket som er om lag 9 km.

3828 Ein stor del av tungtrafikken er transport av farleg gods og væsker gjennom området på veg
3829 til og frå industriområdet på Mongstad. Vegen er utrykkingsveg til og frå Nordhordland for
3830 helse (ambulanse), politi og brannvesen, og med rekkverk på begge sider er faren stor for at
3831 utrykkingskøyretøy ikkje vil kome fram.

3832

3833 Det har vore arbeid i nesten 40 år for å få ei betre og meir framtidsretta løysing. Bergen
3834 kommune, kommunane i Nordhordland og Vestland fylkeskommune hadde denne vegen
3835 som eit av sine prioriterte prosjekt til rulleringa av NTP våren 2021. det blir framleis arbeid
3836 med ein KDP (kommunedelplan) for heile strekket mellom Klauvaneset, Vågsbotn og Arna.
3837 Til tross for at Statens vegvesen forseinka KDP-prosessen grunna ein ekstra runde med
3838 kostnadskontroll, så vart E39 Vågsbotn-Klauvaneset prioritert med oppstart i første del av
3839 NTP når denne vart vedtatt i Stortinget i juni 2021.

3840

3841 Forslag:

3842 Alver AP forventar at arbeidet med KDP har god framdrift, slik at E39 Vågsbotn-Klauvaneset
3843 kan prioriterast som første byggetrinn av Ringveg Øst og realiserast i første periode av
3844 Nasjonal transportplan, som vedtatt i 2021. Alver AP forventar at Vestland AP står fast ved
3845 dette og jobbar mot Stortinget og andre sentrale partar slik dette målet blir nådd.

3846
3847 Innstilling: **Ivaretas helt eller delvis i R 7 Samferdsel**
3848

3849 **Forslag nr. 132**

3850 Arbeiderpartiet i Bergen

3851
3852 Begrunnelse:

3853
3854 Forslag:
3855 - Arbeiderpartiet krever realisering av Ringvei Øst. For Arbeiderpartiet er det viktig at E39-
3856 tunnelen fra Åsane til Nordhordlandsbroen blir prioritert først. Ferdigregulering av denne
3857 strekningen må prioriteres for raskest mulig oppstart.
3858 - Skissert arealbruk i SVV siste forslag i Vågsbotn må reduseres.
3859 - Kryssløsning/påkobling kan nedskaleres ved lavere hastighet, og ved at den legges på
3860 nordsiden av Eikåstunnelen og/eller delvis i fjell.
3861 - Delstrekningen fra Arna til Fjøsanger må komme som det neste prioriterte delstrekk på
3862 Ringvei Øst. Dette er viktig for å få til en funksjonell ringvei.
3863 - For strekningen mellom Arna og Vågsbotn må det planlegges for en løsning, som ikke
3864 ødelegger for friluftsjakter og jordbruk på strekket Haugland/Blindheim. Den foreslåtte
3865 løsningen vil også være svært negativ for bomiljø på dette strekket.

3866
3867 Innstilling: **Ivaretas helt eller delvis i R 7 Samferdsel**
3868

3869 **Forslag nr. 134**

3870 Arbeiderpartiet i Bergen

3871
3872 Begrunnelse:

3873 De viktigste regionsbyggende samferdselsprosjektene i Hordaland/Vestland er:
3874 - E16 og Bergensbanen Arna-Voss
3875 - E39 nordover fra Bergen, med hovedvekt på Nordhordlandstunnelen/Ringveg Vest del
3876 Nord og rassikring av utsatte områder.

3877
3878 Vi vil for øvrig understreke at Arbeiderpartiets politikk er å tilføre ytterligere statlige midler til
3879 Bymiljøavtalene, slik Arbeiderpartiet har gjort i alternativt statsbudsjett i en årrekke. Bybanen
3880 mot vest og nord er klima- og samferdselstiltak av nasjonal betydning, og bør derfor
3881 fortrinnsvis finansieres av staten.

3882
3883 Det er også viktig å prioritere forkortet reisetid på Bergensbanen. Dette kan best realiseres
3884 ved å bygge ut Ringeriksbanen i henhold til planen.

3885
3886 Forslag:
3887 AP i Bergen vil i inneværende planperiode av NTP prioritere Bybanen til Åsane,
3888 Nordhordlandstunnelen (Ringvei Øst del nord) og E16/Bergensbanen Arna-Voss foran andre

3889 prosjekter i Hordaland. Ringeriksbanen har også stor betydning, og bør bygges i tråd med
3890 planlagt byggestart i 2024.

3891

3892 Innstilling: **Ivaretas helt eller delvis i R 7 Samferdsel**

3893

3894 **Forslag nr. 135**

3895 Arbeiderpartiet i Bergen

3896

3897 Begrunnelse:

3898 Fagbevegelsens partilag ber regjering og storting om å ta grep for å hindre at selskaper som
3899 profiterer på okkupasjon av palestinsk jord får innpass på norsk jernbane, og at Norske Tog
3900 sin kontrakt med Alstom kanselleres.

3901

3902 Det spanske selskapet CAF er via underselskapet Euromaint involvert i vedlikehold av
3903 togmateriellet til Vy. Norske Tog har samtidig gitt en kontrakt på 20 milliarder til det franske
3904 selskapet Alstom. Begge disse selskapene er involverte i ulovlige israelske bosetninger, noe
3905 både LO og Norsk Jernbaneforbund har protestert mot. At disse selskapene får innpass på
3906 norsk jernbane er urovekkende, og vi ønsker derfor at regjering og storting går aktivt inn for å
3907 stanse utviklingen.

3908

3909 Forslag:

3910 Ingen togkjøp fra alstom!

3911

3912 Innstilling: **Ivaretas helt eller delvis i R 7 Samferdsel**

3913

3914 **Forslag nr. 136**

3915 Arbeiderpartiet i Bergen

3916

3917 Begrunnelse:

3918 Av 337 jernbanestasjoner i Norge er det nå bare 5 stasjoner som er betjent med
3919 servicepersonell. På Bergensbanen ble alt av billettsservice mellom Bergen og Oslo lagt ned i
3920 2016, inkludert Finse stasjon og viktige knutepunkt som Voss og Geilo. Dette har ført til
3921 dårligere servicetilbud for de reisende som ikke reiser fra Oslo eller Bergen. Det var snakk
3922 om at dette skulle erstattes av kommunalt drevne servicesenter, men det ble aldri noe av, og
3923 i en trang kommuneøkonomi vil nok ikke dette bli prioritert. Det er altså behov for at staten
3924 går inn og gjenoppretter den bemanningen som har forsvunnet fra stasjoner som Voss,
3925 Finse, Geilo og f.eks Kristiansand og Bodø.

3926

3927 15 samle jernbanen i en integrert modell

3928 Oppsplittingen av jernbanen de siste tiårene er en stadig kilde til problemer for både
3929 selskapene og de reisende. Aib ber derfor regjeringen jobbe for å få samlet mest mulig av
3930 dagens jernbane i en integrert modell, slik Norsk Jernbaneforbund har frontet i flere år.

3931

3932 Forslag:

3933 Gjenopprett servicebemanningen på viktige togstasjoner:
3934 Fagbevegelsens partilag ber regjeringen om å se på å gjenopprette servicebemanningen på
3935 viktige jernbanestasjoner som har blitt ubetjente det siste tiåret.

3936
3937 Innstilling: **Ivaretas helt eller delvis i R 7 Samferdsel**
3938

3939 **Forslag nr. 137**

3940 Askøy Arbeiderparti

3941

3942 Begrunnelse:

3943 Tredobling av skredsikringsmidler til fylkesvei

3944

3945 Det er store utfordringer innen ras- og skredsikring og det er behov for mer midler. Vestland
3946 er i en særstilling. Vestland har 93 av de 153 skredpunktene på fylkesvei med høy
3947 skredfaktor og 177 av de 488 skredpunktene på fylkesvei med middels skredfaktor. Det er
3948 derfor positivt at regjeringen ønsker en nasjonal gjennomføringsplan for alle skredpunkt på
3949 riks- og fylkesveier med høy og middels skredfaktor.

3950

3951 Det haster imidlertid med å komme i gang med å trygge veiene på Vestlandet. I dag er det
3952 mange rundt om i hele fylket som er avhengig av å bruke sterkt rasfarlige veier i hverdagen
3953 og alt for ofte opplever vi at skred lammer næringsliv, svekker beredskap og isolerer
3954 lokalsamfunn. Hvert år får Vestland fylke i overført i overkant av 400 millioner fra staten til
3955 skredsikringstiltak på fylkesvei. Nasjonal Rassikringsgruppe, bestående av alle skredfylkene i
3956 Norge, krever at tredobling av midler til skredsikring. Dersom skredsikringsmidlene blir
3957 tredoblet vil Vestland få 1,2 milliarder årlig og man kan med dette få rassikret flere av de aller
3958 mest rasutsatte fylkesveiene i løpet av en tiårsperiode. En tredobling av
3959 skredsikringsmidlene til fylkesveg vil derfor trygge de aller farligste veiene i Vestland, noe
3960 som er tråd med hurdalsplattformen.

3961

3962 Forslag:

3963 - At man over statsbudsjettet skal tredoble bevilgningene som går til skredsikring av
3964 fylkesveier.

3965

3966 Innstilling: **Ivaretas helt eller delvis i R 7 Samferdsel**

3967 **Forslag nr. 138**

3968 Austevoll Arbeiderparti

3969

3970 Begrunnelse:

3971 Det viser seg at kartverket som blir nytta av kommunane , og som også er tilgjengeleg
3972 digitalt, kan i mange tilfelle vere direkte misvisande då mange tomtar og eigedomar har
3973 fiktive grenser som ikkje stemmer med dei reelle eigedomsgrensene. Utfordringar i
3974 samanheng med dette kan kome når eigedomar skal arvast, seljast, utbyggast, at rett eigar
3975 få nabovarsel når noko blir om søkt på naboeigedomar , osv.

3976

3977 Kommunar har begynt å setje fram krav om klargjering av eigedomsgrenser før ein får
3978 godkjent byggesøknad. Dette medfører ein del frustrasjon og ikkje minst ekstra kostnader for
3979 eigarar, sjølv om dei har papir på ,og kan dokumentere dei rette grensene .

3980
3981 Det er eit rimeleg krav at myndigheitene, dvs. kommune ,fylke og kartverket tar kostnad ved
3982 å oppgradere karta i dei områda der det er mange tomtar som har fiktive grenser i
3983 kartverket.

3984

3985 Forslag:
3986 Fylkeskommunen i samarbeid med kommunane set i gang eit arbeid med å rette opp digitale
3987 kartverk og set av midlar på eigen budsjettpost til dette arbeidet.

3988

3989 Innstilling: Avides

3990

3991 **Forslag nr. 139**

3992 Austevoll Arbeiderparti

3993

3994 Begrunnelse:

3995 Austevoll er eit øysamfunn utan fastlandssamband med stor næringsaktivitet, og tilbyr
3996 mange arbeidsplassar både til innbyggjarar og pendlarar frå nabokommunane. Det er stor
3997 trafikk på ferjesambanda i både nord og sør, og det trengst difor høg frekvens på avgangar.
3998 Utvida opningstid og nattavgang er også naudsynt. Det er stor trafikk til og frå Austevoll av
3999 store trailerar som skal transportera fersk fisk ut på kontinentet på kortast mogleg tid.
4000 Fylkesvegane i kommunen er mange stader i dårleg stand og så smale at berre ein bil kan
4001 passere. Det hindrar fri passasje både for skulebussar og tungtransport og utgjør ei fare for
4002 skuleborn og andre mjuke trafikantar.

4003

4004 Det vil vere ein stor fordel om ein del av denne transporten kunne gå på natt og på tidspunkt
4005 der trafikken elles er liten, noko som også tena trafikkavviklinga på fastlandet.

4006 Samfunn som Austevoll utan fastlandsamband har i realiteten nattestengt riksveg kvar dag.

4007 Det trengs fleire avgangar seinare på kvelden i sør, og eit nattferjetilbod i nord

4008

4009 Forslag:

4010 Arbeiderpartiet eit tydeleg distriktsparti i samferdselssaker

4011 • Innføre nattferje til Austevoll.

4012 • Auke frekvens og utvide opningstidene på ferjesambanda til og frå Austevoll i både i nord
4013 og sør.

4014

4015 Innstilling: **Ivaretas helt eller delvis i R 7 Samferdsel**

4016

4017 **Forslag nr. 140**

4018 Austevoll Arbeiderparti

4019

4020 Begrunnelse:

4021 Austevoll arbeider parti er godt nøgd med at det blir innført lågare pris for å reise med ferje.
4022 Dersom det skal innførast gratisferje til øysamfunn utan fastlandsamband, meiner vi det ikkje
4023 kan gjerast forskjell på små og noko større samband.

4024
4025 Med miljøvennlege ferjer og stadig aukane elbilpark, vil ferjetransport vere eit godt
4026 miljøvenleg samferdselstilbod og eit godt alternativ til brubygging som både er
4027 kostnadskrevjande og utgjer eit større inngrep i naturen. Det er på denne bakgrunn rimeleg å
4028 rekna ferjestrekningar som ein del av vegnettet og kostnader på desse strekka må kunna
4029 samanliknast med kostnader på landfaste vegstrekningar.

4030
4031 Forslag:
4032 Prinsippet om gratisferje for øysamfunn utan fastlandssamband må også gjelde for Austevoll.

4033
4034 Innstilling: **Ivaretas helt eller delvis i R 7 Samferdsel**
4035

4036 **Forslag nr. 141**

4037 Austevoll Arbeiderparti

4038
4039 Begrunnelse:
4040 Slik det er i dag, er Austevoll ein del av sone B i sonesystemet til Skyss. Ei sone der ein ikkje
4041 kjem seg med kollektivtrafikk utan å krysse ei anna sone. Dette gjer at det ikkje er
4042 hensiktsmessig at Austevoll er i sone B. Mange austevollingar har arbeidsstad eller
4043 studiestad i Bergen og det er mange frå kommunar lengre nord som pendlar til Austevoll, og
4044 det vil vere meir logisk at Austevoll er med i sone A i sonesystemet, slik som til dømes Askøy
4045 og Øygarden kommune.

4046
4047 Forslag:
4048 Vestland Arbeidarparti vedtek at kollektivsone A blir utvida til å gjelda Austevoll kommune

4049
4050 Innstilling: **Ivaretas helt eller delvis i R 7 Samferdsel**
4051

4052 **Forslag nr. 142**

4053 Austevoll Arbeiderparti

4054
4055 Begrunnelse:
4056 Austevollingane er grundig lei av Vestland fylkeskommune gjennom Skyss har eit eige
4057 prisområde for Austevoll og Sunnhordland, spesielt retning Bergen for Austevoll. Dette også
4058 sett i samanheng med at Austevoll blir plassert i sone B for Buss, og difor ikkje har same
4059 fordel som Askøybåten som er i Sone A der billetten er lik buss, eller at Bergen – Knarvik
4060 kostar 58 kroner.

4061
4062 Samanliknar vi sambandet Bergen – Knarvik ,med Hufthammar – Flesland kai, og
4063 Hufthammar – Bergen, skulle billetten ein veg kosta rundt 116 kroner, og ikkje 230 kroner
4064 som det gjer i dag.

4065
4066 Forslag:
4067 Harmonisering av billettpris på snøggbåtsambanda i fylket. Sambanda til og frå Austevoll
4068 skal ha same pris for snøggbåt som det billigaste Vestland fylkeskommune driftar gjennom
4069 Skyss pr. reiste km

4070
4071 Innstilling: **Ivaretas helt eller delvis i R 7 Samferdsel**
4072

4073 **Forslag nr. 143**

4074 Bjørnafjorden Arbeidarparti

4075
4076 Begrunnelse:

4077
4078 Forslag:
4079 Pris på buss- Framlegg til vedtak: Prissystemet på buss skal følge sonestrukturen i Vestland
4080 uavhengig av om rutetilbudet blir levert av SKYSS eller privat aktør. Grunngeving: Frå
4081 Bjørnafjorden kommune er det busstilbod i alle retningar. Skyss har ruter: - mot Bergen og
4082 vidare inn i Nordhordland eller vestover mot Askøy/Øygarden - med ferge Hatvik/Venjaneset
4083 gjennom Fusa og vidare mot Kvinnherad og Odda Her gjeld prissystemet og sonesystemet til
4084 Skyss. - Sørøver med ferge Halhjem/Sandvikvåg er det Kystbussen som er transportør.
4085 Prisen på Kystbussen fylgjer ikkje prissystemet til Skyss, og reisa blir mykje dyrare enn
4086 sonestrukturen tilseier.

4087
4088 Innstilling: **Ivaretas helt eller delvis i R 7 Samferdsel**
4089

4090 **Forslag nr. 144**

4091 Bjørnafjorden Arbeidarparti

4092
4093 Begrunnelse:

4094
4095 Arbeidarpartiet set liv og helse først. Vegprosjekt der det er høy ulykkesfrekvens og stor
4096 rasfare skal prioriterast. Vedlikehald og ras- og tunnelsikring av fylkesvegane må aukast
4097 kraftig. Oppgradering av smale fylkesvegar til standard med gul midtstripe er viktig.

4098
4099 Det er eit stort etterslep på vegvedlikehaldet i Vestland fylke. Samtidig er ei rekke nye
4100 vegprosjekt under planlegging. Sjølv om behovet er stort er det ikkje realistisk at vi vil få
4101 statleg finansiering til alle dei ønska vegprosjekta samtidig. Det vil derfor oppstå ei rekke
4102 situasjonar der dei ulike kommunestyra og fylkestinget må prioritere kva vegprosjekt som er
4103 viktigast for oss. Vestland Arbeidarparti meiner at omsynet til liv og helse må vega tyngst når
4104 ulike prosjekt vert vurdert mot kvarandre. For å auke samfunnsnytta til Hordfastprosjektet må
4105 indre trase vurderast på nytt, slik selskapet Nye veier fleire gonger har teke til orde for. Heile
4106 indre trasé kan byggast både som 2- 4-felts veg, i motsetning til den planlagde midtre trasé
4107 med bru over Bjørnafjorden. Indre trasé vil dessutan knyte indre og ytre delar av fylket

4108 saman, jfr. Hordalandsdiagonalen. Og såleis større grad bygga Vestland saman for langt
4109 fleire enn midtre trasé gjer. Dette vil gje langt fleire kommunar synergi av utviklinga.
4110
4111 Forslag:
4112 Vestland Arbeidarparti vil auke samfunnsnytta for E39 Hordfast ved å vurdere indre trasé på
4113 nytt.
4114
4115 Innstilling: **Ivaretas helt eller delvis i R 7 Samferdsel**

4116 **Forslag nr. 145**

4117 Bremanger Arbeidarparti

4118
4119 Begrunnelse:
4120 Fylkesveg 614 Svelgen – Indrehus stod som den høgst prioriterte fylkesvegutbygging i gamle
4121 Sogn og Fjordane sin RTP. Veggen er næringsåra på kysten som store bedrifter som Elkem
4122 Bremanger og Steinvik fiskefarm med fleire er avhengige av for inn, og utfrakting av råstoff
4123 og ferdigvarer. Veggen er også viktig i arbeidet med utviding av bu- og arbeidsområdet i
4124 regionen. Fylkesvegen er i dag av så dårleg standard at den er til stor fare for tryggleik, miljø
4125 og sikkerheit for alle som ferdast her. Vestland Arbeidarparti skal arbeide for fortgang i
4126 utbygging av Svelgen – Indrehus.

4127
4128 Forslag:
4129 Bremanger Arbeidarparti meiner at det no må sikrast framskunding og oppstart av Svelgen –
4130 Indrehus

4131
4132 Innstilling:
4133

4134 **Forslag nr. 146**

4135 Bremanger Arbeidarparti

4136
4137 Begrunnelse:
4138 Kalvåg Fiskerihamn låg saman med Bømlo høg prioritert i NTP før Vestland fylke overtok
4139 ansvar for fiskerihamnene 01.01.2020.
4140 No når fiskerihamnene skal overførast frå fylke til stat må Arbeidarpartiet sikre at Kalvåg
4141 Fiskerihamn vert lagt inn att i NTP med høg prioritet.
4142 Kalvåg fiskerihamn er eit prosjekt som i desember 2019 vil stod klart som eit hovudprosjekt.
4143 Det er mange spennande og innovative planer i denne satsinga som gjer Bremanger verd ei
4144 satsing både frå stat og fylke. Kommunen ønskjer å vere framtidsretta og ta del i det grønne
4145 skiftet. Folket skal i framtida ete meir fisk, godset skal over på sjø, tilby landstraum, legge til
4146 rette for ei heil næring slik at arbeidsplassar og verdiar kan skapast.

4147
4148 Forslag:
4149 Bremanger Arbeidarparti meiner at Kalvåg Fiskerihamn skal løftast inn att på NTP si
4150 prioriteringsliste.
4151

4152 Innstilling: Helt eller delvis ivaretatt i R 7 Samferdsel.
4153

4154 **Forslag nr. 147**

4155 Etne Arbeiderparti

4156

4157 Begrunnelse:

4158 Det vil være store kostnader med prosjektet. Med dagens kostnadsauke vil det vera lite
4159 pengar att til nødvendig vedlikehald og oppgradering av eksisterande vegnett. (rassikring,
4160 vedlikehald bruer)

4161

4162 Forslag:

4163 Stopp fergefri veiforbindelse over Bjørnafjorden

4164

4165 Innstilling: **Ivaretas helt eller delvis i R 7 Samferdsel**

4166

4167 **Forslag nr. 148**

4168 Etne Arbeiderparti

4169

4170 Begrunnelse:

4171 Arbeiderpartiet må jobba for å samle alle politiske krefter i Vestland og Rogaland for å få inn
4172 Bakka-Solheim i NTP med oppstart i første del. Vegstandarden er i dag svært dårleg, og
4173 "Gul-stripe" prosjektet over Fikse er positivt, men det må ikkje erstatta ny E134.

4174

4175 Forslag:

4176 E134 - Bakka-Solheim

4177

4178 Innstilling: **Ivaretas helt eller delvis i R 7 Samferdsel**

4179

4180 **Forslag nr. 149**

4181 Fjaler Arbeiderparti

4182

4183 Begrunnelse:

4184 God infrastruktur i distrikta er avgjerande for næringsliv og innbyggjarar og sikrar nødvendig
4185 verdiskaping.

4186

4187 Forslag:

4188 Ap må vere pådrivar i løysingar som kan fremme utvikling på infrastruktur i distrikta. Jamfør
4189 ferjeavløysingsmidlar og beredskap.

4190

4191 Innstilling: **Ivaretas helt eller delvis i R 7 Samferdsel**

4192

4193 **Forslag nr. 150**

4194 Fjaler Arbeiderparti
4195
4196 Begrunnelse:
4197 Rassikring er svært viktig, spesielt i storfylket Vestland. Ein opplever til tider at rassikring og
4198 utbetring av flaskehaldar på mindre vegar druknar litt i drakampen om midlane mellom dei
4199 store prosjekta. Det må vere plass til begge deler. Små investeringar kan vere svært viktige
4200 og gje god samfunnsnytte i forhold til kostnaden, og dei kan redde liv.

4201
4202 Forslag:
4203 Det må bevilgast meir pengar til rassikring.

4204
4205 Innstilling: **Ivaretas helt eller delvis i R 7 Samferdsel**
4206

4207 **Forslag nr. 151**

4208 Høyanger Arbeiderparti

4209
4210 Begrunnelse:
4211 Fylkestinget i Sogn og Fjordane har vedteke RTP for 2018-2027. Vestland fylkeskommune
4212 skal vedta ny RTP i 2022.
4213
4214 Vegstandarden på strekninga «Merket – Ulvåna» på FV 55 i Høyanger kommune er
4215 skremmande dårleg. Fleire parsellar er direkte trafikkfarlege og strekninga er å sjå på som
4216 ein stor flaskehals for alle som nyttar seg av vegen.
4217
4218 Høyanger kommune har ved fleire høve spelt inn at fylkeskommunen må sjå på måten dei
4219 planlegg og gjennomfører utbetringar i fylkesvegnettet. Etterslepet og behovet er «uendeleg»
4220 - særleg sett opp mot dei økonomiske råmer fylket har til vegar.
4221 Høyanger Ap meiner tida er komen for å gjennomføre mindre, punktvis utbetringar etter ein
4222 anna vegnormal («dreiebok») i fylkesvegnettet enn for riks- og europavegar.
4223 Fylkeskommunen både kan og bør fråvike vegnormalen der det er tenleg økonomisk, og
4224 ikkje medfører fare for trafikantane.

4225
4226 Høyanger AP registrerer at strekninga «Merket – Ulvåna» er blitt prioritert på Vestland fylke
4227 si liste over «mindre investeringar på marginallista i investeringsprogrammet i RTP.
4228 Strekninga fekk tilført kr. 150.000,- i planleggingsmidlar i 2020 og 2 mill. kr. til vidare
4229 planlegging og oppstart reguleringsplan i januar 2022.
4230 Høyanger AP krev at Vestland fylke prioriterer denne strekninga ved å løyve midlar til ei
4231 etappevis utbetring no.

4232
4233 Forslag:
4234 RTP – MIDLAR VIA POTTEN «UPRIORITERTE MINDRE INVESTERINGAR» TIL
4235 PARSELLAR PÅ FV 55 «MERKET - ULVÅNA»

4236
4237 Innstilling: **Ivaretas helt eller delvis i R 7 Samferdsel**
4238

4239 **Forslag nr. 152**

4240 Høyanger Arbeiderparti

4241

4242 Begrunnelse:

4243 Stortinget vedtok sommaren 2021 ny NTP for åra 2022-2033.

4244 I dette dokumentet datt strekninga «Bogen – Sunnfjord grense» ut som prioritert prosjekt i
4245 planen.

4246

4247 Vegstandarden på strekninga «Bogen – Sunnfjord Grense» på E 39 gjennom Høyanger
4248 kommune er skremmande dårleg. Fleire parsellar er direkte trafikkfarlege og strekninga er å
4249 sjå på som ein stor flaskehals for alle som nyttar seg av vegen.

4250 Stamvegutvalet for E 39 har over tid arbeida målretta for å få til «gul midtstripe» frå
4251 Hordaland Grense til Skei.

4252

4253 Før eit vegprosjekt kan kome i posisjon til å få konkrete løyvingar, må styresmaktene tilføre
4254 prosjektet planleggingsmidlar via Statens vegvesen.

4255

4256 Høyanger kommune har gjort sin del av jobben, då kommunedelplanen for strekninga er
4257 vedteken i kommunestyret. Vi har og gjort ferdig reguleringsplan for området.

4258 Statens vegvesen har justert ned kostnadsramma med 200 mill. kr. i prosjektet med å ta
4259 vekk eit «påkøyringsfelt» vestover frå Vadheim.

4260

4261 Høyanger AP krev at denne strekninga vert igjen vert prioritert for tildeling av planleggings-
4262 midlar.

4263

4264 Forslag:

4265 E39 «Bogen-Sunnfjord grense» må tilbake i NTP

4266

4267 Innstilling: **Ivaretas av R 7 Samferdsel.**

4268

4269 **Forslag nr. 153**

4270 Kinn Arbeiderparti

4271

4272 Begrunnelse:

4273 I utviklinga av nullutsleppsarty i maritim sektor har ein kome langt særleg på ferje.

4274 Hurtigbåtar ligg etter. Hydrogen som energiberar er igang for ferjer både i Rogaland og i nytt
4275 anbod på Vestfjorden, begge er finansiert av staten. Staten har ingen hurtigbåtruter, noko
4276 som betyr at det er fylka som må ta risikoen. Kinn Ap meiner staten må ta denne rekninga.

4277 Hurdalsplattformen peiker på at hydrogen skal vere eit satsingsområde og ein er òg tydeleg
4278 på at fylka skal kompensera for meirkostnader for lav- og nullutsleppsteknologi. Innan 2025
4279 skal alle hurtigbåtanbod vere nullutsleppsløysingar. Difor hastar det med å få på plass
4280 piloten.

4281

4282 Forslag:

4283 Staten må finansiere hurtigbåtpilot.

4284 Vestland fylke har vedteke å realisere hurtigbåtrute på hydrogen mellom Florø og Selje.
4285 Dette er eit pilotprosjekt som Kinn Ap meiner staten må ta rekninga for.

4286

4287 Innstilling: **Oversendes stortingsgruppen**

4288

4289 **Forslag nr. 154**

4290 Kinn Arbeiderparti

4291

4292 Begrunnelse:

4293 Ferje / kombibåtane er heilt naudsynte for bosetting og næringsliv på øyane utanfor Florø.

4294 På 6 av øyane er det bygd ferjelemmar for enkel iland- og ombordkjøring av bilar.

4295 Før det kom kombibåtar på rutene, var båtane det som då vart kalla snøggbåtar, og

4296 takstregimet følgde det. Seinare er båtane oppgradert til kombibåtar, altså ferje som er eigna

4297 i farvatnet dei trafikkerer. Takstregimet frå snøggbåt vart etter kvart underlagt

4298 ferjetakstsystemet for bilar, mens passasjerar framleis har båttakstar. Altså 2 takstsystem på

4299 same farty.

4300

4301 Det er på høg tid at det vert eit likt takstsystem på ferjene; ferjetakst. Sidan ferjene i

4302 hovudsak trafikkerer stadar utan fastlandsforbindelse, vil det vere gratis for passasjerane, og

4303 takst for bilar følgjer det same regimet som resten av landet.

4304 For øyane vil ei slik innretting vere svært positivt, både med omsyn til bosetjing og industri. Vi

4305 trur det gje ny positiv utvikling til distriktet.

4306

4307 Det tener ikkje hensikta at korleis ferjene vert bygd, skal vere bestemmande for takstane. Ei

4308 ferje er ei ferje, enten den er bilførande eller ei.

4309

4310 Forslag:

4311 Rettferdig takstsystem.

4312 Ferje / kombibåtane i Florø må få same takstsystem som ferje i resten av landet.

4313

4314 Innstilling: **Ivaretas helt eller delvis i R 7 Samferdsel**

4315

4316 **Forslag nr. 155**

4317 Kinn Arbeiderparti

4318

4319 Begrunnelse:

4320 Kystvegen Måløy-Florø handlar om å bygge kysten tettare saman. Fylkesveg 614 Svelgen –

4321 Indrehus stod som den høgst prioriterte fylkesvegutbygging i gamle Sogn og Fjordane sin

4322 RTP. Vegen er næringsåra på kysten som store bedrifter som Elkem Bremanger og Steinvik

4323 Fiskefarm med fleire, er avhengige av for inn-, og utfrakting av råstoff og ferdigvarer. Vegen

4324 er også viktig i arbeidet med utviding av bu- og arbeidsområdet i regionen. Fylkesvegen er i

4325 dag av så dårleg standard at den er til stor fare for tryggleik, miljø og sikkerheit for alle som

4326 ferdast her. Vestland Arbeidarparti skal arbeide for fortgang i utbygging av Svelgen –

4327 Indrehus.

4328
4329 Forslag:
4330 Realisering av Kystvegen
4331 Kinn AP ber Vestland AP fortsatt jobbe aktivt for realisering av kystvegen. Det er viktig at den
4332 blir prioritert i regional transportplan som skal vedtas i juni 2022.
4333

4334 Innstilling: **Ivaretas helt eller delvis i R 7 Samferdsel**
4335

4336 **Forslag nr. 156**

4337 Kvam Arbeiderparti

4338

4339 Begrunnelse:

4340 Vestland arbeiderparti viser til tidlegare års vedtak, samt Vestland fylkeskommune sine
4341 tidlegare uttalar:

4342

4343 Vestland Arbeiderparti set liv og helse fyrst.

4344

4345 Vestland Arbeiderparti sluttar seg framleis til nasjonal rassikringsgruppe sin konklusjon om å
4346 rassikra heile Norge i løpet av 12 år - dvs alle raspunkt med middels høg og høg skredfaktor.

4347 Vestland har om lag halvparten av rasutfordringane i Norge. Vi krever at rassikring vert sett

4348 øvst på prioriteringslista i nasjonal transportplan. Og at alle raspunkt med høg og middels

4349 høg skredfaktor vert sikra innan dei 12 neste åra.
4350

4351 Forslag:

4352 Alle raspunkt med høg og middels høg skredfaktor vert sikra innan dei 12 neste åra.

4353

4354 Innstilling: **Ivaretas helt eller delvis i R 7 Samferdsel**
4355

4356 **Forslag nr. 157**

4357 Kvam Arbeiderparti

4358

4359 Begrunnelse:

4360 Bompengar bør ikkje nyttast som finansieringskjelde der rassikring er føremålet. Slik bruk av
4361 bompengar som finansieringskjelde er omvendt distriktpolitikk.

4362

4363 Forslag:

4364 Reine rasikringsprosjekt må fullfinansierast med rassikringsmidlar.

4365

4366 Innstilling: **Ivaretas helt eller delvis i R 7 Samferdsel**
4367

4368 **Forslag nr. 158**

4369 Kvam Arbeiderparti

4370
4371 Begrunnelse:
4372
4373 Forslag:
4374 Vestland Arbeiderparti krev at etterslepet på fylkesveg vert prioritert dei neste 12 åra.
4375
4376 Innstilling: **Ivaretas helt eller delvis i R 7 Samferdsel**
4377

4378 **Forslag nr. 159**

4379 Kvinnherad Arbeiderparti

4380
4381 Begrunnelse:
4382 Stortinget har vedteke ei definering av ferjeavløysingsordninga som skal gjera det mulig å
4383 realisere Fjelbergsambandet AS, arbeidet skal intensiverast inn mot Vestland fylke for
4384 realisering.

4385
4386 Forslag:
4387 Vestland Arbeidarparti vil intensivera arbeidet for å realisere veg -og bruløysing til
4388 Fjelbergøyane.

4389
4390 Innstilling: **Ivaretas helt eller delvis i R 7 Samferdsel**
4391

4392 **Forslag nr. 160**

4393 Kvinnherad Arbeiderparti

4394
4395 Begrunnelse:
4396 Arbeiderpartiet vil utgreie mulighet for ny snøggåtrute Sunde-Os ved neste anbodsrunde for
4397 Sunnhordland.

4398
4399 Det vil vera framtidsretta ift.pendlarar og næringsliv som har etterspurt bedre kommunikasjon
4400 mellom Kvinnherad-Bergen bl.a.for å få kort veg til Bergen Lufthavn.

4401
4402 Forslag:
4403 Utgreiing av Snøggåtrute Sunde-Os etter ny vegopning av E 39 Svegatjørn -
4404 Rådal,hovudveg mellom Os og Bergen.

4405
4406 Innstilling:
4407

4408 **Forslag nr. 161**

4409 Kvinnherad Arbeiderparti

4410
4411 Begrunnelse:

4412 Sunnfast er eit ferjeavløysingsprosjekt mellom Kvinnherad og Stord som vil gjera vegen
4413 mellom Husnes og Leirvik ferjefri, i tillegg til å knytte Huglo saman med Tysnes og
4414 Kvinnherad. Med Sunnfast blir reisetida mellom Husnes og Leirvik redusert frå 85 til 22
4415 minutt, i tillegg vil vegen vera døgnopen.
4416
4417 Vestland Arbeiderparti må arbeida for å realisera eit framtidsretta ferjefritt samband mellom
4418 Kvinnherad og Stord med god tilknytning både til nye E 39 og internt i Sunnhordland.
4419
4420 Det er svært viktig for denne bu-og arbeidsregionen at kommunane vert knytt tettare saman.
4421
4422 Eit godt samband mellom Kvinnherad og Stord vil vidareutvikla store regionale funksjonar og
4423 vil bl.a. styrkja utviklinga i kommune og regionsenter. Stord, Tysnes og Kvinnherad kommune
4424 står saman om å realisera Sunnfast- det mest framtidsretta sambandet for regionen.
4425
4426 Forslag:
4427 Sunnfast-forbindelse knyter kommunane i Sunnhordland saman og gjev befolkning og
4428 næringsliv i Kvinnherad redusert reisetid til Bergen og Haugesund.
4429
4430 Innstilling: **Ivaretas helt eller delvis i R 7 Samferdsel**
4431
4432

4433 **Forslag nr. 163**

4434 Kvinnherad Arbeiderparti

4435
4436 Begrunnelse:
4437 Etterslepet på drift og vedlikehald av fylkesvegane i Vestland er aukande år for år. Den er pr
4438 dags dato på ca. 14 milliardar. Fylkesvegane ber veldig preg av dette og er økonomisk
4439 uløyselig for fylket.

4440
4441 Forslag:
4442 Oppmodar fylket å gå i dialog med regjeringa om større årlige løyvingar. Laga ein plan for
4443 økonomisk støtte , slik at ein over ein 10 års periode kan null ut etterslepet.

4444
4445 Innstilling: **Ivaretas helt eller delvis i R 7 Samferdsel**
4446

4447 **Forslag nr. 164**

4448 Luster Arbeiderparti

4449
4450 Begrunnelse:
4451 Fylkesveg 55 mellom Gaupne og til fylkesgrensa på Sognefjellet har eit skrikande behov for
4452 oppgradering. I sommarhalvåret frå mai til oktober har vegen opp til 250.000 køyretøy som
4453 skal manøvrera seg langs smale vegar utan gul midtstripe på veg til og frå Lom/Trondheim.

4454

4455 Vegen er så smal at det mange stader til stadig blir små kollisjonar eller trafikkork fordi det
4456 ikkje er rom for å passere kvarandre. Det blir eit kvantesprang mellom vegstandarden elles i
4457 landet for kvart år som går utan at noko blir gjort her.

4458

4459 Mange er bekymra, både private og profesjonelle trafikkantar, og det må me ta på alvor. Det
4460 handlar om tryggleik og god infrastruktur for småbarnsforeldre, skuleelevar,
4461 utrykningskøyretøy, turisttrafikken, pendlarar, transportbransjen, landbruket og industrien.
4462 Det er demotiverande å oppleve at vegstandarden på Austlandet og nær byane kvart år blir
4463 oppgradert til breiare tofeltsvegar, trefelts- og firefeltsvegar medan me framleis har dei same
4464 gamle vegane med standard frå mellomkrigstida.

4465

4466 Forslag:

4467 Vestland Arbeidarparti meiner at FV 55 Nes-Skjolden snarast må opprustast til forsvarleg
4468 standard.

4469

4470 Innstilling: **Ivaretas helt eller delvis i R 7 Samferdsel**

4471

4472 **Forslag nr. 165**

4473 Lærdal Arbeiderparti

4474

4475 Begrunnelse:

4476 Årelang nattestenging av Lærdalstunnelen.

4477 For å støtte tunnelsikkerhetsdirektivet til EU, er det naudsynt med oppgradering av
4478 Lærdalstunnelen. Dette vil få store negative konsekvensar for lokalsamfunna, næring- og
4479 arbeidslivet, samt beredskapen. Oppgraderinga er estimert til 5-6 år og vil bli både dyr og lite
4480 effektiv. Den lange anleggsperioden vil føre til inngripande negative konsekvensar for all
4481 trafikal kommunikasjon mellom aust og vest, spes. knytt til varetransport. Det kan sette
4482 selskap og arbeidsplassar i fare.

4483

4484 Med sjukehus lokalisert i Lærdal vil det få følgjer for personalressursane og beredskapen.
4485 Regionen har felles bu- og arbeidsmarknad som vil bli skadelidande.

4486

4487 Pr. i dag pågår samtalar for å få til to løp. To løp vil vere framtidsretta, både med tanke på
4488 sikkerheita i ein sær lang tunnel med stor døgntrafikk, og med tanke på trafikkavvikling ved
4489 planlagde og uforutsette stengingar.

4490

4491 Forslag:

4492 Lærdal AP ber om at Vestland AP støttar framlegget om å arbeide for to løp i
4493 Lærdalstunnelen da vi er bekymra for følgjene av årelang nattestenging.

4494

4495 Innstilling: **Oversendet det nye styret i VAP**

4496

4497 **Forslag nr. 166**

4498 Sogndal Arbeiderparti

4499
4500 Begrunnelse:
4501 Sogndal Arbeidarparti krev at strekninga rv.13 Hella – Sogndal må attende til staten sitt eige
4502 fagorgan, Statens vegvesen. Det vil gje betre samfunnsøkonomi, større politisk medverknad,
4503 betre innsyn i prosessar som omhandlar drift, vedlikehald og framdrift på utbetring av
4504 strekninga. Det vil også gje betre samfunnssikkerheit og beredskap og meir drift og
4505 vedlikehald for pengane. Strekninga rv.13 mellom Hella og Sogndal er ein viktig del av
4506 omkøyringa for E16, E39 og rv.5. Det er ein pendlarveg i kommunen og knyter saman ein
4507 felles bu og arbeidsmarknad.

4508
4509 Sogndal Arbeidarparti meiner at det er eit demokratisk problem når viktig infrastruktur vert
4510 unnateke folkevald kontroll og lagt i hendene på eit aksjeselskap. Det er utfordrande for
4511 beredskapen på vegnettet med så mange vegforvaltarar innanfor eit geografisk område,
4512 samstundes som oppstykinga av driftskontraktane medfører stor kostnadsauke jf. St.prop 1
4513 S 2020/2021 og 2021/2022.

4514
4515 Forslag:
4516 Tilbakeføring av rv 13 Hella - Sogndal til Statens Vegvesen

4517
4518 Innstilling: **Ivaretas helt eller delvis i R 7 Samferdsel**

4519 **Forslag nr. 167**

4520 Sogndal Arbeiderparti

4521
4522 Begrunnelse:
4523 Rv 13 frå Vinje til Sogndal
4524 Vegen frå Vik til Voss, med framtidig Vikafjellstunnel, er sentral for å sikra eit livskraftig
4525 lokalsamfunn i Vik og er ei viktig ferdselsåre mellom Sogn og Voss, Hardanger og Bergen og
4526 er ein særskild viktig for omkøyringsveg for E16. Ein framtidig Vikafjellstunnel vil redusere
4527 reisetid mellom Sogn og Bergen og vera viktig for både næringsliv og andre reisande

4528
4529 Forslag:
4530 Realiser Vikafjellstunellen no!

4531
4532 Innstilling: **Ivaretas helt eller delvis i R 7 Samferdsel**

4533

4534 **Forslag nr. 168**

4535 Stord Arbeiderparti

4536
4537 Begrunnelse:
4538 Arbeidarpartiet meiner at gode samferdsleløysingar er ei forutsetning for at Vestland fylke
4539 kan ha ei førarrolle i det grønne skiftet. Utan samferdsleløysingar som sikrar rask og trygg
4540 transport både på langs og på tvers i fylket vårt så vil næringslivet vårt stille med eit handikap
4541 når ein skal utvikle nye næringar. Like viktig er dei nasjonale transportkorridorane både nord-
4542 sør og aust-vest. Arbeidarpartiet vil arbeida for å realisere rastryggingstiltaka som finnst i

4543 Vestland, samstundes vil ein arbeide for å forbetre ferjeavløysingsordninga slik at denne kan
4544 få fortgang i effektive og gode ferjeavløysingsprosjekt. Ferjestrekningar er eit klart hinder for
4545 å ha gode bu-og arbeidsregionar, og skal ein klare å ha nok arbeidskraft til dei nye grønne
4546 næringane som skal vekse fram, er ein nøyd til å erstatte fleire av desse med bru eller
4547 tunnel. Arbeidarpartiet meiner at om Vestlandet skal lukkast i det grønne skiftet så må ein
4548 også prioritere dei store nasjonale transportkorridorane slik at varer frå Vestland raskt og
4549 effektivt kjem fram til mottakarar både nasjonalt og internasjonalt.

4550

4551 Forslag:

4552 Gode samferdsleløyisingar er ein del av det grønne skiftet og krev at Vestland står samla i
4553 kampen om samferdselsprosjekta

4554

4555 Innstilling: **Ivaretas helt eller delvis i R 7 Samferdsel**

4556

4557 **Forslag nr. 169**

4558 Stord Arbeiderparti

4559

4560 Begrunnelse:

4561 Nattferja mellom disse tre kommunane er viktig for kulturlivet i

4562 Sunnhordland. Denne ferja gjer at folk kan ta del i eit felles kulturtilbod.

4563 Styrets innstilling: Oversendes fylkestingsgruppa og årsmøte i Vestland Ap

4564

4565 Forslag:

4566 Vestland Arbeidarparti ønskjer å få attende nattferja mellom Ranavik (23.45),

4567 Hodnanes (00.20), Jektevik (00.30) med retur Jektevik (00.40), Hodnanes (00.50) og

4568 attende til Ranavik (01.25)

4569

4570 Innstilling: **Oversendes fylkestingsgruppen.**

4571

4572 **Forslag nr. 170**

4573 Stryn Arbeiderparti

4574

4575 Begrunnelse:

4576 Rassikring av riks- og fylkesvegnettet er heilt avgjerande for næringsutvikling, arbeidsplassar
4577 og busetnad i heile landet. Stengde vegar fører til tap av arbeidsplassar og nedgang i

4578 folketalet. Vestland fylkeskommune sitt framlegg til kriterium for prioritering av rassikring

4579 vektar opp ÅDT i høve til andre kriterium, og ser heilt vekk frå risiko og kostnad ved

4580 manglande omkøyringsveg ved ras eller rasfare. Vi kan ikkje akseptere den modellen

4581 administrasjonen i fylkeskommunen brukar i sitt framlegg til prioriteringar for rassikring. Vi

4582 grunnjev dette med at mange av dei mest rasutsette vegstrekingane på Vestlandet ikkje vil

4583 kome i prioritet ved for høg vekting av ÅDT.

4584

4585 Forslag:

4586 Prioritering av rassikring av riks- og fylkesvegnettet: Vestland AP krev at nasjonale løyvingar
4587 til rassikring av vegnettet vert auka opp til reelt behov i løpet av komande 10 års periode.
4588 Nogjeldande nasjonale kriterium for rassikring skal leggst til grunn ved prioritering av
4589 rassikring. Det må utarbeidast ein forpliktande nasjonal rassikringsplan, som sikrar rassikring
4590 av riks- og fylkesvegar innafor ei tidsramme på 12 år. Vestland AP krev at nasjonale løyvingar
4591 til rassikring av vegnettet vert auka opp til reelt behov i løpet av komande 10 års periode.
4592 Nogjeldande nasjonale kriterium for rassikring skal leggst til grunn ved prioritering av
4593 rassikring. Det må utarbeidast ein forpliktande nasjonal rassikringsplan, som sikrar rassikring
4594 av riks- og fylkesvegar innafor ei tidsramme på 12 år. Vestland AP krev at nasjonale løyvingar
4595 til rassikring av vegnettet vert auka opp til reelt behov i løpet av komande 10 års periode.
4596 Nogjeldande nasjonale kriterium for rassikring skal leggst til grunn ved prioritering av
4597 rassikring. Det må utarbeidast ein forpliktande nasjonal rassikringsplan, som sikrar rassikring
4598 av riks- og fylkesvegar innafor ei tidsramme på 12 år.

4599
4600 Innstilling: **Ivaretas helt eller delvis i R 7 Samferdsel**
4601

4602 **Forslag nr. 171**

4603 Stryn Arbeiderparti

4604

4605 Begrunnelse:

4606 Vegar utan «regional funksjon» er føreslege nedklassifisert. Kommunane har ikkje ressursar
4607 til å ta på seg ansvaret for deler av fylkesvegnettet.

4608

4609 Forslag:

4610 Eigarskap til fylkesvegnettet: Vestland AP krev at det ikkje vert sett i gong ein prosess med
4611 nedklassifisering av fylkesvegar. Stryn AP ser heller at fylkesvegar med «regional funksjon»
4612 vert oppklassifisert til riksveg, for eksempel fylkesveg 60.

4613

4614 Innstilling: **Ivaretas helt eller delvis i R 7 Samferdsel**

4615

4616 **Forslag nr. 172**

4617 Stryn Arbeiderparti

4618

4619 Begrunnelse:

4620 Sentrale politikarar på Stortinget har vore klare og tydelege på at RV 15 Måløy – Otta må
4621 sikrast som eit føreseieleg og ras-sikkert heilårssamband med ny tunnel frå Skåre i Stryn
4622 kommune til Breidalen i Skjåk kommune. Konsept B1 med arm til Geiranger vart vedteke i
4623 juni 2018. Samla eliminerer konseptet 30 registrerte ras-punkt og reduserer stigninga frå 12
4624 % til under 5 %.

4625

4626 Ved handsaming av NTP 2022 - 2033 i vårsesjonen -21, var det klare fleirtalsmerknader i
4627 Transport- og kommunikasjonskomiteen om oppstart i første del av planperioden.

4628 Vestland Arbeidarparti viser til den særskilte viktige funksjon som Rv 15 har i dag som aust/vest
4629 samband for næringslivet i regionen. Sambandet har spesielt stort innslag av tungtrafikk,

4630 som tener næringslivet i regionane på begge sider av fjellet. Opprustinga av E6 gjennom
4631 Gudbrandsdalen styrkar RV 15 som trafikkrute både til Austlandet og Trøndelag. Mykje av
4632 trafikken på FV 60 føl også RV 15 over Strynefjellet. Rv 15 er det brei semje om lokalt i
4633 regionen og ingen debatt om traseval.

4634
4635 Rv 15 er raskaste vegen til Oslo og Trondheim for mange viktige bedrifter på Nordvestlandet.
4636 Grunna stigning og smale / låge tunnelar på Rv 15 Strynefjellet, samt stengd veg på grunn
4637 av ras og rasfare, må mange velje andre og lengre transportetappar. Dette kostar
4638 næringslivet store summar årleg.

4639
4640 RV 15 er viktig bindeledd mellom sjø og jernbane for godstransport. Alle tre fylka som soknar
4641 til RV 15, Statens Vegvesen, Sjømat Norge, LO Søre Sunnmøre, NHO og Norsk Industri, har
4642 alle tilrådd konsept B1 som permanent skredsikringstiltak.

4643

4644 Forslag:

4645 RV 15 Måløy – Otta. Konsept B1 med arm til Geiranger må prioriterast inn i NTP: Vestland
4646 Arbeidarparti krev at planarbeidet for vedteke KVV-konsept for RV 15 mellom Stryn og Skjåk,
4647 konsept B1 med arm til Geiranger, vert starta opp i 2022.

4648

4649 Innstilling: **Ivaretas helt eller delvis i R 7 Samferdsel**

4650

4651 **Forslag nr. 173**

4652 Sunnfjord Arbeiderparti

4653

4654 Begrunnelse:

4655 Daglig passerer det om lag 500 pendlarar forbi Hundsåna på Fv 609 ved Kvammen i Askvoll
4656 Kommune.

4657

4658 Vegen forbi Hundsåna har skredfaktor 5, noko som gjer at vegen er blant dei 10 mest
4659 rasutsatte vegstrekingane på Vestlandet.

4660

4661 Tal viser og at steinnedfall og skredfrekvensen har auka dei seinare åra grunna klimaendring
4662 og nedbør.

4663

4664 Skredfaktor er nakne tal. Den uttrygge følelsen og påkjenninga folk sitter med når ein køyrer i
4665 rasområdet, den uttrygge følelsen dei som sitter heime og veit at nokon av sine nærmaste
4666 køyrer i rasområdet, kan ikkje målast i ein skala.

4667

4668 Forslag:

4669 Fråsegn Fv 609 Hundsåna: Sunnfjord Arbeidarparti krev at det vert fortgang i skredsikring av
4670 Fv 609 Hundsåna

4671

4672 Innstilling: **Ivaretas helt eller delvis i R 7 Samferdsel**

4673

4674 **Forslag nr. 174**

4675 Sunnfjord Arbeiderparti

4676

4677 Begrunnelse:

4678 Rv5 er ein av dei mest rasutsatte vegstrekningane på rute 5C. (Oslo Lærdal Florø - Oslo
4679 Lærdal Bergen)

4680 Skredvika mellom Naustdal og Erdal har skredfaktor 5,3.

4681 Dette medfører at vegen forbi Skredvika ligg på sjuandeplass på Vestlandet. Tal viser og at
4682 steinnedfall og skredfrekvensen har auka dei seinare åra grunna klimaendring og nedbør.

4683 Skredfaktor er nakne tal. Den uttrygge følelsen og påkjenninga folk sitter med når ein køyrer i
4684 rasområdet, den uttrygge følelsen dei som sitter heime og veit at nokon av sine nærmaste
4685 køyrer i rasområdet, kan ikkje målast i ein skala.

4686 Det viser seg at ramma for prosjektet i NTP er om lag 450 millionar mindre enn
4687 kostnadsramma for tunnelen som vegvesenet planlegger. Prosjektet har stoppa opp på
4688 grunn av dette. Det haster å få på plass manglande finansiering for tunnelen mellom Førde
4689 og Naustdal

4690

4691 Forslag:

4692 Rv5 Førde- Naustdal Sunnfjord Arbeidarparti krev at skredsikring av Rv 5 mellom Naustdal
4693 og Førde , som er med i ny Nasjonal transportplan (2022-2033), får på plass tilstrekkeleg
4694 finansieringsramme for prosjektet

4695

4696 Innstilling: **Ivaretas helt eller delvis i R 7 Samferdsel**

4697

4698 **Forslag nr. 175**

4699 Sunnfjord Arbeiderparti

4700

4701 Begrunnelse:

4702 Nemnde strekning, frå garden Hestebeit til Eldalsosen, vert med jamne mellomrom utsett for
4703 steinsprang, ras i form av stein, jord og is. Strekninga har dei siste åra blitt rassikra ein del,
4704 men dei som skal ferdast på denne vegen; skuleborn og pendlarar, er framleis ikkje trygge
4705 på den. Einaste og varige løysinga her er tunnel i fjellet bak området

4706

4707 Forslag:

4708 Matbjøra, FV. 610 Sunnfjord Arbeidarparti krev at tunnell gjennom Matbjøra, Hestebeit-
4709 Eldalsosen, kjem inn i RTP.

4710

4711 Innstilling: **Ivaretas helt eller delvis i R 7 Samferdsel**

4712

4713 **Forslag nr. 176**

4714 Sunnfjord Arbeiderparti

4715

4716 Begrunnelse:

4717 Norges mest solgte ladbare hybrid i 2020 var Mitsubishi Outlander. Dersom en kunde velger
4718 å lease en Mitsubishi Outlander hybrid, fremfor å kjøpe den, taper staten 35.000-40.000 kr i
4719 mva-inntekter (avhengig av utstyrsnivå på bilen). Bakgrunnen for dette tapet skyldes at
4720 leasingselskapet krever mva-fradrag på bilen når den kjøpes, og etter leasingperioden
4721 selges bilen mva-fritt som bruktbil. Samlet utgjør dette avgiftstapet milliarder hvert år for
4722 staten.

4723

4724 Det er i dag en tilbakeføringspliktsperiode på 4 år i mval. § 9-6. Det vil si at dersom man
4725 selger bilen før det er gått fire år, må deler av mva-beløpet tilbakebetales til staten. Dersom
4726 justeringsperioden hadde reflektert verdifallet og levetiden på personbiler ville det vært
4727 samme mva-inntekt til staten uansett om en forbruker valgte leasing eller kjøp

4728

4729 Forslag:

4730 Arbeiderpartiet skal utrede muligheter for å endre mva-lovens tilbakeføringsplikt på
4731 personkjøretøy (mval. § 9-6) til å reflektere personkjøretøyets verdifall. Formålet er å sikre
4732 nøytralitet i mva-regelverket som gjør at staten får de samme mva-inntektene uavhengig om
4733 konsument velger å kjøpe eller leie/lease en bil.

4734

4735 Innstilling: Oversendes det nye styret i VAP.

4736

4737 **Forslag nr. 177**

4738 Sveio Arbeiderparti

4739

4740 Begrunnelse:

4741 Sveio sine ibuarar har ein felles bu- og arbeidsmarknad med både Sunnhordland og
4742 Haugalandet. Når bussreisande frå Sveio kryssar fylkesgrensa til Rogaland, må dei betala 30
4743 kr.-ekstra for bussbilletten. Dette er urimeleg, og me vil at takstsona for Sunnhordland og
4744 Nord- Rogaland blir den samme. Sveio arbeiderparti vil derfor at Skyss si sone C1 blir fjerna
4745 snøggast råd, slik at Sveio sine ibuarar får ein rimelegare pris på reiser til og frå det definerte
4746 regionsenteret Haugesund.

4747

4748 Forslag:

4749 Vestland arbeiderparti skal arbeide for at Sunnhordland og Nord- Rogaland skal ha ei felles
4750 takstsona for buss.

4751

4752 Innstilling: **Ivaretas helt eller delvis i R 7 Samferdsel**

4753

4754 **Forslag nr. 178**

4755 Sveio Arbeiderparti

4756

4757 Begrunnelse:

4758 FV 541 Tjernagelvegen er i regional samanheng svært viktig som tilførselsveg for
4759 ferjestrekninga Buavåg-Langevåg. I Langevåg blir det i dag bygd opp eit stort industriområde
4760 med utgangspunkt i ny fiskerihamn. Herfrå vil det i framtida vera stor trafikk av tungtransport

4761 med varer inn og ut. Denne trafikken vil i hovudsak gå via FV541. Vidare vil og sambandet
4762 over Buavåg-Langevåg vera beredskapssamband for E39 og Bømlafjordtunnelen ved
4763 stenging her i samband med ulukker osb.

4764
4765 Deler av FV541 er utbygd, men store deler av strekninga frå Grimstveit til FV47 står att.
4766 Denne delen er trafikkfarleg og ikkje eigna for den transporten som er i dag eller
4767 tungtransport som det vil koma meir av i dei næraste åra.

4768
4769 Forslag:
4770 Vestland arbeiderparti vil:
4771 Prioritere vegstrekninga FV541 Tjernagelvegen høgt, slik at strekninga vil vera rusta til å ta
4772 imot den aukande trafikken som er venta å koma, så snart reguleringsplanen er vedtatt.

4773

4774 Innstilling: **Ivaretas helt eller delvis i R 7 Samferdsel**

4775

4776 **Forslag nr. 179**

4777 Sveio Arbeiderparti

4778

4779 Begrunnelse:

4780 For utviklinga av Sunnhordland og Haugalandet er det særskild viktig med ei prioritering av
4781 Hordfast for infrastrukturen i denne regionen for framtida. Dette vil sikre gode rammevilkår for
4782 industrien og sikre ei trygg og god transport av menneske, varer og tenester langs
4783 vestlandskysten.

4784

4785 Forslag:

4786 Vestland arbeiderparti ynskjer å prioritere Hordfast i NTP slik det ligg føre.

4787

4788 Innstilling: **Ivaretas helt eller delvis i R 7 Samferdsel**

4789

4790 **Forslag nr. 180**

4791 Sveio Arbeiderparti

4792

4793 Begrunnelse:

4794 FV47 i Sveio FV47 frå Haukås i nord til Ekrene i sør i Sveio er den mest trafikkerte
4795 fylkeskommunale vegstrekninga i kommunen. Den har dei siste åra hatt fleire alvorlege
4796 ulykker. Her har liv gått tapt. Denne vegen er den viktigaste samferdselsåra til regionsenteret
4797 Haugesund, men manglar mellom anna gul midtstripe kritiske stadar. Vestland Ap vil
4798 prioritere FV47 i Sveio som eit ledd i satsinga på infrastrukturen i Sunnhordland.

4799

4800 Forslag:

4801 Vestland Ap vil prioritere FV47 i Sveio som eit ledd i satsinga på infrastrukturen i
4802 Sunnhordland.

4803

4804 Innstilling: **Ivaretas helt eller delvis i R 7 Samferdsel**

4805

4806 **Forslag nr. 181**

4807 Ullensvang Arbeiderparti

4808

4809 Begrunnelse:

4810 Arbeiderpartiet vil sikra trygge og framkomelege vegar i alle deler av fylket. Liv og helse skal
4811 koma først. Det må gjerast eit krafttak for å oppgradera vegane til ein akseptabel standard.
4812 Vestland har dei fleste og mest rasfårlege vegstrekingane. Dei næraste åra skal det
4813 investerast nær 70 mrd i riksvegnettet i Vestland. Dette skjer til tross for at dei største
4814 utfordringane og dei farligaste vegane er fylkesvegar som har elendig standard, høg
4815 skredfare, med dårlege tunellar og bruer. Dersom ein ikkje endrar på fordelinga av
4816 fellesskapet sine pengar så vil desse utfordringane vedvara i generasjonar framover.
4817 Vestland si største utfordring er elendig vegstandard, samt faren for tap av liv og helse på
4818 smale og rasutsette vegar. Dette skaper store problem for innbyggjarane og for næringsliv og
4819 vidare vekst og verdiskaping. Vi må ta heile fylket i bruk. Difor må store riksveginvesteringar
4820 koma flest mogleg til gode. Vi må løysa dei viktigaste utfordringane først og sikra eitt
4821 minstemål av standard, rassikre skule og arbeidsvegar. Indre trase med to felts-veg vil nå
4822 større delar av fylket, redusera kostnader, frigjera midlar til andre prosjekt og redusera
4823 naturinngrep.

4824

4825 Forslag:

4826 Ny E39 mellom Stord og Bergen må byggjast i indre trase. Dette vil gje kommunar og
4827 næringsliv både i Midt-Hordaland, Sunnhordland, Hardanger og Bergen langt betre
4828 kommunikasjonar aust-vest og nord-syd. Vegen kan nedskalrast til to-felts veg med
4829 midtdelar, det vil redusera dei store negative naturinngrepa og det vil frigjera
4830 investeringsmidlar som kan nyttast til andre prioriterte prosjekt.

4831

4832 Innstilling: **Helt eller delvis ivarettatt i R 7 Samferdsel**

4833

4834 **Forslag nr. 182**

4835 Ullensvang Arbeiderparti

4836

4837 Begrunnelse:

4838 Det er eitt stort etterslep på vedlikehald og utbetring av fylkesveg. Arbeiderpartiet har vore
4839 opptekne av å ta att dette etterslepet. Det må vera ei viktig sosialdemokratisk prioritering å
4840 sikra betre veg til dei som har dårlegast veg først. Fylkesvegane bind fylket saman og er ei
4841 livsnerva for folk flest. No må vi sørge for at dette vert høgt nok prioritert til at vi får løyst dei
4842 viktigaste oppgåvene først. Saman med rassikring må det vera eitt hovudmål å få til eitt
4843 tilstrekkeleg løft på fylkesvegane. Det er stor verdiskaping i fylket vårt. Verdiskapinga vert
4844 hemma av dårleg standard på fylkesvegane. Samt smale og rasfarlege vegar. Vi har no
4845 sjansen til å visa at vi har ein annan vegpolitikk enn høgare og Frp. Det kan vi visa ved å
4846 prioritera rassikring og utbetring av fylkesvegar på topp.

4847

4848 Forslag:

4849 Vestland Arbeiderparti krever at etterslepet på fylkesveg vert prioritert neste 12 år.

4850

4851 Innstilling: **Ivaretas helt eller delvis i R 7 Samferdsel**

4852

4853 **Forslag nr. 183**

4854 Ullensvang Arbeiderparti

4855

4856 Begrunnelse:

4857 Vestland Arbeiderparti sluttar seg framleis til nasjonal rassikringsgruppe sin konklusjon om å
4858 rassikra heile Norge i løpet av 12 år - dvs alle raspunkt med middels høg og høg skredfaktor.

4859 Vestland har om lag halvparten av rasutfordringane i Norge. Vi krever at rassikring vert sett
4860 øvst på prioriteringslista i nasjonal transportplan. Og at alle raspunkt med høg og middles
4861 høg skredfaktor vert sikra innan dei 12 neste åra.

4862

4863 Forslag:

4864 Vestland arbeiderparti viser til tidlegare års vedtak, samt Vestland fylkeskommune sine
4865 tidlegare uttalar:

4866 Vestland Arbeiderparti set liv og helse fyrst.

4867

4868 Innstilling: **Ivaretas helt eller delvis i R 7 Samferdsel**

4869

4870 **Forslag nr. 184**

4871 Vaksdal Arbeiderparti

4872

4873 Begrunnelse:

4874 Prosjektet Arna- Stanghelle er komen med i NTP. Det er viktig at dette vert følgd opp
4875 snarast, med midlar for å kome i gang. Eit «halvferdig» prosjekt er vert ofte eit dårleg
4876 prosjekt. Det er derfor viktig at planlegginga av strekka Stanghelle – Voss kjem i gang raskt.

4877

4878 Forslag:

4879 K5 – Veg og Bane.

4880 Hordaland arbeidarparti krev at det vert sikra midlar for oppstart av prosjektet Arna -
4881 Stanghelle i 2023.

4882 For å sikra samanheng i prosjektet, må det startast planarbeid for strekkja Stanghelle –
4883 Voss.

4884

4885 Innstilling: **Ivaretas helt eller delvis i R 7 Samferdsel**

4886

4887 **Forslag nr. 185**

4888 Vestland AUF

4889

4890 Begrunnelse:

4891 Trasévalget til E39 mellom Bergen og Stord har vært debattert en rekke ganger. Strekningen
4892 er en del av storsatsingen “ferjefri E39”. Prosjektet er blant de største
4893 infrastrukturprosjektene i Norge i nyere tid, og skal redusere reisetid mellom Trondheim og
4894 Kristiansand med 8 timer. Strekningen mellom Bergen og Stord har vært mest omstridt.
4895 Kjernen i striden er den 5 kilometer lange broen som skal bygges over Bjørnafjorden.
4896 Kritikken til prosjektet er knyttet til pris målt mot samfunnsnytte og naturinngrepene prosjektet
4897 medfører. Broen vil være den største i sitt slag, krever helt ny teknologi. Det øker risikoen for
4898 at kostnadsberegningene avviker, og føre til økte kostnader.

4899
4900 Vi støtter at E39 skal være ferjefri. Det vil være lønnsomt å ha en ferjefri motorvei som binder
4901 Vestlandet og kobler distriktene sammen i veinettet. Men i “Hordfast” byggefasen mellom
4902 Bjørnafjorden og Stord vil det være mer konstruktivt å gå for alternativ trase via Fusa. Dette
4903 vil være billigere, inkludere flere kommuner i veinettet og sikre at motorveien ikke går
4904 gjennom regnskogen. Allikevel må samferdselsmidler som blir gitt til Vestland bli prioritert til
4905 rassikring. Vestlandet har landets farligste veier og hvert år skjer det titalls ulykker. Det er på
4906 tide at innbyggerne i distriktene får trygge veier å kjøre på.

4907

4908 Forslag:

4909 Vestland Arbeiderparti vil:

- 4910 • Prioritere rassikring i Vestland.
- 4911 • Gjennomføre prosjektet “ferjefri E39”
- 4912 • Bygge alternativ trasé via Fusa for prosjektet Hordfast

4913

4914 Innstilling: **Ivaretas helt eller delvis i R 7 Samferdsel**

4915

4916 **Forslag nr. 186**

4917 Vik Arbeiderparti

4918

4919 Begrunnelse:

4920 FV5600 Vik – Arnafjord er ein av dei aller mest ras-utsette vegane på Vestlandet. Dette er
4921 ein veg, der ras-faren er stor heile året, uavhengig av ver-tilhøve. Tal på registrerte ras-
4922 hendingar på vegen, er skremmande høgt, pr 06.12.21: 343 ras-hendingar på ei strekning på
4923 ca. 6 Km . I tillegg, er dette ein veg der dei som ferdast dagleg, har rydda opp på veg til/frå
4924 jobb, altfor ofte utan at hendinga vert registrert. Det skjer nærast dagleg, store eller mindre
4925 hendingar der stein landar i / ved vegen. Det er årvissst, at vegen vert stengt for kortare eller
4926 lengre periodar, på grunn av ras eller fare for ras. Dette påverkar innbyggjarane slik at dei
4927 ikkje veit sikkert om dei kjem seg til/frå/i jobb, at mjølkebilten / kraftfôrbilen kjem fram, at Firda
4928 Seafood får varer inn eller ut. Det har nyleg vore ei hending det skulebussen fekk ei skade
4929 på taket etter nedfall. Dette er den største frykta til innbyggjarane i Arnafjorden, at
4930 skulebussen vert råka av ras. Den farlegaste delen av vegen, ca. 6km, kan berre sikrast ved
4931 å bygge tunnel, andre deler av vegen må sikrast ved hjelp av andre tiltak.

4932

4933 Forslag:

4934 Ras-sikringspotten må aukast. FV5600 Vik – Arnafjord, er ein av dei aller mest ras-utsette
4935 vegane på Vestlandet. Det er og andre strekningar på Vestlandet som sårt treng ras-sikring.

4936 Potten til ras-sikring må difor aukast monaleg. Dei verste strekningane må prioriterast, for å
4937 sikre innbyggjarane trygg veg til kommunesenteret/jobb/helse og ikkje minst at borna får ein
4938 trygg skuleveg.

4939

4940 Innstilling: **Ivaretas helt eller delvis i R 7 Samferdsel**

4941

4942 **Forslag nr. 187**

4943 Vik Arbeiderparti

4944

4945 Begrunnelse:

4946 Rett før regjeringsskiftet, overførte Hareide fleire utbetnings-strekningar frå Statens vegvesen
4947 til Nye Veier AS. Ei av desse var riksveg 13 frå Skare til Sogndal, og strekninga Vinje –
4948 Sogndal inngår i denne strekninga. Her finn me også rv.13 Vikafjellet, som er høgast
4949 prioriterte vegtiltak i Sogn. Det er styret i Nye Veier AS som skal prioritere rekkefølgja på
4950 prosjekta dei har fått tildelt, mellom anna ut frå samfunnsøkonomisk nytte. I Nye Veier AS sitt
4951 oppdrag på utbetningsstrekningane, heiter det at dei skal prioritere investeringar som
4952 reduserer skredfare og gir vegen ein akseptabel minstestandard. Kostnadsråma berekna av
4953 Nye Veier, er 3mrd, med realisering innan 2041, utan at Vikafjellstunnelen ligg inne. Vegen
4954 frå Vik til Voss, med framtidig Vikafjellstunnel, er sentral for å sikra eit livskraftig
4955 lokalsamfunn i Vik. Og i tillegg ei sers viktig ferdsselsåre for Vestland, mellom Sogn - Voss,
4956 Hardanger og Bergen, samt ein særskild viktig omkøyringsveg for E16. I strekninga som er
4957 tildelt Nye Veier AS på riksveg 13, inngår kring 30 skredpunkt, med stadvis smal vegbreidde
4958 og vanskeleg framkome. Fleire av skredpunkta med høgast skredfaktor og vanskeleg
4959 framkome, vil bli avløyrt med tunnel. Vikafjellstunnelen vil være avgjerande for forsvarleg
4960 beredskap for Vik Kommune. Stengt fjell og værstenkte ferjer gir isolert kommune.

4961

4962 Forslag:

4963 I samsvar med lovnader og vedtak frå Ap og Sp i handsaming av NTP våren 2021, krev Vik
4964 Arbeiderparti oppstart av Vikafjellstunnelen i inneverande stortingsperiode. At sentrale
4965 myndigheiter må løyva naudsynte øyremerka planleggings og oppstarts-midlar til prosjektet,
4966 slik at oppstart kjem i gang innan 4 år. Om denne framdrifta krev at Statens vegvesen må
4967 behalde prosjektet, må dette avklarast straks.

4968

4969 Innstilling: **Ivaretas helt eller delvis i R 7 Samferdsel**

4970

4971 **Forslag nr. 188**

4972 Voss Arbeiderparti

4973

4974 Begrunnelse:

4975

4976 Forslag:

4977 K5 – Veg og Bane.

4978 Voss arbeidarparti ynskjer at det vert sikra midlar for oppstart av prosjektet i 2023. Det må
4979 setjast i gang planlegging av førebuande arbeid.

4980
4981 For å sikra sammenhengen i prosjektet, bør det startast planarbeid for fullføring av strekkja
4982 Stanghelle – Voss.

4983
4984 Innstilling: **Ivaretas helt eller delvis i R 7 Samferdsel**
4985

4986 **Skole**

4987 **Forslag nr. 194**

4988 Arbeiderpartiet i Bergen

4989
4990 Begrunnelse:
4991 Valgfag på skolen motiverer elevene, og det gjør skolehverdagen til flere elever gøyere. Det
4992 å ha ett unntak fra obligatoriske fag er godt for elevene, slik at de får mer valgfrihet. Vi vet
4993 også at de teoretisk svakeste er de som oftest liker valgfag minst, ofte fordi det er dårlig med
4994 tilbud av praktiske valgfag. Bergen AUF mener at alle videregående- og ungdomsskoler skal
4995 ha et godt praktisk tilbud av valgfag og at vi skal øke antall timer valgfrie fag, og minske
4996 antall timer obligatoriske fag.

4997
4998 Forslag:
4999 · At det skal settes mer fokus på programfag i den videregående skole
5000 · Begynne med programfag i den videregående skole allerede fra VG1
5001 · Øke antall timer med valgfag i ungdomsskolen
5002 · Sikre at alle ungdomsskoler og videregående skoler har best mulig tilbud av program- og
5003 valgfag
5004 · Sikre at skolene har tilbud av praktiske valgfag

5005
5006 Innstilling: **Ivaretas helt eller delvis av R 8 Utdanning**

5007 **Forslag nr. 195**

5008 Arbeiderpartiet i Bergen

5009
5010 Begrunnelse:
5011 På videregående blir elever ofte mer opptatt av utseende; spesielt hva man går med. Mange
5012 velger å kjøpe inn dyre skolesekker, og andre har ikke råd til det. Skolesekk er noe man skal
5013 gå med hver dag, og man hører iblant fra elever i Vestland fylkeskommune som savner de
5014 gamle skolesekkene, gjerne fordi de var «kule» og «enkle». Om skolene deler ut gratis
5015 skolesekk senker det «motepresset» i den videregående-skolen og gjeninnfører ett tidligere
5016 populært tilbud. Bergen AUF vil at Vestland fylkeskommune skal gjeninnføre gratis
5017 skolesekk.

5018
5019 Forslag:
5020 · At Vestland fylkeskommune skal gjeninnføre gratis skolesekk for videregående elever

5021
5022 Innstilling: **Ivaretas helt eller delvis av R 8 Utdanning**

5023

5024 **Forslag nr. 196**

5025 Arbeiderpartiet i Bergen

5026

5027 Begrunnelse:

5028 Begrunnelse

5029 Norge er blant OECD landene med lavest andel kvinner i yrkesfaglig opplæring i den
5030 videregående skole. Eneste landet som «slår» oss er Island. På elektrofag, mekaniske fag
5031 og bygg- og anleggsgfag er andelen kvinner kun 8%, og på helse- og sosialfag er andelen
5032 83%. Vi vet at det å ha både kvinner og menn på en arbeidsplass, bidrar til å gjøre
5033 arbeidsmiljøet bedre. Kjønnsblandet arbeidsmiljø er bra, fordi kvinner og menn kan utfylle
5034 hverandre. Det må gjøres kraftige tak for å skjerpe likestillingen på yrkesfaglige linjer, og
5035 derfor vil kjønnspoeng sørge for at flere elever med gjerne lavere karaktersnitt kommer seg
5036 inn på det utdanningsløpet som de ønsker. Bergen AUF vil se på muligheten for å innføre
5037 kjønnspoeng på linjer i den videregående skolen for å sørge for at det blir høyere andel av
5038 underrepresenterte kjønn på yrkesfaglige linjer.

5039

5040 Forslag:

5041 · Se på muligheten for å innføre kjønnspoeng i den videregående skole

5042

5043 Innstilling: **Ivaretas helt eller delvis av R 8 Utdanning**

5044

5045 **Forslag nr. 197**

5046 Arbeiderpartiet i Bergen

5047

5048 Begrunnelse:

5049 Forutsetningene for et godt opplæringsløp og for å bestå eksamineringen er at grunnlaget for
5050 det ligger til rette for at den enkelte privatist består prøven. Da kan det ikke være slik at noen
5051 fylker gjør det enklere/vanskeligere enn andre fylker. Dette gjør at bedriftene velger å gå til
5052 andre fylker enn det de tilhører. Arbeiderpartiet sitt partiprogram på side 14-15 under «Det
5053 kompetente arbeidslivet: storsatsing på livslang læring i regi av partene» sier bla:
5054 - «Sikre bedre muligheter til å ta høyere utdanning over hele landet, basert på lokale
5055 kompetansebehov, gjennom en satsing på lokale utdanningssentre over hele landet med
5056 statlig finansiering og som hovedregel er eid av fylkene eller gjennom partnerskap med
5057 etablerte studiesentre.»

5058

5059 Det oppleves i dag at de ulike fylkene har ulike ordninger innenfor yrkesfaglig utdanning, der
5060 noen fylker er bedre/dårligere enn hva andre fylker er.

5061

5062 Forslag:

5063 Laksevåg Arbeidersamfund mener at privatist ordningene i de ulike fylkene må likestilles
5064 over hele Landet.

5065

5066 Innstilling: **Ivaretas helt eller delvis av R 8 Utdanning**

5067

5068 **Forslag nr. 198**

5069 Arbeiderpartiet i Bergen

5070

5071 Begrunnelse:

5072 Voksne arbeidere som i dag vil ta fagbrev går ikke gjennom det samme som en lærling, noe
5073 som gjerne er naturlig. Privatister bør derfor få mer tilrettelegging av bedriften som i
5074 utgangspunktet er en opplæringsbedrift, samt at fylkene bør legge press på bedriftene slik at
5075 de følger opp privatistene i løpet av 5 års løpet, spesielt de siste 12 månedene for å sikre at
5076 de fullfører og består eksamen.

5077

5078 Arbeiderpartiet sitt partiprogram på side 14-15 under «Det kompetente arbeidslivet:
5079 storsatsing på livslang læring i regi av partene» sier bla: - «Styrke arbeidet med vurdering av
5080 realkompetanse i grunnopplæring, yrkesfaglig utdanning og høyere utdanning.»

5081

5082 Forslag:

5083 Laksevåg Arbeidersamfund mener at privatister som tar fag-/svennebrev må sikres tettere
5084 oppfølging av læreplassene/ bedriftene og må få testet sine ferdigheter ved prøvefagprøver
5085 gjennom hele læreløpet.

5086

5087 Innstilling: **Ivaretas helt eller delvis av R 8 Utdanning**

5088

5089 **Forslag nr. 199**

5090 Arbeiderpartiet i Bergen

5091

5092 Begrunnelse:

5093 Under høstens valgkamp mobiliserte vi studentmassen med kampanjen «nå er det
5094 studentenes tur». Vi i Arbeiderpartiets studentlag hører fra stadig flere skuffede Ap-velgere
5095 blant studentmassen, som hadde håpet at regjeringen skulle følge opp på sine valgløfter om
5096 en økning av studiestøtten. Vi risikerer å blø velgere under neste valg, om vi ikke sikrer en
5097 bedre studentpolitikk.

5098

5099 Som fulltidsstudent i dag får man utbetalt vel 126 357kr i lån og stipend fra Lånekassen i
5100 året. Dette utgjør en månedlig støtte på 8 616kr i måneden. Tall fra SIFO sitt
5101 referansebudsjett og SSB sin levikårsundersøkelse for studenter, samt NSO (Norsk
5102 Studentorganisasjon) sin leiemarkedsundersøkelse viser at dagens nivå på studiestøtten
5103 ikke strekker til. En student går i gjennomsnitt 5084kr i minus, hver måned.

5104

5105 Man er da helt avhengig av å ha en deltidsjobb ved siden av studiene, eller få økonomisk
5106 hjelp hjemmefra. Dette øker forskjellene. Med en økning av støtten til 1,5 ganger
5107 grunnbeløpet i folketrygden, vil studentene fortsatt gå litt over 2000kr i minus i måneden.
5108 NSOs oversikt over utviklingen i studiestøtten fra 1976 til i dag viser at studentenes
5109 kjøpekraft er redusert, fordi studiestøtten ikke har fulgt konsumprisindeksen de siste årene..

5110 Samtidig øker også grunnbeløpet i folketrygden mer enn det studiestøtten fra Lånekassen
5111 gjør.

5112

5113 Forslag:

5114 Studiestøtten må reflektere studenters reelle utgifter, og knyttes til grunnbeløpet i
5115 folketrygden, slik at vi sikrer at alle får muligheten til å studere - uansett bakgrunn.

5116 Arbeiderpartiet i Bergen mener at..

5117 • Studiestøtten skal økes, og knyttes til 1.5 G

5118 • Studiestøtten skal fordeles over 12 måneder

5119 • 40% av studielånet skal omgjøres til stipend

5120

5121 Innstilling: **Ivaretas helt eller delvis av R 8 Utdanning**

5122

5123 **Forslag nr. 200**

5124 Arbeiderpartiet i Bergen

5125

5126 Begrunnelse:

5127 Studenter er, med dagens nivå på studiestøtten helt avhengig av en ekstra inntekt, i tillegg til
5128 støtten fra Lånekassen. De aller fleste løser dette ved å jobbe deltid på siden av studiene.

5129 Men om en student i en slik deltidsjobb blir permittert, har vedkommende ingen rett til
5130 dagpenger. Kollegaer i fulltidsjobb som blir permittert av samme arbeidsgiver har derimot full
5131 rett til enten dagpenger eller annen økonomisk støtte fra NAV.

5132

5133 Regelverket i dag sier at dagpenger kan gis til personer som har fått redusert arbeidstiden
5134 sin med minst 50 prosent som følge av arbeidsledighet, og som har fått redusert inntekt på
5135 grunn av dette. Arbeidsledige kan få dagpenger i inntil 52 uker dersom tidligere inntekt var
5136 under 239.398 kroner, og ellers i inntil 104 uker. Dagpenger blir beregnet ut ifra grunnlag av
5137 inntekten de siste tolv avsluttede kalendermånedene før søknadstidspunktet, eventuelt
5138 gjennomsnittet av de siste 36 avsluttede kalendermånedene før søknadstidspunktet dersom
5139 det gir bedre uttelling.

5140

5141 I dag er det altså slik at om du som student trenger dagpenger, må du være villig til å avbryte
5142 utdanningen din ved eventuelle jobbtilbud. Ordningen i dag gjør at man som permittert
5143 deltidsansatt må studere uten ekstraintekt. Man er da helt avhengig av hjelp fra
5144 ressurssterke foreldre. Studentene står på bar bakke, og mange har måttet flytte hjem fra
5145 studenthyblene sine da de ikke har nok midler fra studiestøtten til å engang dekke husleien.

5146

5147 Forslag:

5148 Studenter er vanlige folk, og vanlige folk har i Norge rett på dagpenger når de blir permittert.
5149 Studenter betaler, i likhet med vanlige folk skatt av inntekten fra deltidsjobber. Da er det bare
5150 rett og rimelig at også studenter, med de begrensede midlene de har til rådighet gjennom
5151 Lånekassen har rett til et sikkerhetsnett.

5152 Arbeiderpartiet i Bergen mener at..

5153 • Det skal opprettes en egen, fast ordning i Lånekassen som sikrer lønnskompensasjon til
5154 permitterte studenter

5155

5156 Innstilling: **Ivaretas helt eller delvis av R 8 Utdanning**
5157

5158 **Forslag nr. 201**

5159 Arbeiderpartiet i Bergen

5160

5161 Begrunnelse:

5162 En måte å løfte yrkesutdanningen på er å skille den tydeligere ut fra den videregående
5163 opplæringen som en egen profesjonsutdanning. Yrkesfagene skal rekruttere alle mennesker,
5164 både unge og voksne, og ikke minst fra alle kjønn. Alle skal sikres gode forutsetninger for å
5165 kunne gjennomføre til fag-/svennebrev. Det norske fag- og svennebrevet = kvalitet, og det
5166 må opprettholdes. Vi ser at fagbrevet er truet av politikere som utvikler fleksible løp til
5167 sluttkompetanse som kan hule ut kravene og svekke kvaliteten. Fagbrevet skal ikke være et
5168 verktøy for å inkludere flest mulig i arbeidslivet ved å sikre dem formell kompetanse.
5169 Fagbrevet og yrkesfaglige kvalifikasjoner skal heller ikke være redskap for å pynte på
5170 statistikken for gjennomføring i videregående opplæring. Fagbrevet skal dokumentere en
5171 kvalifikasjon som arbeidslivet trenger og som skal sikre en faglig god, innovativ og sikker
5172 produksjon. Håndverk og teknologi må bli et reelt tilbud på alle skoler. Til det trengs
5173 skoleverksteder, lærere med vilje og evne til å bruke verktøy og teknologi i undervisningen,
5174 samt budsjetter til nødvendig materialer. Det er på høy tid at det kommer på plass attraktive
5175 og moderne utstyrsparker som gjenspeiler virkeligheten i produksjonen. Lærerhospitering i
5176 bedrift må bli en norm for yrkesfaglærere. Dette må prioriteres i kommende statsbudsjetter

5177

5178 Forslag:

5179 Yrkesutdanningen må få mye større oppmerksomhet i utdanningssystemet og i samfunnet
5180 som grunnleggende forutsetning for verdiskapingen.

5181

5182 Innstilling: **Avvises, ivaretatt i eksisterende politikk.**

5183

5184 **Forslag nr. 202**

5185 Arbeiderpartiet i Bergen

5186

5187 Begrunnelse:

5188 SFO er en viktig arena for læring, lek og dannelsen av sosiale fellesskap i skolen. For at alle
5189 barn skal kunne ha muligheten til å delta i SFO må tilbudet utvides til en universell
5190 velferdsordning på linje med undervisningstimene i skolen.

5191 Forslag:

5192 Staten skal fullfinansiere gratis tilbud om halvdagsplass i skolefritidsordning (SFO) for alle 1.
5193 og 2. klassinger i Norge fra skoleåret 2022-23.

5194

5195 Innstilling: **Ivaretas helt eller delvis av R 8 Utdanning**

5196

5197 **Forslag nr. 203**

5198 Arbeiderpartiet i Bergen

5199

5200 Begrunnelse:

5201 Bergen kommune har i mange år bygget nye skolebygg med utgangspunkt i fleksible
5202 læringsarealer, tidligere baseskoler. I motsetning til klasseroms skoler der elevene tilhører
5203 faste klasser med egne klasserom åpner fleksible læringsarealer for å kunne dele inn
5204 elevene i forskjellige grupper, som kan variere i forhold til fag og aktiviteter. Til tross for den
5205 store endringen overgangen fra klasserom til fleksible arealer medfører er det lite forskning
5206 på feltet.

5207

5208 Forslag:

5209 For å ha et godt faglig grunnlag for utforming av fremtidige skolebygg bør det tilføres midler
5210 for forskning på fleksible læringsarealer, og utforming av læringsarealer generelt.

5211

5212 Innstilling: **Avvises, gjeldende praksis.**

5213

5214 **Forslag nr. 205**

5215 Arbeiderpartiet i Bergen

5216

5217 Begrunnelse:

5218 For å nå målet med 20% dekningsgrad på studentboliger må det bygge flere nye boliger enn
5219 det som rives eller selges. Eksisterende bygningsmasse må derfor vedlikeholdes og
5220 oppgraderes slik at den holder riktig teknisk standard og gir gode boforhold til studenter.
5221 Finansieringen av slike tiltak må ikke for hardt ramme en allerede presset studentøkonomi.
5222 Studentsamskipnadene besitter i dag flere bygg fra 60- og 70-tallet som man nå vurderer
5223 fremtiden til. Om de ikke sikres tilskudd til oppdragering, men kun til nybygg, står vi i fare for
5224 å miste mange studentboliger. Som igjen vil svekke tilbudet til studentene spesielt, men også
5225 øke presset i leiemarkedet generelt. I tillegg er det dårlig klima- og miljøpolitikk å rive og
5226 bygge nytt istedenfor å gjenbruke og oppgradere.

5227 Studentboliger skal ha gode og riktige kvalitet tilpasset perioden og tilværelsen som student.
5228 Tek17 gav noen lettelser i krav til studentboliger (lyd, snusirkel mv.) Studentsamskipnadene
5229 erfarer selv om å få stopp i regulerings og planarbeid pga krav til bygningsmassen som
5230 oppleves uriktig for boliger med studentboligformål.

5231

5232 Forslag:

5233 Arbeiderpartiet i Bergen vil at:

- 5234 - Regjeringens boligmelding må fremme forslag til ytterligere lempelser i tekniske krav til
- 5235 hvordan studentboliger bygges. Herunder vurdere om dette kan løses ved å inkludere
- 5236 studentboliger som eget arealformål i plan- og bygningsloven og tilhørende forskrifter.
- 5237 - Tilskuddsordningen for studentboliger endres slik samskipnadene kan søke tilskudd til
- 5238 oppgradering av studentboliger som har nådd teknisk levealder.

5239

5240 Innstilling: **Ivaretas helt eller delvis av R 8 Utdanning**

5241

5242 **Forslag nr. 206**

5243 Arbeiderpartiet i Bergen

5244

5245 Begrunnelse:

5246 Forskning har demonstrert at fysiske læremidler fremmer læring og er mer effektive enn
5247 digitale flater. Dette alene tilsier at skolene må prioritere at fysiske læreverk er tilgjengelig.
5248 Fysiske læreverk som deles ut på skolen er også sosialt utjevnende, og sikrer at alle barn
5249 har læremidlene umiddelbart tilgjengelig. Endelig gjør fysiske læremidler det lettere å
5250 integrere lengre tekster i undervisningen. En ny samlet godkjenningsmyndighet og
5251 uavhengig fagfellelvurdering bidrar til å sikre målet om et kunnskapsfellesskap i skolen, og et
5252 minstemål av faglig kvalitet i læreverkene.

5253

5254 Digitale ferdigheter er grunnleggende i vårt samfunn. Samtidig tilsier forskning at en
5255 overdrevet bruk av digitalt utstyr kan redusere evnen til å lese lange tekster og konsentrere
5256 seg over tid. Fra en tidlig entusiasme for mest mulig digitalisering i skolen, er det nå kommet
5257 motstemmer som tar til orde for en bedre balanse mellom digital og analog læring, inkludert
5258 håndskrift og lesing av tekster på papir. Samtidig er det ikke klart at dagens elever
5259 nødvendigvis lærer seg å bruke IKT-utstyr på en grundig og systematisk måte.

5260

5261 Forslag:

5262 AP i Bergen ønsker en ny satsing på felles fysiske lære- og lesebøker i norsk skole, i begge
5263 målformer og samisk. Nye læreverk for norsk skole bør godkjennes av departementet og
5264 fagfellelvurderes av uavhengige fagautoriteter.

5265 Regjeringen bør samtidig sette i gang en utredning med formål om å finne ut hvor stor del av
5266 skolen som bør være analog vs. digitalisert, hvordan elevene kan tilegne seg grunnleggende
5267 IKT-ferdigheter på en best mulig måte og hvilke grep som kan tas i skolen for å nå disse
5268 målene.

5269

5270 Innstilling: **Ivaretas helt eller delvis av R 8 Utdanning**

5271

5272 **Forslag nr. 208**

5273 Bremanger Arbeidarparti

5274

5275 Begrunnelse:

5276 31. mai 2018 vedtok Stortinget å lovfeste eit minimumskrav til grunnbemanning for
5277 barnehagar. Bemanningsnorma krev at barnehagane har ei grunnbemanning på minst ein
5278 tilsett per tre barn under 3 år og ein tilsett per seks barn over 3 år. Bremanger Arbeidarparti
5279 meiner at grunnbemanninga må gjelde for heile opningstida. Dette for å sikre at det er nok
5280 vaksne på avdelingane – sjølv om tilsette har si plantid og deltek på møter i opningstida til
5281 barnehagen.

5282

5283 Ei god bemanningsnorm vil bidra til at tilsette lettare ser kvart enkelt barn og kan følgje dei
5284 opp på ein tilfredsstillande måte. Det er eit viktig tiltak for å gje barna eit godt
5285 barnehage tilbud.

5286

5287 Regjeringa har i Hurdalsplattforma som mål å forbedre bemanningsnorma slik at den sikrer
5288 barna nok ansatte. Dette skal skje blant annet ved å stille krav til vikarbruk, krav til stedlig

5289 leder, gjennomgå oppgaver som tar ansatte bort fra barna og gjennomgå finansieringen av
5290 normen.

5291
5292 Bremanger Arbeidarparti meiner at ei bemanningsnorm som gjeld heile opningstida er med
5293 på å styrke bemanninga i barnehagane.

5294
5295 Forslag:
5296 Bremanger Arbeidarparti ser det som svært viktig å få på plass ei lovregulering som sikrar at
5297 bemanningsnorma i barnehagane gjeld for heile opningstida. For barnehagar med lang
5298 opningstid vil bemanninga vere langt dårlegare enn kva bemanningsnorma tilseier.

5299
5300 Innstilling: **Ivaretas helt eller delvis av R 8 Utdanning**
5301

5302 **Forslag nr. 211**

5303 Kvinnherad Arbeiderparti

5304
5305 Begrunnelse:
5306 For mange elevar og studentar oppleves skulekvardagen i dag for teoritung. Difor er det
5307 viktig å ha god tilrettelegging med naudsynte hjelpemiddel tilgjengeleg, samt oppfølging.

5308
5309 Med dagens utvikling i samfunnet, arbeidslivet og den enkelte arbeidsplass sine krav om
5310 formell utdanning, og livslang læring, må det tilretteleggjast allereie frå ein startar i skulen.
5311 Dette vil innebære at det må vera ein balanse mellom teori og praktisk tilnærming i
5312 utdanninga.

5313
5314 Forslag:
5315 Arbeidarpartiet vil arbeida for at elevar og studentar som har behov for det, får meir
5316 tilrettelagt teoriundervisning i kombinasjon med praktisk arbeid.

5317
5318 Innstilling: **Ivaretas helt eller delvis av R 8 Utdanning**
5319

5320 **Forslag nr. 212**

5321 Sogndal Arbeiderparti

5322
5323 Begrunnelse:
5324 Arbeiderpartiet gjør eit viktig grep når vi arbeidar for ei gratis skulefritidsordning. Det vil ta tid
5325 å realisere dette og medan vi ventar er det viktig å syte for at flest mogleg born tek ordninga i
5326 bruk. I dag er det vanleg med søskenmoderasjon i barnehagane og på skulefritidsordninga
5327 kvar for seg, men det er sjelda at søskenmoderasjon heng saman mellom barnehage og
5328 SFO. Det kan føre til at familiar ikkje tek seg råd til å halde ungane i SFO. Arbeidarpartiet bør
5329 sikre ein kompensasjonsordning for kommunane som gjer det mogleg å få søskenmoderasjon
5330 dersom ein har ungar i både barnehage og SFO fram til vi har realisert ambisjonen om å
5331 gjere denne gratis.

5332

5333 Forslag:
5334 Sammenhengende søskenmoderasjon mellom skole og barnehage
5335
5336 Innstilling: **Ivaretas helt eller delvis av R 8 Utdanning**
5337

5338 **Forslag nr. 213**

5339 Stad Arbeiderparti

5340

5341 Begrunnelse:

5342 Det er i Noreg i dag eit underskot på kvalifisert helsepersonell i alle sektorar både i
5343 helseføretaka og i kommunane, samstundes som gapet mellom unge og eldre innbyggjarar
5344 aukar. Det er av den grunn føreseieleg at underskotet vil auke i åra framover. Ved godt
5345 samarbeid med høgskulane kan ein få lettare tilgang på kompetanseuke ved å etablere
5346 desentraliserte studier, og deltidsstudier som vil gjere det lettare for studentar å arbeide i
5347 kommune/føretak i studietida. Kommune/stat må gjere det lett å få vurdert real- og formal-
5348 kompetanse, og det bør setjast inn tilbod om førkurs for dei som ikkje har studiekompetanse.
5349 Slik kan ein og førebygge fråfall i studiet. Direktoratet må lyse ut stimuleringsmidlar for
5350 kommunane til dette, på lik linje med midlar som vert lyst ut for å gjennomføre andre
5351 prioriterte oppgåver frå direktoratet si side.

5352

5353 Forslag:

5354 Stad Ap meiner at desentralisert og deltidsutdanning for kompetansegrupper som Sjukepleie,
5355 vernepleie og helse/omsorgsarbeider må gjerast tilgjengeleg for dei mindre sentrale
5356 kommunane, og at aktuelle kandidatar skal motiverast m.a med stimuleringsverkemiddel frå
5357 kommune/stat.

5358

5359 Innstilling: **Avvises, ivaretatt i eksisterende politikk**

5360

5361 **Forslag nr. 214**

5362 Stad Arbeiderparti

5363

5364 Begrunnelse:

- 5365 • Dei største byane må ha tilbod om nynorskklassar.
- 5366 • Sidemålsundervisninga må starte tidlegare og bli betre.
- 5367 • Norsk skal vere obligatorisk fag på grunnskulelærarutdanninga for 5.–10. klasse, og
- 5368 lektorutdanning 8-13.klasse. Lærarstudentar som har hatt fritak frå vurdering i sidemål i den
- 5369 vidaregåande skulen, skal ikkje få fritak i lærarutdanninga.
- 5370 • Det må leggst opp pensum, drivast opplæring, og nivået til studentane må vurderast i
- 5371 både nynorsk og bokmål.
- 5372 • Det må stillast krav til kva skriftleg dugleik studentane skal gå ut av utdanninga med.
- 5373 • Lærar- og lektorstudentane som skal undervise i norsk, må få opplæring i nynorskdidaktikk.
- 5374 • Studentane skal gå ut av lærarutdanninga med gode haldningar til nynorsk.

5375

5376 Forslag:

5377 Stad Arbeiderparti meiner: I dag er det ulik praksis for å gi nynorskopplæring i
5378 lærarutdanningane på dei ulike utdanningsinstitusjonane. I det heile finst det ikkje eit system
5379 for å sikre at lærarutdanninga gjer framtidige lærarar kompetente til å undervise på og i
5380 nynorsk som hovudmål. Barnehagelærarutdanninga må gjere barnehagelærarane i stand til
5381 å førebu borna på å bli nynorskelevar, og at alle skal møte nynorsk og den lokale dialekta,
5382 uansett kvar dei bur i Noreg.

5383

5384 Innstilling: **Ivaretas helt eller delvis av R 8 Utdanning**

5385

5386 **Forslag nr. 215**

5387 Stad Arbeiderparti

5388

5389 Begrunnelse:

5390 I 2024 er det 50 år sidan det vart lovfesta at alle lærebøker og læremiddel i andre fag enn
5391 norsk skal ligge føre på begge målformer til same tid og til same pris. Det er framleis slik at
5392 nynorskelevane ofte får sine læremiddel seinare enn bokmåselevane. Med inntoget av
5393 digitale læremiddel har dette forverra seg og mange digitale læremiddel som vert brukt i
5394 skulen finst berre på bokmål.

5395

5396 Forslag:

5397 Arbeidarpartiet i Vestland meiner:

- 5398 • Digitale læremiddel og læringsplattformer på nynorsk skal vere lovfesta, på lik linje med
- 5399 fysiske læremiddel.
- 5400 • Definisjonen av kva eit læremiddel er i opplæringslova må vere vidare slik at skuleeigar
- 5401 ikkje kan fylle skulekvardagen til nynorskelevane med digitale læremiddel på bokmål.
- 5402 • Skuleeigar må ta ansvar for å kjøpe inn og bruke digitale verktøy som finnes på nynorsk.
- 5403 Skuleeigar må òg sikre at nynorskversjonen vert nytta. Hovudmålet til eleven skal vere
- 5404 standardinnstilling på alle digitale læremiddel og læringsverktøy.

5405

5406 Innstilling: **Ivaretas helt eller delvis av R 8 Utdanning**

5407

5408 **Forslag nr. 216**

5409 Stryn Arbeiderparti

5410

5411 Begrunnelse:

5412 Regjeringsplattforma slår fast at «elevar må ha det bra for å lære bra».

5413 Det er ikkje uvanleg at elevar slit med vanskelege livssituasjonar, anten det dreier seg om

5414 åtferdsvanskar, psykisk helse eller mistilpassing i skulesystemet. Behovet for hjelpetiltak er

5415 aukande og Stryn Ap ønskjer å forsterke Regjeringa sitt mål om å byggje kompetanse ut

5416 over det vanlege sosialpedagogiske tilbodet. Rask og koordinert hjelp er nødvendig for å

5417 hindre at ulike utfordringar øydelegg for læring og trivsel.

5418

5419 Difor meiner vi det er rett, som Regjeringsplattforma seier, å auke ressursane til ei ordning
5420 med miljøterapeutar i skulen. Stryn Ap har erfart at dette kan ikkje løysast gjennom
5421 kommunale vedtak, men må skje gjennom nasjonal forskrift.

5422

5423 Forslag:

5424 Nasjonal forskrift om miljøterapeutar i skulen: Vestland Ap ber om at det blir prioritert å lage
5425 ei nasjonal forskrift om bruk av miljøterapeutar i skuleverket. Omfang og finansiering må
5426 fastsetjast på nasjonalt nivå.

5427

5428 Innstilling: **Ivaretas helt eller delvis av R 8 Utdanning**

5429

5430 **Forslag nr. 219**

5431 Vestland AUF

5432

5433 Begrunnelse:

5434 I dag avgjer ein fem-timars skriftlig eksamen ein heil karakter på vitnemålet til ein
5435 avgangselev. Eksamen tar ikkje hensyn til personlege plager, dødsfall i familien eller om du
5436 rett og slett har ein dårlig dag. Ein ordning som mappevurdering vil i langt større grad fremje
5437 prestasjon over tid, og progresjon. Ein slik ordning heier også på at eleven jobber jemt heile
5438 skuleåret. Dette er meir rettferdig enn å bli vurdert på eit enkeltstående arbeid. Vestland
5439 Arbeiderparti ynskjer derfor at dagens eksamensordning skal erstattast med ein
5440 mappevurdering, slik at det blir innsatsen til eleven gjennom heile semesteret som avgjer
5441 standpunktkarakteren, ikkje ein fem-timars prøve.

5442

5443 Elevar har i dag lovfesta rett til vidaregåande opplæring. Det er derimot ingenting i den lova
5444 som gjev elevane rett til å fullføre og bestå. Tall frå Statistisk sentralbyrå (SSB) viser at opp
5445 44 mot 5.500 elevar årlig mister retten til offentlig finansierte vidaregåande opplæring.
5446 Vestland Arbeiderparti meiner derfor at elevar i den vidaregåande opplæringen må få ein rett
5447 til å fullføre ein begynt utdanning.

5448

5449 Forslag:

5450 Vestland Arbeiderparti vil

5451 * at eksamen skal erstattes med en heilhetleg mappevurdering.

5452 * Innføre ein fullføringsgaranti for vidaregåande opplæring.

5453

5454 Innstilling: **Ivaretas helt eller delvis av R 8 Utdanning**

5455

5456

5457 **Forslag nr. 222**

5458 Vestland AUF

5459

5460 Begrunnelse:

5461 Norge har et av verdens beste skolesystem, men den norske skolen kan bli enda bedre!

5462 Vestland Ap vil trekke frem mangelen på internasjonalt pensum i skolen. For i dag må man

5463 på universitetsnivå for å ha om Asia og Midtøsten. Asia verdens største verdensdel, og det
5464 er viktig at vi lærer om kultur og historie derfra. Vestland Ap ønsker derfor fAsia og Midtøsten
5465 studier som valgfag i
5466 videregående skole, og at temaet blir en større del av læreplanen i historie i grunnskolen.

5467
5468 Fremstillingen av Norge glorifiseres ofte i lærebøker. Dette er ikke riktig, det er viktig at den
5469 norske befolkningen kjenner til flere sider av den norske historien, slik at vi vet hvordan vi
5470 skal opptre og unngå at historien gjentar seg. Dette gjelder for alle land, og er helt nødvendig
5471 for at vi som land og samfunn skal utvikle oss.

5472
5473 Forslag:
5474 Vestland AP ønsker et mer internasjonalt og mindre eurosentrisk perspektiv i nye lærebøker
5475 og læreplaner, i tillegg til at det opprettes et Asia-midtøsten valgfag i den videregående
5476 skole. Samtidig må også norgeshistorien bli fremstilt mer nyansert i pensum.

5477
5478 Innstilling: **Ivaretas helt eller delvis av R 8 Utdanning**
5479

5480 **Forslag nr. 224**

5481 Vik Arbeiderparti

5482
5483 Begrunnelse:
5484 Slik lovreguleringa er i dag, viser bemanningsnorma til tal på årsverk som må tilsetjast når
5485 det er klart kor mange barn som skal gå i barnehagen. Dette fører til at norma fungerer meir
5486 som ei papirnorm enn ei sikring av nok personale for det einskilde barn til ei kvar tid. Dagens
5487 lovregulering sikrar ikkje bruk av vikar ved fråvær av personale. Regjeringa har i
5488 Hurdalsplattformen som mål å betre bemanningsnorma ved, mellom anna, å stille krav til
5489 vikarbruk. Vik Arbeiderparti meiner vi må få på plass ei lovregulering der bemanningsnorma
5490 må gjelde kvar dag, i tillegg til å gjelde årsverk knytt til tal på barn som skal gå i barnehagen.
5491 Dette vil føre til krav om vikarbruk ved fråvær av personale. Nok personale på avdelingane er
5492 avgjerande både for kvaliteten på barnehagetilbodet, for at det alltid skal vere trygt for alle
5493 barn å vere i barnehagen og for å sikre tilsette eit trygt og godt arbeidsmiljø. Barnehagen
5494 skal ikkje berre vere ein trygg stad å vere, men skal og vere ein lærings- og utviklingsarena
5495 for borna, der Rammeplanen set rammene for tilbodet. Barnehagen skal og vere ein trygg og
5496 helsefremmande arbeidsplass for dei tilsette. Nok bemanning er avgjerande for å unngå
5497 stress og ein arbeidskvardag som vert for krevjande å stå i. Arbeiderpartiet sitt mål må vere å
5498 sikre vikar ved fråvær og at bemanningsnorma vert oppfylt dagleg. Vik Arbeiderparti meiner
5499 at ei slik lovregulering vil vere eit steg på vegen for å styrke bemanninga i alle barnehagar.

5500
5501 Forslag:
5502 Ei bemanningsnorm som fungerer i barnehagekvardagen. Det må jobbast for å få på plass ei
5503 lovregulering som sikrar at bemanningsnorma i barnehagane gjeld kvar dag. Dette for å sikre
5504 at det er nok vaksne på avdelingane, sjølv om tilsette har plantid, deltek på møte, er sjuke
5505 eller er vekke av andre grunnar. Slik bemanningsnorma no fungerer, er barnehagane i for
5506 stor grad underbemanna, noko som går sterkt ut over kvaliteten både på barnehagetilbodet
5507 og arbeidsmiljøet til dei tilsette.

5508

5509 Innstilling: **Ivaretas helt eller delvis av R 8 Utdanning**
5510

5511 **Velferd:**

5512 **Forslag nr. 225**

5513 Arbeiderpartiet i Bergen

5514

5515 Begrunnelse:

5516 Hurdalsplattformen har en formulering om «en strategi for utjevning av sosiale
5517 helseforskjeller og bekjempelse av ensomhet.» Forslaget står ikke i motsetning til denne,
5518 men vil markere et ønske om å sette saken enda høyere på det politiske sakskartet gjennom
5519 opprettelsen av en egen kommisjon. Ulikhetene i helse er i dag store. Et eksempel løftet fram
5520 av Helsedirektoratet er at forventet levealder for 40-årige norske menn er nesten 14 år lenger
5521 blant den rikeste prosenten sammenliknet med den fattigste.

5522

5523 Forslag:

5524 Arbeiderpartiet i Bergen vil at:

5525 - Arbeiderpartiet må gjennom å opprette en bredt anlagt folkehelsekommisjon løfte arbeidet
5526 mot de store sosiale helseforskjellene. En slik kommisjon må bidra til økt kunnskap og debatt
5527 om helseforskjeller og komme med forslag til hva som kan gjøres for å sikre hele
5528 befolkningen bedre mot uhelse.

5529

5530 Innstilling: **Ivaretas helt eller delvis av R 9 Sunn folkehelse, bustad til alle, rettferd og**
5531 **tryggleik.**

5532

5533 **Forslag nr. 226**

5534 Arbeiderpartiet i Bergen

5535

5536 Begrunnelse:

5537 Privat bruk av fyrverkeri fører hvert år til en rekke alvorlige skader, brann og på nyttårsaften
5538 er bruken så omfattende at det skremmer både ville og tamme dyr. Derfor ønsker
5539 Arbeiderparti i Bergen forbud mot fyrverkeri i privat regi.

5540

5541 Forslag:

5542 Arbeiderpartiet i Bergen vil at:

5543 - Arbeiderpartiet i Bergen ber regjeringen utarbeide et forslag til forbud mot uautorisert privat
5544 bruk av fyrverkeri.

5545

5546 Innstilling: **Oversendes det nye styret i VAP**

5547

5548 **Forslag nr. 227**

5549 Arbeiderpartiet i Bergen

5550
5551 Begrunnelse:
5552 Regjeringen Solberg igangsatte høsten 21, et forsøksprosjekt hvor Husbankens rådgivnings-
5553 og veiledningsoppgaver i Bergen og Bodø ble overført til statsforvalterne i Rogaland,
5554 Vestland og Nordland. Prøveprosjektet har en varighet på 3 år og skal deretter evalueres. I
5555 forbindelse med forsøksprosjektet ble Husbankens regionkontorer i Bergen og Bodø nedlagt
5556 og de øvrige oppgavene overført til eget nasjonalt kontor i Husbanken.

5557
5558 I Hurdalsplattformen om boligpolitikk vises det til at regjeringen vil gi Husbanken en større
5559 rolle enn i dag og et bredere samfunnsoppdrag for at alle skal bo godt og trygt. Regjeringen
5560 vil legge frem en stortingsmelding om helhetlig boligpolitikk, der kommunene får en styrket
5561 rolle i arbeidet med å utjevne sosiale og geografiske forskjeller i boligmarkedet. Regjeringen
5562 vil også styrke Husbankens distriktsrettede arbeid. I Arbeiderpartiets program for 2021-2024
5563 er det også et ønske om å styrke Husbankens oppgaver.

5564
5565 Åsane AP mener at satsingen fra regjeringen og partiprogrammet til Arbeiderpartiet om å
5566 styrke Husbanken rimer dårlig med regjeringen Solberg sitt forsøksprosjekt om å nedlegge
5567 regionkontorene til Husbanken i Bergen og Bodø og overføre rådgivningsoppgave til
5568 statsforvalteren. Åsane AP foreslår derfor at forsøksprosjektet avsluttes.

5569
5570 Et fortsatt regionkontor i Bergen styrker vår region, ikke minst er det viktig for nærheten til
5571 Husbankens samarbeidspartnere og kunder.

5572

5573 Forslag:
5574 - Forsøksprosjektet om å overføre Husbankens veilednings- og rådgivningsoppgaver til
5575 statsforvalteren og nedleggelsen av Husbankens regionkontorer i Bergen og Bodø avsluttes
5576 og de to regionkontorene reetableres snarest.

5577
5578 Innstilling: **Ivaretas helt eller delvis av R 9 Sunn folkehelse, bustad til alle, rettferd og**
5579 **tryggleik.**

5580

5581

5582 **Forslag nr. 229**

5583 Arbeiderpartiet i Bergen

5584

5585 Begrunnelse:

5586 Flere rapporter peker på hvordan kvinnelige innsatte diskrimineres i norske fengsel.
5587 Kvinnelige fanger utgjør 5-6 % av fangene i Norge. Det lave antallet, kombinert med at det
5588 kun er 5 rene kvinnefengsel; alle plassert på Østlandet – fører til at en stor andel (40-50 %)
5589 soner sammen med menn.

5590

5591 I en rapport fra 2017 viser Sivilombudsmannens funn at samlet sett har kvinner i dag et
5592 dårligere soningstilbud enn menn. Det skyldes blant annet følgende:

5593 Flere kvinnefengsler er lokalisert i gamle og uegnede bygninger.

5594 Mange kvinner har et betraktelig dårligere tilbud enn menn når det gjelder uteområder og

5595 tilbud om fysisk aktivitet.
5596 Kvinner som sitter i blandede fengsler, har økt risiko for uønsket oppmerksomhet eller
5597 seksuell trakassering fra mannlige innsatte.
5598 Kvinnelige innsatte risikerer å måtte sitte i fengsler langt fra familie og egne barn på grunn av
5599 få egnede soningsplasser. Dette kan være særlig utfordrende for mødre som ønsker besøk
5600 av barn som ikke kan reise alene.
5601

5602 Forslag:
5603 Laksevåg Arbeidersamfund mener at kvinnelige innsatte i Norge må tilbys samme kvalitet på
5604 soning som mannlige innsatte. Det må legges bedre til rette for at kvinner, spesielt de med
5605 små barn, kan sone nært sitt eget hjem.
5606

5607 Innstilling: **Ivaretas helt eller delvis av R 10 Justispolitikk**
5608

5609 **Forslag nr. 231**

5610 Arbeiderpartiet i Bergen
5611

5612 Begrunnelse:
5613 Offentlig sektor bør styres nøkternt og kostnadseffektivt. Etter ni statsbudsjett med flate
5614 «ostehøvelkutt», er imidlertid hele effektiviseringspotensialet ved lokal omdisponering hentet
5615 ut. I store deler av offentlig sektor – eksempelvis ved universitetene og
5616 forskningsinstitusjonene – har budsjettene til enhetene krympet uten at arbeidsoppgavene
5617 har blitt redusert i tilsvarende grad. Administrative støttefunksjoner har blitt nedbemannet, og
5618 den strategiske evnen og kjerneoppgavene blir skadelidende som følge av årvisse flate kutt.
5619 Den rød-grønne regjeringen har programfestet en slutt på ABE-kuttene, og dette skal
5620 prioriteres for revidert statsbudsjett 2022.
5621

5622 Forslag:
5623 AP i Bergen vil prioritere å avvikle de flate ABE-kuttene i forskning og høyere utdanning fra
5624 og med revidert statsbudsjett 2022.
5625

5626 Innstilling: **Avvises, er ivaretatt i Hurdalsplattformen.**
5627

5628 **Forslag nr. 233**

5629 Arbeiderpartiet i Bergen
5630

5631 Begrunnelse:
5632 Faglig sterke domstoler er avgjørende for rettsikkerheten og kontroll av de politiske
5633 myndigheter og dermed demokratiet. For å ivareta ønsket nærhet bør det kreves et tett
5634 samarbeid mellom de store og mindre tingretter slik at folk og aktører blir behandlet ut fra de
5635 beste fagmiljø, slik Hordaland tingrett har tilrettelagt for. Rundt en tredel av sakene som går
5636 for landets tingretter gjelder barn og unge. Ofte handler det om barnefordelingssaker. Å
5637 reversere domstolsreformen styrker ikke rettssikkerheten, man svekker rettssikkerheten, og
5638 særlig for barn og unge.

5639
5640 Forslag:
5641 Ap i Bergen støtter ikke en reversering av domstolsreformen i den utstrekning dette vil bidra
5642 til å svekke rettssikkerheten.
5643
5644 Innstilling: **Ivaretas helt eller delvis av R 9 Sunn folkehelse, bustad til alle, rettferd og**
5645 **tryggleik og R 10 Justispolitikk**
5646

5647 **Forslag nr. 235**

5648 Bremanger Arbeidarparti

5649

5650 Begrunnelse:

5651 Dei ressurskrevjande tenestene gjeld våre sjukaste innbyggjarar, og krev mykje av
5652 kommunane i form av både ressursar og kompetanse.

5653 Her er eit stort behov for forbedring av ordninga i form av reversering av gjennomførte kutt,
5654 samt styrke innsatsen mot denne sårbare gruppa.

5655 I tillegg må grensa på 67 år takast bort, det er for oss uforståeleg tilskotsordninga forsvinn
5656 straks ein fyller 67 år.

5657

5658 Forslag:

5659 Bremanger Arbeidarparti meiner vi må styrke ressurskrevjande tenester i kommunane.

5660

5661 Innstilling: **Vedtas**

5662

5663 **Forslag nr. 236**

5664 Fjaler Arbeiderparti

5665

5666 Begrunnelse:

5667 Fleire regionar opplever å få svekka vaktberedskap spesielt på natt i forhold til
5668 vaktberedskap og utrykkingstid. Eit døme er Askvoll kommune og øyane der.

5669

5670 Forslag:

5671 Sikre god vaktberedskap og utrykkingstid for politi, brann og ambulanse for alle i distrikta,
5672 både på dagtid og på natt.

5673

5674 Innstilling: **Avvises, er ivaretatt i Hurdalsplattformen.**

5675

5676 **Forslag nr. 237**

5677 Stad Arbeiderparti

5678

5679 Begrunnelse:

5680 Finansieringa av kommunane bygger på fleire ulike prinsipp. Mykje av rammeoverføringane
5681 vert imidlertid basert på folketal og om ein har meir eller mindre vekst enn landssnittet. Dette
5682 meiner vi er problematisk. Kommunane har ansvar for å gi gode velferdstenester til alle
5683 innbyggjarar. Og det må vere mulig å halde oppe dette også om ein ikkje har folketalsvekst.
5684 Slik inntektssystemet no er bygd opp, vert dette vanskeleg. Eit anna moment er
5685 innslagspunktet for refusjon for ressurskrevjande brukarar. Dette har auka jamnt og trutt
5686 under Høgre-regjeringa, no er det på tide at innslagspunktet vert redusert monaleg. Det er
5687 rimeleg å forvente at ei Arbeiderparti-styrt Regjering legg til rette for gode tenester til
5688 innbyggjarar i heile landet.

5689

5690 Forslag:

5691 Stad Arbeiderparti meiner at kommuneøkonomien må styrkast, slik at ein særleg sikrar dei
5692 mindre kommunane si evne til å gi gode tenester

5693

5694 Innstilling: **Avvises, er ivaretatt i Hurdalsplattformen.**

5695

5696 **Forslag nr. 238**

5697 Stad Arbeiderparti

5698

5699 Begrunnelse:

5700 Hurdalsplattformen slår fast at ein vil utvikle heile landet, by og land hand i hand. Mange
5701 stader i distrikts-Norge har store naturressursar og gode vilkår for industri. Men ein manglar
5702 ofte folk, og mulighet for å skaffe relevant kompetanse. Under pandemien har vi sett at fleire
5703 ser vedrien av å bu mindre tett på andre, og vel å flytte ut av dei største byane.

5704 Arbeiderpartiet må vere ein pådrivar for større breidde i distriktpolitikken. Mellom anna
5705 gjennom sterke kompetansemiljø med offentlege og statlege arbeidsplassar nær
5706 innbyggjarane, med meir tilrettelegging for å kunne jobbe «remote», og med
5707 utdanningshubar for meir desentralisert utdanning i tråd med det lokalt næringsliv og
5708 arbeidsliv treng.

5709

5710 Forslag:

5711 Stad Arbeiderparti meiner det må satsast enno meir på ein offensiv distriktpolitikk. Vi treng
5712 gode velferdstenester, eit variert arbeidsliv med offentlege og private arbeidsplassar, og
5713 gode utdanningsuligheter over heile landet.

5714

5715 Innstilling: **Avvises, er ivaretatt i Hurdalsplattformen.**

5716

5717 **Forslag nr. 239**

5718 Sunnfjord Arbeiderparti

5719

5720 Begrunnelse:

5721 Det er dessverre mange indikatorar i dag som peikar mot ei global matvarekrise, som blir
5722 forsterka av stopp i kunstgjødselproduksjonen.

5723

5724 Tidlegere hadde Norge beredskapslager for eitt års forbruk av korn og mjøl. Frå 1995 blei
5725 lager gradvis redusert, og i 2003 vedtok Stortinget å avvike beredskapsordninga.
5726 Norge er det landet i verda med lågast sjølvforsyningsgrad av landbruksprodukt, ifølge FAOs
5727 statistiske årbok fra 2012.

5728

5729 I 1883 var det 250 lokale kornlager i Norge. I dag er det ingen.

5730 Det vil koste ca.50 mill.kroner årleg å drifte eit kornlager.

5731 Til samanlikning vert det årleg gjeve 5,8 milliarder kroner i skatte- og avgiftsfordel til kjøp av

5732 el-bil, eller over 100 millioner kroner i veka..

5733

5734 Agri Analyse kom i 2013 med rapporten «Korn og krise. Hvorfor Norge bør starte

5735 kornlagring», der dei anbefaler å kome igong att med kornlager.

5736 «— Vi må bygge opp igjen strukturen med kornsiloer på riktige steder i landet, slik at vi både

5737 styrker norsk kornproduksjon og sikrer beredskapen» (Smedshaug, Agri Analyse)

5738

5739 Forslag:

5740 Kornlager, Hurdalsplattformen seier : Etablere beredskapslagring for korn.Sunnfjord AP bed

5741 Sunnfjord kommune saman med Vestland Fylkeskommune sette igong arbeid med regionale

5742 kornlager. Det bør lagrast både matkorn og forkorn

5743

5744 Innstilling: **Ivaretas helt eller delvis av R 9 Sunn folkehelse, bustad til alle, rettferd og**

5745 **tryggleik.**

5746

5747 **Forslag nr. 240**

5748 Sveio Arbeiderparti

5749

5750 Begrunnelse:

5751 Fengsel i Sveio.

5752 Sveio er sentralt plassert sør i Vestland fylke, og er ein del av både Haugalandet og

5753 Sunnhordland regionar. Det er behov for nytt høgrisikofengsel i denne regionen. Sveio er ein

5754 naturleg plassering med kort veg til Sunnhordland tingrett, Haugaland tingrett og politi.

5755 Sveio arbeiderparti ynskjer sterkt støtte for å byggje eit høgrisikofengsel i Sveio som har vore

5756 på trappene i mange år, med støtte frå bpde Vestland og Rogaland Arbeiderparti. Dette vil

5757 vere ei stor styrking av regionen i heile Sunnhordland og på Haugalandet.

5758

5759 Forslag:

5760 Vestland Ap støttar bygging av høgrisikofengsel i Sveio.

5761

5762 Innstilling: **Ivaretas helt eller delvis av R 10 Justispolitikk**

5763

5764 **Forslag nr. 241**

5765 Vaksdal Arbeiderparti

5766

5767 Begrunnelse:
5768 I dag har vi følgande kvinnefengsel Bretvedt (Oslo), Ravneberget (Sarpsborg) og Evje.
5769 Bergen har ein open avdeling som er utan skuletilbod og med svært begrensa arbeidstilbod.
5770 Dei kan jobba i Fengselsbutikken, vera med på vedhogst (der er dei saman med menn) eller
5771 dei kan vera på systova, som er eit tilbod utan arbeidsleiar.
5772 Dei kvinnene som har Bergen som sitt nærområde, men som ikkje kvalifiserar til open soning
5773 må enten sona saman med menn på lukka avd. i Bergen fengsel eller reisa til Evje eller
5774 Bredtvedt.
5775 Fleire mannsfengsel avsluttar sine kvinne plassar og det er positivt. Men, det betyr at mange
5776 må sona langt vekk frå familie og anna nettverk. Tilbakeføring blir vanskeleg.
5777
5778 Forslag:
5779 Kvinnesoning
5780 Vestland Ap meiner at det må jobbast aktivt for betre og desentraliserte soningsforhold for
5781 kvinner.
5782
5783 Innstilling: **Ivaretas helt eller delvis av R 10 Justispolitikk**

5784 **Forslag nr. 242**

5785 Voss Arbeiderparti

5786

5787 Begrunnelse:

5788 Voss Ap ynskjer å styrka det kommunale arbeidet med bustadpolitikk. Med særleg fokus på
5789 fyrstegongsetablerarar.

5790

5791 Ein må ta alle verkemidla i bruk for å få ned kostnadane for denne gruppa, med t.d. ordninga
5792 «leiga til eiga».

5793

5794 Forslag:

5795 Voss Ap ynskjer at husbanken skal få tilbake dei oppgåvene Statsforvaltaren har fått for å
5796 unngå at husbanken vert bygd ned som eit bustadpolitisk instrument.

5797

5798 Innstilling: **Ivaretas helt eller delvis av R 9 Sunn folkehelse, bustad til alle, rettferd og
5799 tryggleik.**

5800

5801 **Forslag nr. 243**

5802 Voss Arbeiderparti

5803

5804 Begrunnelse:

5805

5806 Forslag:

5807 Politibemanning i distrikta

5808

5809 Voss Ap meiner at ein må nå målet med 2 polititenestemenn pr 1000 innbyggjarar.

5810

5811 Viktig at politidistrikta tenkjer på at ein kan lokalisera politi uavhengig av fagfolk gjennom å
5812 utnytta dei digitale ordningane som me veit fungerer bra.

5813

5814 Innstilling: **Ivaretas helt eller delvis av R 10 Justispolitikk**

5815

5816 **Forslag nr. 244**

5817 Øygarden Arbeiderparti

5818

5819 Begrunnelse:

5820 Øygarden Arbeidarparti er særst godt nøgde med at det i Hurdalsplattformen vert varsla auka
5821 lokal handlefridom for busetting og næringsutvikling i spreittbygde strok langs kysten.

5822 Forenklinga av plan- og bygningsloven slik at planprosessane går raskare og ein reduksjon i
5823 talet på søknadsppliktige byggetiltak vil vere ein naturleg konsekvens av dette.

5824 For ein kystkommune som Øygarden representerer regjeringa sin politikk på dette området
5825 eit høve til å halde fast på kystkulturen, dyrke kysttradisjonane og historia vår, og opne opp
5826 for endå større bruk av havet og fjordane våre til fiske, båtliv og annan maritim verksemd.

5827

5828 Samstundes ser me at det i mange kystkommunar har vore alt for slepphendt handtering av
5829 formåla med byggjetiltaka, slik at det mange stadar i praksis har vorte ei privatisering av
5830 strandsona. I Øygarden har me fleire stadar dømer på samlingar av store naust, som både
5831 utvendig og innvendt minner mest om fullverdige heilårsbustadar. Når kommunane no skal få
5832 større handlefridom over sine eigne kystområde er det viktig å unngå ei slik utvikling får
5833 halde fram.

5834

5835 Forslag:

5836 • Det må sikrast at kommunane får romsleg høve til å stille krav til kva tiltak som skal kunne
5837 realiserast i strandsona.

5838 • Tiltak som aukar vanlege folk sin tilgang til strandsona skal prioriterast.

5839

5840 Innstilling: **Avises**

5841

5842 **Forslag nr. 245**

5843 Årdal Arbeiderparti

5844

5845 Begrunnelse:

5846 Barnefattigdom i Norge handlar i stor grad om at barn opplever å vere ekskludert og kjenne
5847 seg utanfor. Barn som veks opp i familiar med låg sosioøkonomisk status har eit dårlegare
5848 utgangspunkt og vil ha vanskar med å klare seg på nesten alle område i livet.

5849 Barnefattigdom råkar spesielt barn av foreldre med låg utdanning, foreldre utan fast arbeid,
5850 foreldre med innvandrarakgrunn, store familiar med einslege forsørgjarar og familiar som
5851 mottek sosialhjelp. Forsking syner at born som lever i fattigdom i mindre grad deltek i sosiale
5852 aktivitetar enn andre born. Forsking syner og at det er ein samanheng mellom familiens
5853 inntektssituasjon og borns psykososiale helse.

5854
5855 Ulikheitane har auka dei siste åra. Andelen born som veks opp i familiar med låg inntekt er
5856 meir enn fordobla i løpet av 15 år. Aktivitetstilbod til born og unge skal vera tilgjengeleg for
5857 alle uavhengig av inntekta til føresette. Ved å få delta kan ein førebygge utanforskap.
5858 Alle kommunar skal ha eit kulturskuletilbod til barn og unge, og kommunen både eig og driv
5859 kulturskulen. Kostnaden ved å delta i kulturskulen er såpass høg at mange ikkje har økonomi
5860 til å la borna delta.
5861 Dette tykkjer Årdal Arbeidarparti er uhøyrte.
5862
5863 Forslag:
5864 Me ynskjer å:
5865 • Auka rammetilskotet til kommunane, slik at det kommunale kulturtilbodet kan ha eit
5866 betalingssystem som gir alle mogelegheit til å delta
5867 • Barnetrygda må aukast.
5868

5869 Innstilling: **Ivaretas helt eller delvis av R 9 Sunn folkehelse, bustad til alle, rettferd og**
5870 **tryggleik.**